Poštnina plačana v gotovini.

Leto XIII., štev. 119 — Ljubljana, torek 24. maja 1932 — Cena 2 Din

Upravništvo: Ljubljana, Knaflijeva ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selenburgova ul. 5. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova cesta št. 13. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842. Praha číslo 78.180, Wien št. 105.241

JUTRO

Naročnina znaša mesečno 25.— Din, za inozemstvo 40.— Din.

Uredništvo:
Ljubljana, Knaflijeva ulica 5. Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor, Aleksandrova cesta 13. Telefon št. 2440 (ponoči 2582).
Celje, Kocenova ul. 8. Telef. št. 190.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Program nove avstrijske vlade

Dollfussova vlada se bo predstavila parlamentu v petek
Novih volitev ni pričakovati pred novo pomladjo

Dunaj, 23. maja, d. Program, ki ga bo nova Dollfussova vlada razvila v petek pred Narodnim svetom, bo vseboval po zatrdilu poučenih krogov napoved milejše uporabe devizne odredbe po Narodni banki. Nova vlada se bo morala predvsem baviti tudi z novim proračunom, ki ga bo izdelala na podlagi prejšnjega, sestavljenega po Bureschevi vladi. Da se prepreči nadaljnji primanjkljaj, bo vsekakor potrebno zopet skrčiti stvarne izdatke, dočim se na zmanjšanje uradniških plač ne misli. Osebni izdatki se mislijo zmanjšati z redukcijo, ki se bo pojavila sama po sebi z izvedbo upravne reforme. Nova vlada bo tudi prisiljena, da se bo bavila s prepovedjo javnih pohodov, proti kateri se bore predvsem narodni socialisti. V bodoče bo prepuščeno deželnim glavarjem, da v posameznih primerih dovolijo javne pohode, pri čemer bo treba zlasti upoštevati interese tujskega prometa. V gospodarskem pogledu bo vlada napovedala v svojem programu v prvi vrsti naglo rešitev zadev Creditanstalta, kakor tudi končno razčiščenje razmer v Narodni banki. Eden prvih ukrepov nove vlade bo transferni moratorij. V najkrajšem času naj bi se pričela tudi pogajanja s tujimi državami, da se ustvarijo nove možnosti izvoza.

Po trditvah v parlamentarnih krogih se morejo nove volitve pričakovati komaj za prihodnjo spomlad. V splošnem so si popolnoma na jasnem, da morajo te volitve prinesti izpremembo političnega videza Avstrije. Morda bo tedaj prišlo do koalicije obeh vodilnih strank, krščanskih socialcev in socialnih demokratov, za katero so kljub željam na raznih straneh sedaj še nepremagljive ovire.

Dunaj, 23. maja. s. Na jutrišnji seji se bo ministrski svet najbrže bavil z vprašanjem nadaljnje ureditve avstrijskega plačilnega prometa z inozemstvom ter z zasilnim proračunom. Doslej obstoja še vprašanje, ali bo Avstrija sklenila izpremembo nakazil inozemstvu v tem mesecu, da bi že sedaj zmanjšala zahteve po devizah. Kakor se govori, je avstrijska vlada odločena, da v zvezi z uvedbo transfernega moratorija olajša devizne predpise. Šlo bo v prvi vrsti za omiljenje ali ukinitev prepovedi izvoza proti plačilu v šilingih. Ta odredba bi olajšala transferni moratorij, ker hoče vlada inozemskim lastnikom posojil dati tudi možnost, da porabijo svoje imovine v šilingih za nakup avstrijskega blaga.

Dunaj, 23. maja. g. Ministrski svet je sklenil, da bo transferni moratorij objavljen šele v soboto, v petek pa bo prečitana tozadevna vladna izjava v Narodnem svetu.

Razkol med dunajskimi krščanskimi socialci

Ostra kritika dosedanjega delovanja krščansko-socialne stranke – Odstop posl. Kunschaka iz vodstva dunajskih krščanskih socialcev

Dunaj, 23. maja d. Na dunajskem kongresu krščanskosocialne stranke je poročal včeraj o političnem položaju predsednik katoliške ljudske zveze prof. Krasser, kar je že samo na sebi zbudilo pozornost, ker poročila ni podal vodja stranke Leopold Kunschak, temveč oseba, ki je doslej le malo stopala v ospredje političnega življenja. Že od vsega početka je bilo jasno, da gre za odločilen preokret v vrstah dunajskih krščanskih socialcev.

Poročilo prof. Krasserja je bil oster obračun z delom dosedanjih strankinih voditeljev, ki je dovedlo do poraza krščanskih socialcev pri volitvah 24. aprila. Prof. Krasser je poudarjal, da so krščanski socialci dobili na Dunaju l. 1923 še tretjino, l. 1930 manj kakor četrtino in zadnjič komaj petino oddanih veljavnih glasov. Krivdo za to je zvračal na pomanjkanje enotnega znanstveno utemeljenega strankinega programa kakor tudi na razne druge pogreške krščansko socialnih voditeljev. Krščansko socialna stranka, je nadaljeval govornik, bo ostala sicer pri svojih solidnih in dostojnih metodah propagande, kar pa bo povsem brez učinka. Zelo nepraktično je, če se prav v času, ko nihče več ne verjame v našo današnjo demokracijo, krščansko-socialna stranka izreka vedno v slovesnih izjavah ali pa po svojih voditeljih za parlamentarizem in demokracijo. Natančne razlike med pravo in nepravo demokracijo so preprostemu človeku nerazumljiveje; ko čuje govoriti o demokraciji, je stvar zanj opravljena. Ne bodimo takoj nervozni, če čujemo radikalne glasove. Ljudje kličejo po diktaturi le tako dolgo, dokler ne pride. Ako pa se bo res našel pravi mož, je itak ne bomo mogli zadržati. Govornik je nadalje naglašal, da je bila vodilna misel krščanskih socialcev, ki jim je svoječasno pripomogla do osvojitve Dunaja, antisemitizem, o katerem pa je iz državno-političnih razlogov postalo v krščansko socialni stranki sumljivo tiho. Zaradi tega se je izpostavila sumu, da je zaščitnica velekapitalizma in bank. Krščansko-socialni antisemitizem se mora razlikovati od plemenskega antisemitizma narodnih socialistov, saj je bil tudi antisemitizem Luegerja zmeren, pa je vendar imuniziral ljudstvo pred razkrajajočim židovskim duhom. Prof. Krasser je izrazil tudi velike pomisleke proti heimwehrovskem pokretu ter naglašal, da se ni nihče našel, ki bi veliko množico prepričal o njegovi nevarnosti.

Nadalje je kritikoval uradnikom sovražno politiko krščansko socialne stranke ter je obdolžil zastopnike stranke, da so dostikrat v napačnem razumevanju solidarnosti branili ljudi, o katerih je bila sodba prebivalstva že povsem jasna. Grajal je tudi postopanje pri razdeljevanju kandidatur za razna javna mesta. Kot neobhodno potrebno je poudarjal uspešno kontrolo v stranki ter osnovanje neodvisnega strankinega razsodišča. Svoja izvajanja je končal z zahtevo, naj se krščanska socialna stranka reformira ter ustvari nov strankin statut.

V debati je skušal predsednik zveznega vodstva stranke, vojni minister Vaugoin, ki je tudi član dunajskega vodstva stranke, zagovarjati dosedanje funkcijonarje.

Nato so se vršile volitve novega vodstva dunajskih krščanskih socialcev ter je bil za načelnika izvoljen s 161 glasovi izmed 209 oddanih Leopold Kunschak.

Takoj po objavi volilnega izida pa je Leopold Kunschak izjavil, da je sklenil po resni presoji položaja po 40 letnem delu v krščansko-socialni stranki odstopiti kot njen načelnik in tudi kot član vodstva. Do tega sklepa je prišel, ker predstavlja kamen spodtike. V stranki se je pojavilo proti njemu nezaupanje, ima pa dovolj moralne moči, da se umakne. Ker je izgubil tudi zaupanje mnogih merodajnih katoliških krogov, se odpoveduje funkcijam v vodstvu stranke ter se vrača h krščanskim delavcem, ki jih je pred leti dovedel k Luegerju. Kmalu se bo seveda spoznalo, da mora brez stare krščansko-socialne stranke propasti tudi Luegerjevo delo.

Kunschak je priporočil nato, naj izvolijo za naslednika profesorja Krasserja, kar se je tudi zgodilo.

Umor avstrijskega politika

Bivšega deželnega glavarja na Gradiščanskem je ustrelil iz njegovega podjetja odpuščen delavec

Dunaj, 23. maja. č. Bivši deželni glavar na Gradiščanskem in krščansko - socijalni poslanec Johann Schreiner je bil danes v svoji opekarni v Walbersburgu pri Nagymartonu ustreljen. Ustrelil ga je delavec, katerega je grajal, ker je prišel prepozno na delo. Dr. Schreiner je bil star 51 let ter je bil v letih 1926.—1931. deželni glavar Gradiščanske.

Njegov morilec je muzikant in brezposelni pomožni delavec Štefan Zeitner, ki je imel svojo godbo, pri kateri je sodeloval tudi njegov brat Herman. Godba je bila včeraj v sosedniji vasi Marxu, kjer so imeli cerkven praznik. Tudi Herman Zeitner je bil z godci na veselici. Davi je Herman Zeitner prišel prepozno na delo v opekarno dr. Schreinerja, ki ga je zato odpustil iz službe. Zeitner je o tem takoj obvestil svojega brata Štefana, ki pa ga je potolažil, da bo že sam govoril z delodajalcem. Štefan Zeitner se je res takoj odpravil na pot in je srečal Schreinerja ravno, ko je odhajal v svoj urad. Naenkrat je oddal več strelov iz revolverja proti Shreinerju, ki se je zadet od dveh krogel v prsa, zgrudil mrtev na tla. Kako se je dogodek pripetil, ni nihče videl. Morilec je pobegnil in so ga iskali zaman, dokler se ni sam prijavil orožnikom. Tudi morilec je bil prej v službi pri dr. Schreinerju in je bil istotako odpuščen.

Letošnji manevri italijanske vojne mornarice

Rim, 23. maja. ž. V senatu je imel mornariški minister Sirianni ob zaključku razprave o proračunu za vojno mornarico daljši ekspoze o mornariškem šolstvu, o bližnjih manevrih vojnega brodovja in italijanskih pripravah za eventuelno vojno. Med drugim je omenil, da je bilo, kakor za tekočo, tudi za prihodnjo poslovno dobo določeno 725 milijonov lir za gradnjo novih vojnih in pomožnih brodov ter podmornic.

Poleti se bodo vršili veliki vojni manevri, pri katerih bo sodelovalo 130 vojnih brodov in podmornic ter 23 letalskih eskadrilj. Vojne vaje se bodo vršile ob obali, kraj in čas pa še nista definitivno določena. Na vajah bodo predvsem preizkusili najnovejše tehnične pridobitve. Jadransko brodovje se vadi sedaj v kontrolnem streljanju, v kratkem pa bo odplulo v Egejsko in celo Črno morje. Tudi druga brodovja križarijo po Levantu in Sredozemskem morju.

Minister je zaključil svoj govor z besedami: »Narodi so postali silni na morju, ko so se zavedli njegovega pomena, ko so v njem prepoznali pot, ki je edina mogla dovesti do ekspanzije njih nezadržljive življenjske sile.«

VLADA NARODNE SLOGE ALI VOJAŠKI DIREKTORIJ V GRČIJI

Silna gospodarska in finančna stiska Grčije – Stavkovni pokret se širi – Težavno reševanje vladne krize

Atene, 23. maja. r. Zaradi stavkovnega pokreta, ki se vedno bolj širi, je položaj v vsej Grčiji zelo napet. Ostavka Venizelosove vlade, ki jo je dolžila opozicija, da je zakrivila sedanji težavni finančni položaj, ni prinesla pričakovanega olajšanja položaja in zdi se, da je tudi Grčija na pragu velikih in usodnih dogodkov. Kljub ugledu in splošnim simpatijam, ki jih uživa Venizelos kot državnik, se mu ni posrečilo prepričati opozicije o potrebi solidarnosti na znotraj, da bi mogla Grčija tem uspešneje nastopiti na zunaj in si zasigurati izdatnejšo finančno pomoč, brez katere je finančni polom neizbežen. Venizelosova vlada je šla v štednji v državnem gospodarstvu do skrajnosti in je med drugim ukinila vse državne avtomobile, tako da danes v Grčiji noben minister nima več državnega avtomobila. V vsej državi se vzdržujejo na državne stroške samo štirje avtomobili, ki se jih sme posluževati samo obmejna policija v nujnih primerih.

Stavkovno gibanje državnih nameščencev

Splošna štednja je imela za posledico tudi znižanje uradniških prejemkov, kar je val nezadovoljnosti še povečalo in dovedlo naposled do stavkovnega pokreta med državnimi uradniki. Prvi so začeli stavkati uslužbenci poštne uprave, tako da je bila Grčija tri dni brez telefonske in brzojavne zveze. Z grožnjami, da bo proglasil obsedno stanje in z obljubami, da bodo uradniške plače zopet povišane, čim bodo to dopuščale državne finance, se je Venizelosu končno le posrečilo pregovoriti poštne uslužbence, da so prenehali stavkati. V preteklj noči so se zopet vsi vrnili na delo.

Med tem pa se je stavkovni pokret že razširil na ostale panoge državne uprave. Združenje železničarjev je že pred dnevi sklenilo proglasiti stavko. Čeravno železničarska stavka oficijelno še ni proglašena, je deloma že prišlo do izbruha. V Makedoniji in severni Traciji je včeraj izbruhnila tako zvana divja stavka in ves promet je zaspal. Celo orijentski ekspresni vlak se je moral ustaviti na meji. Mnogo vlakov so pustili železničarji kar sredi proge. Vlada je danes poslala vojaštvo, da bi se promet vsaj za silo obnovil. Tudi na carinarnicah počiva vse delo. Cariniki so se pridružili železničarjem, zaprli pisarne in odšli. Prav tako so davčni uradi v Atenah, Pireju in drugih večjih mestih ustavili delo. Stavkujočim so se pridružili tudi uslužbenci cestne železnice v Atenah. S stavko groze tudi mornarji na državnih trgovskih ladjah ter v pristaniščih.

Vojaštvo pripravljeno

Spričo takega položaja ima vlada edino oporo še v vojski. Venizelos je imel snoči dolgotrajni posvet z vojnim ministrom, ki je takoj nato izdal strogo zaupna navodila vsem podrejenim poveljstvom in odredil strogo pripravljenost vsega vojaštva. Guverner Makedonije, Gonatas, je snoči prispel v Atene ter je imel pred svojim odhodom dolgo konferenco z generalom Otonosom, ki vodi velike vojaške manevre v Makedoniji. Vojaška posadba v Atenah, Solun in Larisi je bila ojačena. V lukah je zasidranih več vojnih ladij, ki so prav tako v najstrožji pripravljenosti.

Generali za diktaturo

Medtem so se začela posvetovanja glede rešitve vladne krize. V političnih krogih vlada velika nervoznost in gotovi znaki kažejo na to, da se tudi v Grčiji poskušajo uveljaviti vojaški krogi. Generali pod vodstvom Kondilisa zahtevajo uvedbo vojaškega direktorija, nižji oficirji pa so proti vmešavanju vojske v politiko ter se zavzemajo za absolutno ohranitev reda. V političnih krogih zavračajo vsako misel, da bi se uvedla v Grčiji vojaška diktatura. Predsednik republike je po referatu Venizelosa konzultiral predsednika narodne skupščine in predsednika senata, danes pa so se pričele konzultacije šefov političnih strank. Venizelos je predlagal koncentracijsko vlado pod vodstvom enega izmed voditeljev republikanske stranke ob sodelovanju monarhistov. Papanastasiu in Kaldaris sta imela danes dopoldne dolg sestanek, na katerem sta se dogovorila, da bosta ob priliki konzultacije pri predsedniku republike podprla ta predlog Venizelosa. Na vsak način pa prevladuje v političnih krogih mnenje, da bo morala dobiti bodoča vlada široka pooblastila, da bo mogla izvršiti težke naloge, ki jo čakajo.

Komu bo poverjen mandat za sestavo vlade, še ni znano. Računa se sicer s tem, da bo predsednik republike poveril sestavo vlade najprvo Venizelosu, toda Venizelos je izjavil, da bi prevzel to misijo samo pod pogojem, da se reformira ustava v smislu znatne omejitve tiskovne svobode, ker je opozicija zlorabljala sedanjo širokogrudno tiskovno svobodo ter škodovala narodu in državi in rušila avtoriteto vlade. General Plastiras pa je podal izjavo, da more sestaviti novo vlado samo človek, ki uživa zaupanje vseh slojev naroda. Nova vlada bi dobila od parlamenta svobodne roke, toda parlament bi ne bil razpuščen, marveč samo odgoden za nedoločen čas ter bi se sestal šele po odloku predsednika republike. V političnih krogih tolmačijo to izjavo tako, da bi se uvedel v Grčiji neke vrste neparlamentarni režim, ki bi vodil državne posle in izvedel sanacijo državnih financ brez ozira na politične stranke, kojih vpliv naj bi se s poostritvijo tiskovne cenzure in z omejevanjem zborovalne svobode znatno omejil.

Za vlado narodne sloge

Atene, 23. maja AA. Danes je predsednik republike Zaimis sprejel večje število političnih voditeljev, da se z njimi posvetuje o sestavi vlade narodne sloge.

Zdi se, da bo novo vlado sestavil Papanastasiu in da bo novo vlado tudi Venizelos podpiral.

Jutranjiki poročajo, da Venizelos zaradi naporov zadnjih dni po nasvetu zdravnikov ne sme zapustiti svoje hiše. Venizelos bo po vsej priliki za nekaj časa zapustil Grčijo in odpotoval v inozemsko kopališče.

»Alagić, glasilo generala Pangalosa priobčuje v zvezi z vladno krizo podatke o zadržanju grških vojaških krogov napram sedanjemu položaju.

Generala Gonatas in Plastiras, pravi list, ne bosta v nobenem primeru dovolila, da bi prišlo do vlade generala Kondilisa ter bosta predvsem zahtevala, da sestavi vlado Gonatas ali pa, da se uvede vojaški direktorij. Večina nižjih oficirjev je odločno proti vsakemu vmešavanju vojske v politiko in zahteva obsolutno ohranitev reda. V ta namen se je prošlo noč vršil sestanek vojaških šefov, ki so po Venizelosovih instrukcijah izdali sklep, da se mora za vsako ceno ohraniti red v državi.

Prevoz trupel ponesrečenih madžarskih letalcev

Včeraj so z veliko svečanostjo prepeljali krsti na rimski kolodvor – Pogreb v Budimpešti bo v četrtek

Rim, 23. maja, č. Danes dopoldne so prepeljali trupla obeh ponesrečenih madžarskih letalcev iz madžarskega poslaništva na postajo, od koder so ju s posebnim vagonom odpremili v Budimpešto. Žalne ceremonije so bile zelo pompozne. Krsti sta bili oviti z madžarsko trobojnico in obdani s kopico vencev, ki so jih darovali italijanski kralj, Mussolini, letalski minister Balbo, udeleženci kongresa prekooceanskih letalcev, vlada, rimski guverner, guverner Horthy, fašistična stranka in drugi. Fašistična stranka je izdala letake s proglasi, naj se ljudstvo udeleži v čim večjem številu pogrebnih svečanosti. Preden se je razvil pred poslaništvom sprevod, je prispel Mussolini. Nad madžarskim poslaništvom je krožilo 40 italijanskih letal. Krsti so nosili italijanski piloti in prekooceanski letalci. Na postaji je imel nagovor minister Balbo. Fašisti in tudi Mussolini so dvignili desno roko v pozdrav. Četa vojakov je oddala častno salvo. Vlak s posebnim mrtvaškim vozom je zapustil popoldne Rim. Italijansko letalsko ministrstvo in letalski kongres sta sklenila postaviti na mestu katastrofe spomenik.

Budimpešta, 23. maja. č. Za pogreb obeh ponesrečenih letalcev se vrše velike priprave. Pogrebne svečanosti se bodo vršile v četrtek. Krsti prispeta v Budimpešto v sredo dopoldne. Postavili ju bodo na mrtvaški oder pred spomenikom neznanega junaka. Četrtek so proglasili za dan narodne žalosti. Pogreba se bodo udeležili Horthy, vlada, zastopniki parlamenta, civilnih in vojnih oblasti, nacionalnih društev itd. Pogrebni sprevod bo šel skozi glavne ulice mesta na pokopališče. Za vdovo Endresza, ki je v blagoslovljenem stanju in je ostala brez sredstev in brez pravice do pokojnine, bodo priredili javno zbirko. Mussolini je daroval madžarski vladi za nadomestilo izgubljenega letala veliko italijansko vojno letalo.

Nova stranka Hackenkreuza v Nemčiji

Snovanje nove radikalne desničarske stranke v Nemčiji — Naraščajoča opozicija šovinistov proti Hitlerju

Berlin, 23. maja. d. Kakor zagotavljajo v dobro poučenih krogih, se pripravlja v najbližjem času ustanovitev nove stranke Hackenkreuza. Najprej naj bi se združile vse stare in nove samostojne skupine skrajne fašistične desnice izven narodno - socijalistične stranke. Te skupine predstavljajo pristaši bivšega berlinskega voditelja napadalnih oddelkov, stotnika Stennesa, nemški ljudski svobodomiselni pokret, revolucijonarni narodni socijalisti pod vodstvom Otona Strasserja in končno naj bi se pridružili novi stranki tudi Vsenemci. Pogajanja, ki se že dalje časa vrše med prizadetimi skupinami, so že v toliko dozorela, da je pričakovati neposredno ustanovitve nove desničarske stranke. Program nove stranke bo v bistvu predstavljal opozicijo proti Hitlerjevi koalicijski politiki. Nova stranka Hakkenkreuza naj bi oživela zopet antisemitizem, ki je bil v Hitlerjevem programu v zadnjem času zapostavljen. Baje se tudi v narodno - socijalistični stranki sami pojavlja ostra opozicija pod vodstvom stotnika Röehma. Zatrjujejo, da je tudi dr. Göbbels prešel na stran opozicije in da se ga more že smatrati kot ostavljenega z mesta berlinskega voditelja Hitlerjeve organizacije. Baje bo odšel v Vratislavo ter se pridružil Gregorju Strasserju.

Poset Acerba v Sofiji

Sofija, 23. maja AA. Nocoj ob 17.11 je prispel v Sofijo italijanski minister za kmetijstvo Acerbo. Ostal bo v Sofiji nekaj dni. Italijanski minister bo gost bolgarskega ministra za kmetijstvo Gičeva. Acerbo je prispel na Bolgarsko, da prouči poljedelske razmere na Balkanu. Jutri zvečer priredi predsednik bolgarske vlade Nušanov banket na čast gostu. V sredo dopoldne bo Acerbo na kosilu pri Gičevu, zvečer pa bo banket v italijanskem poslaništvu. Italijanski minister si bo ogledal »Dolino rož« in bo posetil Karlovo in še nekatera druga mesta.

Belgijska vladna kriza končana

Bruselj, 23. maja. g. Nova belgijska vlada je sestavljena. Ministrska lista je že predložena v odobritev kralju. Ministrski predsednik Renkin bo prevzel tudi finančno ministrstvo. Zunanje ministrstvo bo prevzel Hymans, notranje ministrstvo pa Cartom.

Bruselj, 23. maja. s. Drugi Renkinov kabinet je sestavljen naslednje: ministrsko predsedstvo in finance Renkin (katolik), pravosodje Cocq (liberalec), notranje Carton (katolik), narodna obramba Brokaert (katolik), promet Fort Homme (liberalec), umetnost in znanost Petit Jean (liberalec), pošta Bovesse (liberalec), kolonije Tschoffer (katolik), delo in socialno zavarovanje Hymans (katolik), javna dela Sap (flamska desnica), poljedelstvo van Tievoet (katolik). Nova vlada bo jutri zaprisežena.

Rešitev japonske vladne krize

Tokio, 23. maja. d. Kriza japonske vlade se je končala z uspehom cesarske stranke. Za ministrskega predsednika je bil imenovan admiral vicomte Makot Saito, ki je prevzel to mesto na nujno prošnjo svetovalca krone princa Sajonija. Mikado je naprosil novega ministrskega predsednika, naj sestavi nacijonalno koncentracijsko vlado. Saito se bo pri sestavi vlade opiral na sodelovanje obeh najmočnejših japonskih strank. Politični krogi sodijo, da je z njegovim nastopom odstranjena nevarnost fašističnih eksperimentov na Japonskem. Saito je bil guverner na Koreji, kjer si je pridobil veliko popularnost in zaupanje zaradi svojega zmernega postopanja.

Srečen povratek »Do X«

Madrid, 23. maja. č. Orjaško letalo »Do X« je snoči ob 20 dospela v luko Vigo. Letalo je srečno preletelo vso pot preko Atlantskega oceana. V Vigu je natovorilo 15 ton goriva in 300 kg olja za poslednjo etapo svojega poleta od Viga do Bodenskega jezera. Letalo je izvršilo drugo etapo poleta od Horte do Viga v 12 urah, tako da znaša celotni čas poleta preko Oceana 25 in pol ure. Veleletalo hoče še danes doseči Berlin. V Vigu ga je sprejela mnogoštevilna množica.

Žrtev atentata v Šanghaju

Šanghaj, 23. maja s. Japonski general Širakava, ki je bil pri atentatu 28. aprila hudo ranjen, je podlegel svojim ranam. Širakava je druga smrtna žrtev tega atentata.

Neprijateljske senzacije

Na drugem mestu objavljamo poročilo o aretaciji nekaterih mladih oficirjev v Mariboru. Tri oficirje so prijeli, ker se je pojavil proti njim utemeljen sum, da so šli v svoji mladostni nerazsodnosti na limanice komunističnim agitatorjem in se dali vjeti v njihove mreže. Ostali aretiranci so osumljeni, da so vedeli za to stvar, a je iz napačno pojmovane kolegialnosti niso prijavili, kakor bi bila njihova službena dolžnost. Preiskava še ni zaključena; njena naloga bo, da točno ugotovi, koliko je krIv vsak med osumljenci.

Takšna je torej mariborska zadeva. Na tucate enakih in sličnih vidimo v tujih državah, samo da so običajno vse bolj resne in dalekosežne. In vendar se nikjer ne razburjajo zaradi tega in ne delajo iz takih osamelih primerov velikih afer, o katerih bi bilo treba pisati cele strani. O mariborskih aretacijah pa so italijanski, madžarski in nemški listi pisali tako, kakor da se majejo temelji naše države. Skušali so narediti iz muhe slona in nobena izmišljotina jim ni bila dovolj bedasta, da je ne bi objavili.

Mariborska »senzacija« pa ni edina, ki je služila v zadnjem času za snov inozemskim, Jugoslaviji sovražnim listom. Ne mine skoro dan, da ne bi ta ali oni dnevnik na Madžarskem, v Italiji, Avstriji ali Nemčiji objavil kakega alarma iz naše države. Nič jih ne ženira, da se vsaka taka vest prihodnji dan pokaže za neumno laž. Nekateri iz želje po revolverskih senzacijah, drugi iz zavestne zlobnosti servirajo svojim čitateljem prav kmalu zopet kako slično senzacijsko bedastočo. Rekord pa je brez dvoma dosegel oni tržaški list, ki si je dal, čeprav komaj par kilometrov oddaljen od naše meje, preko Rima iz Budimpešte (!) poročati, da je bil v začetku preteklega tedna umorjen — predsednik vlade g. dr. Marinković. Res je list sam pripomnil, da se mu zdi vest malo verjetna, objavil pa jo je le. Pač po načelu: drzno obrekuj in nekaj bo vedno ostalo.

Vsem tem alarmom, ki izhajajo skoro izključno iz madžarskega ali italijanskega vira in se vrste že dober mesec sem, se jasno pozna, da niso slučajni, marveč dobro premišljeni. Njihov namen je prozoren. Jugoslavija je med državami, ki se v Srednji Evropi najbolj uspešno bori proti navalu gospodarske krize; vsi znaki kažejo, da bo med temi državami tudi prva, ki jo bo obvladala. To spoznanje je mnogim ljudem izven naših mej do skrajnosti neprijetno in zato store vse, da bi ta proces ozdravljenja vsaj zavrli, ako ga že ne morejo preprečiti. Svoj temni cilj skušajo doseči s tem, da sejejo proti nam nezaupanje v nepoučenem svetu. Seveda bi jim bilo zelo po godu, ako bi se jim poleg tega še posrečilo zanesti zmedo tudi med prebivalstvo Jugoslavije samo, ker dobro vedo, da je zaupanje v svojo moč in v moč lastne države najbolj dragocen zaklad vsakega naroda.

Protijugoslovenska kampanja v nam nenaklonjenem inozemskem tisku ni nov pojav, saj ga poznamo že dolga leta. Da se je ta odvratna kampanja z dvojno silo pojavila ravno zadnje mesece, je treba iskati vzroka na eni strani v prvih znakih, da se naša gospodarska situacija obrača na bolje, na drugi strani pa v golih konkurenčnih razlogih. Jugoslavija se je v zadnjih letih povzpela med prve, najbolj privlačne turistične države v Evropi in je začela v tem pogledu močno konkurirati državam, ki so poprej mislile, da imajo monopol na tujski promet. Zato smo vsako pomlad opažali po raznih evropskih listih senzacije, ki naj bi odvračale ljudi od naših krajev. Enkrat so razširili vesti o potresih v Dalmaciji, drugič o nalezljivih boleznih, pa zopet o draginji in slabi postrežbi, vse z enakim namenom. Letos naj bi prestrašile inozemce vesti o napetem položaju v Jugoslaviji, o atentatih, ubojih in izgredih.

Dobro vemo, da tudi letošnja strupena gonja proti Jugoslaviji ne bo ubila ne našega tujskega prometa, ne zmanjšala zaupanja resnega inozemstva v nas in našo državo. Kljub temu jo moramo resno obžalovati in odločno obsojati že zato, ker ovira konsolidacijo in pomirjenje v Srednji Evropi in s tem tudi mednarodno gospodarsko ozdravljenje. Iz teh razlogov in ne zaradi sebe menimo, da bi bila dolžnost odgovornih činiteljev v državah, kjer so viri tega zastrupljenja mednarodnega ozračja, da posvetijo vso pozornost temu škodljivemu rovarjenju.

Letalko Earhardovo spremlja nesreča

Štirje letalci, ki so ji šli nasproti, so se ponesrečili

London, 23. maja. č. Ameriška prekooceanska letalka Earhard je v pretekli noči pristala na letališču pri Londonu. Zaradi silnega dežja je morala ostati nekaj minut pod krilom svojega letala. Z veliko težavo ji je uspelo, da se je zatekla v neko zgradbo na letališču, kjer jo je ameriški ambasador v Londonu prisrčno pozdravil. V nekaj dneh namerava v Rim na kongres prekooceanskih letalcev.

Kakor pripoveduje, se je morala kmalu po startu boriti z velikimi nevihtami in hudimi viharji. Kljub visokim valovom na Oceanu in megli je bila prisiljena, da je letela le 30 do 50 m nad morsko površino. Kasneje je odpovedala cev za izpuh. Ponoči se je znova borila z vetrovi in se je sila razveselila solnčnega vzhoda. V soboto zjutraj je gladko letela vse do irske obale. Ker v Londonderryju ni našla nikakega letališča, je morala pristati sredi polja. Znani novinarski fotograf Barton je s svojim letalom odletel Earhardovi naproti. Dohitel jo je še v Londonderryju, kjer jo je večkrat posnel na ploščo. Ko se je vračal, pa se je ponesrečil ob irski obali. Bartona in njegovega pilota so našli mrtvega. Vendar pa so posnetke še rešili in jih objavili že naslednje jutro v londonskih listih. Letalki naproti sta odleteli tudi angleški letalki Peggy Salaman in lady Baylei. Njuni letali pa sta se izgubili in doslej še ni sledu za njima. Letalka Peggy Salaman je, kakor znano, pred kratkim preletela Afriko.

Uradno poročilo o oficirski aferi v Mariboru

Beograd, 23. maja. M. V svrho pojasnila z ozirom na lažnive in tendencijozne vesti v inozemskem tisku je izdalo ministrstvo vojske in mornarice naslednji komunike:

Pred 20 dnevi so ugotovili v mariborski garniziji, da so poročnik Milojković in podporočnika Atanasković in Miladinović v službi inozemske komunistične propagande. Podporočniku Miladinoviću se je posrečilo, da je še pred aretacijo pobegnil v inozemstvo, dočim je poročnik Milojković izvršil samomor. Razen podporočnika Atanaskovića je bilo aretiranih še sedem mlajših oficirjev, podporočnikov in poročnikov ter major Vojislav Djokić, ker so na sumu, da so vedeli za to svar, pa tega niso prijavili svojim predpostavljenim starešinam ter izgleda, da so se do gotove meje solidarizirali s početjem prej imenovanih oficirjev. Preiskava, ki jo vodi preiskovalni sodnik, bo ugotovila vrsto in težino krivde osumljenih.

Splošna stavka tekstilnega delavstva v Angliji

London, 23. maja g. Centralni svet strokovnih organizacij je odobril sklep centralnega odbora zveze tekstilnih delavcev, po katerem bo 11. junija 150.000 članov pričelo splošno stavko. Stavka je naperjena proti novemu zmanjšanju mezd, ki so ga sklenili industrijci.

Resen opomin ameriškemu kongresu

New York, 23. maja g. Predsednik univerze Columbie prof. Nikolaj Murray Buttler, bivši predsedniški kandidat Smith in mnogo drugih osebnosti so poslali kongresu spomenico, v kateri ga pozivajo, naj opusti vse strankarske ozire in čim prej reši davčne predloge, da spravi v ravnotežje ogroženi proračun. Spomenica opozarja na resnost položaja v Zedinjenih državah ter svari pred posledicami nadaljnjega zavlačevanja rešitve.

Dr. Curtius v Moskvi

Berlin, 23. maja č. »Montagspost« je objavila vest iz Moskve, da je prišel tja bivši nemški zunanji minister Curtius, ki ga bosta jutri sprejela komisarja Litvinov in Krestinski. Curtiusov poset ni političnega značaja.

Stroga obsodba dveh Slovencev v Trstu

Trst, 23. maja ž. Pred tržaško poroto sta se te dni zagovarjala zaradi umora 26 letnega miličnika Romea Zivianija, 23 letni Tone Žagar in 21 letni Jakob Cucek. Obtožena sta bila, da sta 14. julija okrog 22. ure na šentpeterski pokrajinski cesti blizu Ribnice ob Reki napadla miličnika Pastiglija in Zivianija, oddala nanju več strelov in Zivianija težko ranila, tako da je 14 dni kasneje umrl v tržaški bolnici. Po daljšem zasledovanju so ju karabinjerji aretirali in izročili posebnemu sodišču za zaščito države v Rimu, ker so menili, da gre za političen atentat. Posebno sodišče pa je dognalo, da sta se hotela le maščevati nad miličniki, ki so ubili Cuckovega psa, in je zaradi tega izročilo oba obtoženca tržaški poroti.

Proces se je pričel že v petek dopoldne. Obtoženca sta branila odvetnika Zennaro in Preti, ki je takoj izjavil, da bo branil svojega klijenta le v kriminalni zadevi, ne pa, če se izkaže, da je bil umor političnega značaja. Žagar je priznal krivdo umora. Cucek pa se je priznal le za sokrivca. Kot priče so bili nato zaslišani policijski komisar Ivan Caputo, ki je bil po umoru premeščen v Videm, košanski podestat Colombo, Fidel, Malusa, miličniški častnik Paggi in fašistovski generalni konzul Diamanti.

Slednja dva sta govorila o delovanju o protifašistov okrog št. Petra na Krasu. Paggi je pripovedoval, kako so neznanci lani meseca decembra razbili kamniti fašistični emblem na mostu v Košani. Neznanci so se podpisali z znakom »T. G. R.« Diamanti pa je omenil, da so protifašistični teroristi pred dnevi onesnažili glavna vrata košanskega fašističnega doma. Vendar pa sta oba priznala, da obtoženca nista bila v zvezi s temi ljudmi.

Sodišče je obsodilo nocoj oba obtoženca na dosmrtno prisilno delo in utemeljilo obsodbo tako, da sta izvršila umor premišljeno in iz ničevih razlogov.

Poostritev varnostnih ukrepov na francoskih parnikih

Pariz, 22. maja. AA. Podpredsednik senatnega odbora za trgovsko mornarico je poslal ministru za trgovsko mornarico pismo, v katerem zahteva, naj ministrstvo izda primerne varnostne ukrepe, da se preprečijo podobne katastrofe, kakor je bil požar na parniku »Georges Philippar«.

Samomor slovitega violinista

Sao Paolo, 23. maja AA. Slavni violinist Pierre Sechieri se je v navalu nevrastenije ubil. Star je bil 55 let. Skočil je skozi okno na ulico in se pri priči ubil.

Klirinška pogajanja s Češkoslovaško

Beograd, 23. maja. p. Minister za trgovino in industrijo je imenoval za svojega zastopnika odnosno za zastopnika ministrstva trgovine pri pogajanjih za sklenitev kliringa med Jugoslavijo in Češkoslovaško svojega pomočnika g. Ivana Mohoriča, generalnega tajnika zbornice za TOI v Ljubljani. Jugoslovenski delegaciji, ki odpotuje jutri v Prago, bo načeloval guverner Narodne banke g. Ignat Bajloni.

Velik shod JRKD v Peči

Beograd, 23. maja. p. Danes se je vršil v Peči velik shod JRKD. Shoda so se udeležili tudi ministri gg. Pucelj, Radivojević in Kraljević ter okrog 40 narodnih poslancev in senatorjev. Shod je bil izredno dobro obiskan ter je bilo navzočih več tisoč ljudi iz bližnje in daljne okolice.

Novi francoski poslanik pri dr. Marinkoviću

Beograd, 23. maja p. Ministrski predsednik dr. Marinković je danes v svojstvu zunanjega ministra sprejel novega francoskega poslanika g. Emila Naggiara, ki bo v prihodnjih dneh v svečani nastopni avdijenci izročil Nj. Vel. kralju svoje poverilne listine.

Sprejemanje strank v ministrstvu za trgovino in industrijo

Beograd, 23. maja AA. Minister za trgovino in industrijo dr. Albert Kramer bo sprejemal stranke samo v torkih in v petkih od 11. do 13. ure.

Podpora za kmetijstvo v primorski banovini

Beograd, 23. maja AA. Z odlokom kmetijskega ministra se je podelila iz državne kmetijske zakladnice podpora milijon dinarjev kr. banski upravi primorske banovine.

Nakupovanje modre galice

Beograd, 23. maja AA. S pristojne strani se poroča, da hodijo nekateri agentje po vaseh in odvračajo kmete od kupovanja domače modre galice, češ, da bo inozemska modra galica cenejša, ker bo ukinjena carina na modro galico. Vse te vesti so netočne in ne koristijo ne kmetom ne domači industriji modre galice.

Knez Pavle v Angliji

Pariz, 23. maja AA. Nj. kr. Vis. knez Pavle je prispel iz Pariza v Calais in nato nadaljeval pot v Dover.

Poset turških državnikov v Atenah

Atene, 23. maja. AA. Predsednik turške vlade Izmet paša in zunanji minister Tevfik Ruždi bej sta davi na povratku iz Rima prispela v spremstvu svojih soprog v Pirej. Po določenem načrtu so visoka gosta posetili na parniku Venizelos, Mihalakopulos, Papadakos in še druge osebnosti. Turška ministra sta nato obiskala Atene in se sestala z Venizelosom. Sestanku je prisostvoval zunanji minister Mihalakopulos. Na sestanku so se dotaknili vseh vprašanj, ki zanimajo obe vladi. Razgovor je potekel v najlepšem soglasju. Pri Venizelosu sta se turška državnika po vsem slučajno sestala s predsednikom grške republike, ki se je bil pripeljal k Venizelosu, da se z njim pomeni o razvoju ministrske krize.

Brüning pred padcem?

Brelin, 23. maja. d. Kakor poroča »Neue Montagszeitung«, je minister za kmetijstvo Schiele na petkovi seji državne vlade podal ostavko, kar se je baje zgodilo na pritisk generala Schleicherja, ki se udeležuje vsake seje vlade. O demisiji so čuvali strogo tajnost, da ne bi javnosti po nepotrebnem vznemirjali. Naslednja žrtev generala Schleicherja, do katere bo prišlo že v prihodnjih dneh, bo finančni minister Dietrich, pristaš državne stranke. Državni kancelar Brüning je brez pridržkov pristal na ostavko ministra Schieleja. Kakor zatrjuje imenovani list, ne prevladuje več v vladi dr. Brüning, temveč general Schleicher. Brüningova stremljenja gredo samo še za tem, da si ohrani v bodoči Schleicherjevi vladi vsaj mesto zunanjega ministra. V ostalem se nadaljujejo pogajanja za preosnovo državne vlade s pritegnitvijo narodnih socialistov predvsem v Neudecku, kjer se sedaj mudi državni predsednik Hindenburg.

Berlin, 23. maja. č. Demokratski listi poročajo, da je dr. Brüning zelo nezadovoljen z delovanjem generala Schleicherja, češ, da se sila rad skriva za kulisami. Dr. Brüning bo jutri zaprosil za avdijenco pri predsedniku Hindenburgu in mu predložil vprašanje zaupanja. Dr. Brüning je izjavil, da ne prevzame odgovornosti za delovanje, o katerem ni podrobno poučen. Zato so baje izostale tudi vse zasilne odredbe, ki bi morale biti že objavljene.

Poplave v Angliji

London, 23. maja č. V srednji Angliji je nastalo zaradi preloma oblakov silno deževje. Voda je preplavila več mest in so nekatera več metrov pod vodo. Vihar je zahteval dve človeški žrtvi. Škodo cenijo na več sto tisoč funtov šterlingov.

Sodelovanje dr. Pfriemerja s Hitlerjem

München, 23. maja g. »Völkischer Beobachter« javlja, da je vodja avstrijskega Heimwehra dr. Pfriemer prevzel zvezno vodstvo avstrijskega Heimatschutza in da se je podredil poveljstvu Adolfa Hitlerja.

Poraz hitlerjevcev na Hesenskem

Frankfurt ob Meni, 23. maja g. V hesenskem mestecu Vilbelu v bližini Frankfurta so se včeraj vršile občinske volitve, ki so dale senzacionalen rezultat. Narodni socialisti so nazadovali od 906 na 298 glasov, socialni demokrati pa so pridobili 100 glasovv. Ostale glasove, ki so jih izgubili narodni socialisti, so dobile združene meščanske stranke.

Francoska zahvala Rusom

Moskva, 23. maja AA. Francoski veleposlanik se je v imenu francoske vlade zahvalil sovjetski vladi za pomoč, ki jo je izkazal sovjetski petrolejski parnik »Sovjetskaja Neft« potnikom zgorelega parnika »Georges Philippar«.

Politično gibanje v naši banovini

Lep shod poslanca Krejčija v Peklu pri Poljčanah — Ustanovitev sreske organizacije nove vsedržavne stranke za črnomeljski srez

Poljčane, 23. maja.

V Baumanovem hotelu v Peklu se je vršil v nedeljo dopoldne pod predsedstvom poljčanskega župana g. Prešerna ob lepi udeležbi občinstva javen shod, na katerem je nar. posl. g. Krejči v daljšem govoru pojasnil gospodarski položaj v naši državi ter razložil, kaj vse je že storila Narodna skupščina za izboljšanje položaja kmetskega stanu in kaj še namerava storiti. Energično je tudi zavrnil razne vesti, s katerimi hočejo nasprotniki sedanjega stanja škodovati ugledu naše države v inozemstvu ter opozoril, da ni prav nobenega povoda, da bi bili pesimisti. Kriza, ki je objela ves svet, je po drugih državah še mnogo hujša kakor pri nas in bomo mi tudi lažje prebredli vse težkoče. Zborovalci so ves čas pazljivo poslušali izvajanja gospoda poslanca in mu priredili ob zaključku prisrčne ovacije.

Nato je podal g. dr. Pučnik iz Sl. Bistrice kratko poročilo o političnem položaju, ki zahteva v sedanjih težkih časih resnega dela vseh domovino ljubečih državljanov. V to svrho je bila ustanovljena tudi pri nas krajevna organizacija nove vsedržavne stranke, ki bo združila može in mladeniče vseh stanov, ki jim je pri srcu dobrobit naše države.

Bela Krajina v vrstah JRKD

Korenine novo ustanovljene politične stranke JRKD so se razrasle tudi v Beli Krajini že skoro v sleherno gorsko vasico, kjer so se čule pred leti večinoma le demagoške besede bivših politikov, ki stoje danes z mrkim pogledom ob strani. Od kmeta ob Kolpi do planinskega kmetovalca s kočevskim naglasom, vse je uvidelo nujno potrebo ustanovitve enotne državne stranke. Skoro v slehemi vasici Bele Krajine obstoje že krajevne organizacije JRKD, ki predstavljajo že mogočen kader politično zrelih mož.

Zastopniki teh organizacij so se zbrali v nedeljo dopoldne v Črnomlju, da se strnejo v sresko organizacijo JRKD. V navzočnosti narodnega poslanca g. Daka Makarja, g. ravatelja Juga iz Ljubljane kot zastopnika banovinskega odbora JRKD, ter mnogobrojnega članstva, je otvoril predsednik krajevne organizacije, župan g. Müller sresko skupščino, nakar je poslanec Makar opisal današnje politično stanje v državi, razložil pomen nove stranke s posebnim ozirom na prilike v Beli Krajini, ter ostro grajal razdiralno delo gotovih ljudi, ki begajo pošteno ljudstvo z izmišljotinami, v katere sami ne verujejo. Izvajanja g. poslanca so bila sprejeta z živahnim odobravanjem.

Po kratkem posvetovanju je bil izvoljen sledeči sreski odbor: predsednik Müller Drago, župan v Črnomlju; podpredsednika Fabjan Josip in Vrlinić Stevo; blagajnik Peršak Josip st.; tajnik Vardjan Josip. Odborniki: Vranković Spiro, Strugar Janko, Držaj Josip, Matković Peter, Požek Peter, Schweiger Martin, Majerle Pavel, Pešelj Pavel, Novak Stanko, Šute Jure, Petek Mate, Lah Rudolf, dr. Tusulin Rasto, Mavrin Peter. Nadzorni odbor: inž. Janežič Leon, Sever Anton, Stonič Alojzij. Namestniki: Fabjan Alojzij, Majerle Franc, Zimmermann Janko. Delegati za banovin. skupščino: Vranković Spiro, Kobe Miha, Kolbezen Alojzij, dr. Tusulin Rasto.

Nato je g. ravnatelj Jug kot zastopnik banovinskega odbora v Ljubljani temeljito pojasnil vsa aktualna socialna in gospodarska vprašanja, ki so na dnevnem redu vseh držav, ter zavračal sofistične in izmišljene trditve gotovih ljudi, ki izrabljajo današnje vsesplošno slabo gospodarsko stanje v zlobne namene, ter skušajo ustvariti splošno nerazpoloženje naroda, ki si želi miru.

Ob zaključku je bila soglasno sprejeta resolucija, ki zahteva ukinitev »Zemljiške prometne komisije«, ki je še izza avstrijske dobe v veljavi za Slovenijo, ki pa je danes brezpredmetna in povzroča gotovim ljudem le nepotrebna pota in stroške. Splošno se je tudi izrazila želja, naj bi vlak, ki odhaja po novem voznem redu iz Ljubljane ob 13.50, vozil do Metlike in ne samo do Novega mesta, večerni vlak iz Karlovca pa do Črnomlja in ne samo do Metlike.

*

K našemu poročilu o manifestacijskem shodu JRKD dne 16. t. m. v Središču ob Dravi moramo še dodati, da je na zboru govoril tudi narodni poslanec za srez ljutomerski, g. Jakob Zemljič, ki je v lepem, stvarnem govoru podal poročilo o dosedanjem delovanju Narodne skupščine, ki je bilo v prvi vrsti posvečeno omiljenju težavnega položaja kmetskega stanu. V prvotnem poročilu o tem shodu je bilo pomotoma izpuščeno ime narodnega poslanca g. Zemljiča, kar s tem popravljamo.

Ustanovitev samostojnega mornarskega odseka pri Jadranski straži v Ljubljani

Na poziv pripravljalnega odbora za ustanovitev organizacije bivših mornarjev so se zbrali pred kratkim v Ljubljani bivši pomorščaki vojne in trgovinske mornarice. Bili so polnoštevilno zastopani po odposlancih iz Kranja, z Jesenic, iz Kamnika, iz Mengša in ostalega podeželja, predvsem pa iz Ljubljane in okolice.

Predsednik pripravljalnega odbora g. **Josip Rebek** je pozdravil predsednika krajevnega odbora Jadranske straže gospoda **Jožka Pogačnika** in člane oblastnega odbora Jadranske straže univerzitetnega profesorja g. **dr. Boehma**, nato pa v lepem govoru razložil pomen zasnovane organizacije. Namen organizacije naj bi tudi bil, da se pomaga socijalno šibkejšim in brezposelnim tovarišem. V ta namen naj bi se osnoval poseben socialni sklad.

Predsednik krajevnega odbora Jadranske straže g. Jožko Pogačnik je pozdravil nekdanje tovariše s prisrčnim nagovorom in poudarjal, da se vsi mornarji zavedajo, da je morje del naše narodne in državne bodočnosti. Vsi mornarji naj se oklenejo kot samostojen mornarski odsek močne in vplivne Jadranske straže, ki bo rada podpirala njih stremljenja.

Po govoru predsednika g. Pogačnika, katerega so nagradili zborovalci z navdušenim odobravanjem, je prečital neumorni snovatelj g. Rebek osnutek pravil mornariškega odseka Jadranske straže, gospod **Bakovnik Konrad** iz Kranja pa osnutek pravil za novo združenje jugoslovenskih mornarjev. Razvila se je izčrpna debata o pomenu in nalogah društva. Govoril je zatem še g. **dr. Boehm** o morju in Pomorcih. Debate so se udeleževali gg. Bezjak, Bevc, Blažica, Drnovšek, Staut, Noč in Pogačnik.

Zborovalci so soglasno sklenili priključiti se Jadranski straži in ustanoviti samostojen mornarski odsek, ki naj pomaga socijalno šibkejšim tovarišem, obenem pa naj tvori prijateljsko vez med vsemi bivšimi pomorci. Sestava pravil pa je bila poverjena odboru, ki je bil soglasno izvoljen in ki ga sestavljajo: predsednik g. Josip Rebek iz Ljubljane in odborniki gg. Bakovnik Konrad iz Kranja, Bavdek Vekoslav iz Most, Blažica Ludovik, Bevc Ivan, Drnovšek, Staut Ljudevit in Žorž Leopold iz Ljubljane in Noč z Jesenic.

Gosp. Staut je zatem izjavil, da novo društvo ni skupina veteranov, nego krepkih braniteljev pomorskih tradicij in našega sinjega Jadrana. Za mnogoštevilni odziv se je predsednik g. Pogačnik toplo zahvalil.

Po vzpodbudnem govoru g. Rebeka se je nato vršila pod njegovim predsedstvom prva odborova seja. Tajništvo je prevzel g. Bakovnik, za njegovega namestnika pa je bil izvoljen g. Drnovšek. Blagajniške posle je prevzel g. Staut.

Sklenilo se je še, naj se člani priglašajo pri predsedniku g. Rebeku v Ljubljani ali pa pri g. Bakovniku v Kranju, Gorenja vas, odnosno pri g. Stautu, Kolodvorska ulica 18 v Ljubljani. Nadalje so sklenili zbirati se na družabnih večerih, ki bodo v Ljubljani vsako prvo soboto v mesecu. Prvi družabni sestanek bo v soboto 4. junija v restavraciji **Zvezda** v Ljubljani. Vabljeni vsi bivši mornarji, da se polnoštevilno udeleže sestanka.

Napredovanje v finančni službi

Beograd, 23. maja p. V višjo skupino so napredovali računski kontrolorji finančne direkcije v Ljubljani Fran Štrukelj, Fran Pečnik in Janko Šprajcar.

Obdavčenje zabojev za sadje

Beograd, 23. maja AA. Na vprašanje, kako naj se tolmači odredba tarifne št. 106 zakona o skupnem davku na poslovni promet glede zabojev iz rezanega lesa za pakiranje svežega in suhega sadja, zlasti sliv, je davčni oddelek finančnega ministrstva poslal finančnim upravam pojasnilo, po katerem se zaboji za pakiranje svežega in suhega sadja iz rezanega lesa ne smatrajo za opravo in zato niso podvrženi 1-odstotnemu skupnemu davku na promet na opravo.

Vlak zavozil v čredo govedi

Beograd, 23. maja p. Med postajama Ruma in Golubinac je včeraj zvečer zašla na progo čreda govedi. V tem je privozil tovorni vlak, ki je več krav povozil. Zaradi tega pa se je iztirilo več vagonov, ki so se prevrnili preko nasipa in se razbili. Materialna škoda je precej velika, človeških žrtev pa ni bilo.

Samomor milijonarjevega sina

Banjaluka, 23. maja n. Tu se je usmrtil ugledni banjaluški meščan Vojislav Surutka, sin milijonarja. Pognal si je iz revolverja strel v glavo. Vojislav Surutka je živel v težkih razmerah, čeprav so bili njegovi starši bogati. Imel je galanterijsko trgovino na Trgu kralja Petra. Poročil se je z neko Banjalučanko iz bogate družine. Zaradi spora z očetom-milijonarjem ni od njega dobival skoro nobene podpore ter zašel končno v dolgove. Usmrtil se je v svojem stanovanju blizu očetove hiše. Vest o samomoru je napravila na vse banjaluške meščane globok vtis, ker je bil Surutka znan ne samo po svojih družinskih, marveč tudi trgovskih zvezah.

Zagoneten roparski umor

Novi Sad, 23. maja n. Ekonom Matija Čontić, star 48 let, je na zagoneten način umrl. Sprva se je razširila vest, da je izvršil samomor na ta način, da si je zabodel v glavo iglo, s katero se šivajo vreče. Pozneje pa je komisija dognala, da se ni sam usmrtil, marveč da je bil izvršen roparski umor, čigar povzročitelj še ni znan. Čontić je živel svoječasno v Ameriki, kjer si je prištedil večjo vsoto denarja.

Hudo neurje v Splitu

Split, 23. maja n. Nad mestom se je davi utrgal oblak. Dve streli sta udarili v telefonsko centralo in povzročili večje motnje v telefonskem prometu. Telefonistki, ki je bila v službi in se je silno prestrašila, se ni ničesar pripetilo.

Vlom v zagrebško dijaško organizacijo

Zagreb, 23. maja n. Uprava »Jugoslovenske akademske omladine« je prijavila, da je bila v pretekli noči odnešena iz njenih prostorov v Katančićevi ulici ročna blagajna s 30.000 Din gotovine.

Vremenska napoved

Zagrebška vremenska napoved za danes: Pretežno oblačno, mestoma prehodno deževno, hladnejše. — **Situacija včerajšnjega dne:** Atlantska depresija, ki je te dni prevladovala le nad zapadno obalo kontinenta, je pričela sedaj prodirati proti vzhodu in v centralno ter severozapadno Evropo. Njen južni rob sega v naše kraje. S tem v zvezi je naraščajoča oblačnost, padec temperature in nestalnost vremena. Pritisk je padel za 2 do 5 mm, najbolj v Primorju in na severovzhodu, najmanj na severozapadu. Temperature so ostale brez sprememb ali pa so za malenkost narasle v južnem Primorju in na vzhodu.

Dunajska vremenska napoved za torek: Spremenljivo, toda večinoma nejasno in deževno vreme.

Naši kraji in ljudje

Krvava ljubavna žaloigra pri Rakeku

Pogranični kaplar Gjorgje Milić je s tremi streli usmrtil izvoljenko Ivanko Grudnovo, sebe pa smrtno nevarno ranil — Milića so prepeljali v ljubljansko vojaško bolnišnico

Rakek, 23. maja.

Sinoči okrog pol 19. se je odigrala na vasi na Uncu pri Rakeku krvava tragedija, o kateri je kratko poročalo že ponedeljsko »Jutro«. Bilo je lepo popoldne in mnogo ljudi je bilo od doma; nekateri so balinali, drugi pa so se vračali s popoldanskih potov, ko se je nenadno razširila med njimi vest, da je neki graničar ustrelil neko dekle in sebe. Žrtvi sta bili 22letna Ivanka Grudnova in 28letni pogranični kaplar Gjorgje Milić iz Črne gore. Žaloigra se je zgodila na samem, na klancu sredi vasi pred Mrškovo hišo po pripovedovanju očividca takole:

Okrog pol 19. se je vračala Ivanka Grudnova v spremstvu Jožeta S. s piknika domov. Šla sta po klancu mimo Klančarjevih proti Mrškovi hiši, po drugem klancu pa je prihajal Gjorgje Milić. V trenotku, ko ju je ta zagledal, jima je šel nasproti. Ustavil ju je in nastavil dekletu cev puške na ramo, toda dekle se za to ni zmenilo. Potem je sprožil prvi strel proti njenim nogam, toda je ni zadel. Ta hip je porabil Jože S., da je zbežal v bližnjo hišo, kjer so zaprli za njim vrata. Ivanka je na strel zakričala in pričela bežati. Toda Gjorgje je stekel za njo in jo od zadaj ustrelil v ramo. Strel ji je predrl prsi. Ivanka se je okrenila in padla na cesti pred Urškovo hišo. Takoj nato je Gjorgje oddal iz puške še dva strela, od katerih je eden zadel dekle v glavo, drugi pa v roko. Peti strel je nameril sebi. Strel mu je šel na desni strani skozi trebuh, mu predrl ledvice in izstopil na hrbtu. Ivanka je obležala mrtva, dočim je Gjorgje padel smrtno nevarno ranjen na tla, vendar je ostal pri polni zavesti.

Tisti trenutek ni bilo v bližini nikogar razen edine priče, ki je ves prizor videla z okna in ga pripovedovala vašemu dopisniku.

Glas o tej ljubavni tragediji je med vsem prebivalstvom vzbudil veliko razburjenje. Takoj se je zbrala na kraju krvavega dogodka velika množica, med katero je nastalo silno ogorčenje zavoljo graničarjevega dejanja. Orožnikom se je posrečilo, da so obvarovali Gjorgja Milića, ki mu je grozila nevarnost linčanja.

Kako je prišlo do katastrofe?

Gjorgje Milić je že prej dalje časa zahajal v gostilno h Grudnovim in se je tam spoznal z Ivanko, do katere je začel kmalu gojiti čuvstvo ljubezni. Kaže, da mu je Ivanka ljubezen vračala. Sklenil je z njo se poročiti, toda prišlo je doma do nasprotovanj in Ivanka ga je začela zavračati.

Usodnega dne in morda že prej je hotel Milić z njo govoriti, toda ni imel prilike. Včeraj, v nedeljo, se je vršil družabni sestanek Sokolov iz Planine in z Rakeka nad tako zvanim Cirjem, katerega se je z obeh strani udeležilo mnogo občinstva. Na izletu je bila tudi Ivanka, ki je bila ves čas izredno dobre volje in pač ni niti najmanj slutila, kaj jo čaka. Gjorgje Milić ji je sledil. Na pikniku jo je od strani poklical na kratek razgovor, kar pa je ona odklonila in šla proč. To, da se ni z njim hotela sploh nič razgovarjati, ga je zelo bolelo. Kritično je bilo zlasti, da jo je pozneje videl v družbi Jožeta S., ki jo je spremljal domov.

Morda takoj po tistem srečanju ali pa malo kasneje se je Gjorgje Milić vrnil v karaulo. Vzel je svojo službeno vojaško puško št. 1331 H. jo nabil in šel.

Še pet minut pred usodnim dejanjem je bil v gostilni pri Grudnovih, da bi morda videl, ali se je Ivanka že vrnila. Prišel je kupit nekaj cigaret. Toda nje še ni bilo. Najbrže bi že tedaj prišlo do katastrofe. Bil je videti čisto miren, kazal ni nikakega razburjenja in nihče ni slutil, kaj se strašnega dogaja v njegovi glavi.

Tudi to, da je že prejšnji večer v soboto napisal poslovilno pismo, v katerem se poslavlja od svojih prijateljev, tovarišev in predstojnikov, kaže, da je že prej dozorel v njem usoden sklep. V pismu navaja, da se je odločil za obupno dejanje zaradi tega, ker mu ni mogoče živeti brez Ivanke. Še poslednjič je poizkušal pregovoriti svojo izvoljenko, naj ne posluša svojcev, toda bilo je zaman.

»Nisam mogo drukče.«

Prvi trenotek se je videla žalostna novica skoro neverjetna, zato je toliko bolj strašno učinkovala, ko so se mogli ljudje, ki so se prav tedaj vračali s piknika, na kraju dogodka prepričati o bridki resnici. Sredi vasi se je prisotnim nudil grozoten prizor: na cesti je ležala ubita Ivanka, zadeta od treh puškinih strelov, poleg nje niti pol metra proč je ležal nevarno ranjen Gjorgje Milić.

»Gjorgje, Gjorgje! Šta si učinio?« ga je vprašal prijatelj graničar.

Gjorgje se je samo kakor brez uma oziral po ljudeh, ki so stali okrog njega. Bil je čisto miren, v obrazu ni bilo opaziti nikakega sledu vznemirjenja ali kesanja. Flegmatično je zrl okrog sebe.

»Zašto se nisi ubio, Gojrgje?«

Počasi je odgovoril trdo in kakor brez usmiljenja.

»Ja sam gadjao, a se nisam pogodio, šta je puška duga.«

Tako je moralo priti.

Samo zdaj pa zdaj je obrnil svoje žareče oči in se nemo zazrl v obraz ubitega dekleta. Zdaj je vedel, da je končano. Ko je videl, da ni v njej več nobenega znaka življenja, se je nemo okrenil, obraz mu je bil negiben kakor izklesan kamen.

Točno ob 20.15 se je na kraj nesreče pripeljal z avtom iz Cerknice zdravnik g. dr. Pušenjak, ki je nevarno ranjenega Milića najprej za silo obvezal, potem pa je odredil, da so ga s prvim vlakom ob 21.10 odpeljali v ljubljansko vojaško bolnišnico.

Mrtvo Ivanko Grudnovo so na željo domačih prenesli namesto v mrtvašnico na dom. Vse prebivalstvo sočustvuje s hudo prizadeto družino g. Grudna.

Danes nepreklicno zadnjikrat ob 4., ¼ 8 in ¼10 zvečer

Španska muha

Velezabavna komedija, pri kateri se boste nasmejali od vsega srca.

Ralph A. Roberts, Fritz Schulz in drugi popularni umetniki.

Najnovejši Foxov zvočni tednik.

Elitni kino Matica

Telefon 2124

Banovinska mlekarska šola naj ostane v Škofji Loki

Škofja Loka, 23. maja.

Ob koncu avgusta l. 1926. je bila ustanovljena v Škofji Loki banovinska mlekarska šola, ki je v svojih smotrih edini učni zavod te vrste v Jugoslaviji. Od otvoritve pa do danes je bilo delovanje tega strokovnega učilišča nad vse uspešno. Z leti si je mlekarska šola v vseh podrobnostih uredila z nemalimi žrtvami in nesebičnim delom svoje poslovanje, ki ni omejeno zgolj na teoretično-praktično izobrazbo vsakokratnih gojencev mlekarjev, ampak se je tudi uveljavila med vsemi krajevnimi mlekarskimi zadrugami, ki so našle v njej svojo dobro svetovalko.

Sredi tega najuspešnejšega dela je neprijetno zadela kmetovalce in druge interesente vest, naj se banovinska mlekarska šola iz Škofje Loke premesti na Gorenjsko. Ali je umestno, da se v sedanjih časih hude gospodarske depresije seli zavod brez zares stvarnega razloga drugam, ko je jasno, da je mlekarski šoli v Škofji Loki v bodoče zagotovljen še lepši napredek, ker so začetne težkoče premagane. Tudi lega našega mesta in vsa okolica sta za tako šolo pripravna. Gospodom, ki prihajajo iz Ljubljane predavat, je Škofja Loka nedvomno bližja kakor katerokoli drugo mesto na Gorenjskem. Mleka je v škofjeloškem okolišu dovolj in tudi njegova uporabnost se z vsakim letom viša. Zadrugarji so v ravnateljstvu zavoda dobili zaupanje in je ves škofjeloški okoliš na tem, da se pridobivanje mleka uredi po načelih sodobnih izkustev in se v zvezi s tem rešijo vsa vprašanja, ki so posredno potrebna pri nas za razvoj mlekarske panoge.

Ne glede na vse navedene okolnosti, ki umestnost premestitve šole izpodbijajo, je mlekarska šola tudi vezana na pogodbe z mlekarskimi zadrugami, ki ugasnejo s početkom l. 1933. Dotlej je tudi s tega razloga selitev šole nemogoča.

Še par besed o učnih prostorih. Za primer nujne potrebe lahko nudi naše mesto predavalnice v novi šolski zgradbi, ki je opremljena in zgrajena tako, da bo boljše prostore pač težko najti. Škofja Loka slej ko prej vztraja na stališču, da je vsak poizkus premestitve mlekarske šole udarec za mesto samo in njegovo okolico. Specialna banovinska mlekarska šola spada torej le v Škofjo Loko.

Pri boleznih želodca, črevesja in presnavljanja privede uporaba naravne **»Franz Josefove« grenčice** prebavne organe do rednega delovanja in tako olajša tok hranilnim snovem, da preidejo v kri. Zdravniška strokovnjaška izvedenja poudarjajo, da se **»Franz Josefova« grenčica** zlasti koristno izkaže pri ljudeh, ki se malo gibljejo. **»Franz Josefova« grenčica** se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Učiteljskim abiturijentom

Prosvetni oddelek kr. uprave dravske banovine poziva po naročilu ministrstva prosvete vse učiteljske abiturijente (inje), ki so že vložili prošnje za sprejem v državno učiteljsko službo, a prošnjam niso priložili tudi vseh dokumentov v originalih, da nemudoma osebno prinesejo, ali pa po pošti dostavijo tukajšnjemu prosvetnemu oddelku originalne dokumente, ki so jih obdržali. Ministrstvo prosvete, ki so mu bile meseca decembra dostavljene prošnje v prepisih, naroča, da se mu naknadno dostavijo tudi vsi originalni dokumenti posameznih prosilcev v upogled. Nekaterim prosilcem je prosvetni oddelek že vrnil originalne dokumente; zato naj jih ponovno predlože. Pripominja se, da sodno overovljeni prepisi dokumentov ne zadoščajo. V bodoče pa je sploh vsaki novi prošnji takoj priklopiti tudi originalne dokumente, da jih ne bo treba naknadno zahtevati.

Isto velja seveda tudi za vse bivše učitelje (ice), ki prosijo za ponovni sprejem v državno službo.

Prošenj brez originalnih dokumentov ministrstvo prosvete ne bo obravnavalo.

Gospodar osumljen požiga

Škofja Loka, 23. maja.

Kakor je »Jutro« že poročalo, je v precej oddaljeni gorski vasi Golici v škofjeloškem gorovju nastal pri posestniku Janezu Mesecu v noči od 6. na 7. t. m. požar, ki je uničil lastniku skedenj z vso steljo, slamo in poljskimi pridelki vred. Ker požara v samotnem naselju že dolgo ni bilo, so pričeli ljudje sumiti, da je gospodar sam zažgal svoj skedenj. Govorice so prišle tudi na ušesa orožnikom v Železnikih, ki so po daljšem poizvedovanju aretirali gospodarja Meseca. Mesec je bil zavarovan za 25.000 Din in je zelo zadolžen. Moža o privedli na sodišče v Škofjo Loko, kjer se bo zadeva razčistila.

Nevarni tatovi in vlomilci

Ljubljana, 23. maja.

Zaradi hudih časov je v Ljubljani kriminaliteta v zadnjem času močno porastla. Številne gruče brezposelnih se kretajo po mestu, ugibajo o žalostnih časih ter si skušajo lajšati dnevno življenje na vse mogoče načine. Med poštene delavce, ki iščejo kruha in skušajo poiskati dela na stavbah ali kjer si že bodi, pa se radi pritepejo tudi razni nepoštenjakoviči, ki se hvalijo, da si je mogoče iskati zaslužka tudi na drugačen način. Takih tipov je v Ljubljani zdaj prav veliko. Nedavno so zaprli neko družbo, ki si je pridobivala sredstva za prijetno življenje na ta način, da so njeni člani zavajali k nepoštenemu življenju mladoletna dekleta, a tudi druge ženske, ki so bile nagnjene k veseljačenju. Policija je pozneje iztaknila v Trnovem celo stanovanje, kamor so zvabljali zlasti okoličane in tujce.

V glavnem pa se pečajo razni sumljivi moški s tatvinami, ki jih je v Ljubljani vsak dan več. Tatovi se utihotapljajo v stanovanja pod raznimi pretvezami, največkrat kot prosjaki. Ljudje so pred takimi ljudmi v stalnem strahu, kajti tudi, če jim dajo miloščino, niso gotovi, da jih »prosjak« ne bo povrh še okradel. Pripeti se pa često, da najde tak človek vrata v stanovanje odprta, ko v stanovanju ni nikogar. V takih primerih se berač kar hitro zasuče, pograbi kar najde vrednejšega v sobi in že izgine, da ob prvi priložnosti ponovi isto v drugem stanovanju. Na delu niso samo taki tatovi, ki oprezujejo okrog hiš in posameznih stanovanj podnevi, marveč tudi taki, ki se priplazijo do hiš ponoči in vlomijo v ta ali oni prostor. V delavnico krojača Franceta Pertota na Celovški cesti 72., so pred par dnevi udrli malo pred polnočjo neznani svedrovci ter mu odnesli 21 kosov različnega manufakturnega blaga v vrednosti 9000 Din.

Mizar Gabrijel Jenko, stanujoč v Streliški ulici 10 je odšel predvčerajšnjim popoldne iz stanovanja, ko pa se je zvečer vrnil zopet domov, je ugotovil, da mu je neznan nepoštenjakovič odnesel tri suknjiče. Pozneje, ko se je vrnil domov njegov sostanovalec Karel Jazbec, je tudi ta dognal, da sta mu bila ukradena dva suknjiča. Tat je oškodoval oba obrtnika za 1150 Din vrednosti.

Hudo smolo je imel tudi ključavničarski pomočnik Davorin Kuhar, stanujoč v Lepodvorski ulici 28 v Šiški. Imenovani je imel spravljen v neki šupi na Jernejevi cesti kovčeg z razno obleko. V omenjeno šupo pa so zahajali najbrže razni brezposelneži, ki so iskali tamkaj prenočišča ter je eden izmed njih včeraj ponoči vdrl v prostor, kjer je imel Davorin svoj kovčeg in mu ga odnesel. Kuhar je oškodovan za okrog 700 Din vrednosti.

Prva žrtev tatov v kopalni sezoni je postal preteklo nedeljo ključavničarski pomočnik Rudolf Zlosel, stanujoč na Vidovdanski cesti 3. Zlosel se je v nedeljo popoldne kopal v Savi pri Tomačevem, kjer je obesil obleko na grm čisto v bližini vode. Bil pa je pri vsem tem premalo pazljiv in je okrog 17. ugotovil, da mu je iz hlačnega žepa zmanjkala listnica, v kateri je imel 1750 Din gotovine.

Diana francosko žganje in kruha hleb

rešita hišo najhujših potreb

Cena: mala steklenica 10 Din, srednja steklenica 26 Din, velika steklenica 52 Din. Dobiva se povsod.

Grenčica Hunyadi Janos je najzanesljivejše in najidealnejše odvajalno sredstvo.

Nove arheološke znamenitosti iz Južne Srbije

Beograd, 23. maja.

Ponovno smo že poročali o raziskavanju v Stobih in tudi o tem, da je letošnja arheološka ekspedicija iz te velike zakladnice stare zgodovine letos takoj ob začetku svojega delovanja našla obzidje velike in silno zanimive palače, ki je služila prastarim našim prednikom skozi najmanj osem vekov. Našli so vklesane napise, po katerih imenujejo to najdbo Poliharmosovo palačo. Poliharmos, ki se je večkrat ovekovečil z napisi v kamen, najbrž ni bil niti prvotni lastnik velike zgradbe, kajti že odkopani deli kažejo, kako so razni lastniki premenjevali slog na starinskem temelju in kako so po svoji kulturi in po svojem okusu spreminjali razne okrase. Po doslej odkritem delu velike palače se da sklepati, da je zgradba doživela težak udarec povodom velikega potresa v VI. stoletju. To se da sklepati iz zlomljenih in razbitih kolon pri vhodu v palačo. Vidi se, da je zamogla tako silne stebre zlomiti samo velika elementarna sila. Vidi pa se tudi, da so se ostanki starinske zgradbe uporabljali tudi po potresu, kajti gotovi deli kažejo sledove obnove in pri teh se vidijo tudi dela v popolnoma drugačnem slogu.

Odkopana zgradba je preživela tudi veliko versko revolucijo, kajti v njej so najdeni poleg reliefa boga rodovitnosti in veselja Baha in njegove družine tudi kipi, ki izhajajo iz prvega začetka krščanstva. Ti kipi so posebno zanimivi zaradi tega, ker se po materialu in tehniki da sklepati, da so bili izdelani v onem času, ko, kakor se sodi po odkritjih iz mnogih drugih krajev, med kristjani še ni bila navada upodabljati boga v človeški obliki. V Polihanmosovi palači pa je najden zanimiv izdelek v korintskem slogu, ki ima v obliki trikota tri glave in sicer v sredini glavo starega moža z brado, ob straneh pa dvoje mladih človeških likov.

Starinoslovcem dela velike preglavice tudi velika skulptura, ki predstavlja starejšega bradatega moža v naravni veličini. Poza predstavljenega moža spominja na poze grških in rimskih filozofov, dočim črte obraza nimajo nobenih sličnosti s kipi in vsem drugim, kar je ostalo od znanih rimskih in grških filozofov, državnikov in drugih važnejših osebnosti. Mogoče je, da je to podoba kakega doslej še neznanega lokalnega veljaka. Sploh pa bodo te najdbe, ki se bodo v kratkem gotovo še prav interesantno pomnožile, arheologom stavljale še mnogo ugank in ko bodo enkrat rešene, bodo tvorile obsežno poglavje v zgodovini.

Ekspedicija arheološkega instituta iz Berlina, ki je sodelovala z ekspedicijo beograjskega narodnega muzeja, je v ohridski okolici končala svoje delo ter je njen vodja znani arheolog dr. Unverzagt pri poslovilnem večeru, ki mu je bil prirejen v Ohridu, izjavil, da so odkritja na gradišču pri Ohridu važna za ves svet in da se bo berlinski arheološki institut udeleževal tudi naslednjih ekspedicij: Dosedanja dela so v kratkem času imela nepričakovane rezultate. Kakor smo že poročali, je prva ekspedicija pod vodstvom našega arheologa dr. Vujića odkrila metropolo iz VI. stoletja pred Kristom.

Tudi pri tej starinski zgradbi se vidi, da je preživela raznovrstne katastrofe in da je bila tekom stoletij večkrat obnovljena in preurejena. Vse te obnovitve so ne samo zelo zanimive, temveč tudi važne za zgodovinski pregled. Južna Srbija je po mnenju berlinskih in tudi drugih arheologov, ki so sodelovali pri arheoloških ekspedicijah, silno zanimivo torišče naše preteklosti. Dr. Unverzagt je v svojem poslovilnem govoru tudi priporočal, naj bi se v Ohridu ustanovil muzej, kjer bi se lahko najlažje zbrale znamenite starozgodovinske najdbe. Po njegovem mnenju je to mesto med starinoslovci toliko znano, da ni več potrebno in umestno, prenašati odkritij v kake druge muzeje, ki se nahajajo v drugih važnejših mestih.

Jugoslovenski prvak v mečevanju Stevan Singer iz Novega Sada

Kulturni pregled

„Ženski Svet“

Že 10. leto izhaja ta po vsebini naš najresnejši ženski mesečnik, pri katerem sodelujejo večinoma same najboljše naše žene poleg nekaterih uglednih moških sotrudnikov. Tako je ta list zrcalo kulture sodobne Slovenke.

Prvotno glasilo nacionalno zavednih in neumorno delavnih ženskih društev današnje Julijske Krajine, se je pod pritiskom razmer preselilo v Ljubljano, kjer nadaljuje svojo prosvetno nalogo v upravi konsorcija, obstoječega iz zastopnic ženskih organizacij dravske banovine. Ves čas mu je urednica učiteljica Pavla Hočevar, dosledno trezna feministka, ki vzdržuje list na aktualni višini. Zasledujoč ženski pokret po svetu, prinaša »Ženski Svet« življenjepise znamenitih žen vseh narodov, zlasti pa slovanskih pisateljic, umetnic, organizatork in sploh duševnih voditeljic, dalje obširne rubrike o zdravstvu, kosmetiki, sodobni civilizaciji, negi dece in praktičnem racionalnem gospodinjstvu. Prvi je uvedel bogato ilustrovano modno prilogo za ročna ženska dela, zlasti z narodnimi motivi in prvovrstnimi modernimi kroji. Poleg tega objavlja izvirno in prevedeno leposlovje in zanimive spise iz vseh strok, ki morajo duševno in praktično koristiti ženam vseh naših slojev. Razni socialni članki in literarne in gledališke kritike kažejo veliko načitanost in obzorje dotičnih pisateljic.

V tekočem letniku so sodelovale Marica Bartol-Nadliškova, An. Černejeva, Lea Faturjeva, Minka Govekarjeva, Mar. Grošljeva, dr. El. Groyerjeva, Dora Grudnova, P. Hočevarjeva, Mara Husova, Mar. Kmetova, Manca Komanova, Marj. Kokalj-Željeznova, dr. Sl. Kristan-Lunačkova, Mara Lamutova, Anka Nikoličeva, Maksa Samsova, Cirila Štebijeva, Angela Vodetova in Ukrajinka prof. Mar. Omeljčenkova. Ilustrovano prilogo ročnih del, krojev in modnih slik ureja z velikim strokovnim znanjem in za prakso jako uporabno Milka Martelančeva.

Med moškimi sotrudniki naj omenimo le nekaj imen: Em. Adamič, Franc Govekar, Rudolf Kresal, Mar. Lipovšek, Ksaver Meško, Slavko Osterc, Jan. Rožencvet-Vdovič, G. Strniša, dr. Jos. Tavčar.

Vsak list prinaša tudi ilustracije (portrete i. dr.).

»Ženski Svet« spada po svoji odločno jugoslovenski duševnosti v vsako inteligentno našo rodbino; lep je, bogat vsebine in koristen. —r.

Nove knjige. Uredništvo je prejelo naslednje nove knjige: Marjan Teletko. Izgubljenci. 1932. Samozaložba. 96 strani. — Velibor Gligorić, Oni koji odlaze. Beograd 1932. (Kritike in članki, 48 str., cir.). — Davičo, Kostić, Matić, »Položaj nadrealizma u društvenom procesu.« Nadrealistička izdanja, Beograd, 1932 (176 str., cena Din 20). — Dr. Živko Topalović, »Turska«. Beograd 1932. Izd. Gece Kohna. 188 str., ilustr., ciril., cena Din 20.—. — Savremenik »Srpske književne zadruge« za l. 1932. 1. Jaša M. Prodanović, »Naša narodna književnost (248+22 str.); 2. Hamra Humo, »Pripovedke« (126 str.); 3. Dragiša Vasić, »Pad sa gradjevine«. Pripovetke (84+20 str.); 4. Branko Gjukić, »Četvrti jahač Apokalipse. Pesme. (100 str.) Vse štiri knjige v cirilici, vezane v platno. — Mirko Jelušić, Don Juan. Izdanje »Binoze«, Zagreb. 280 str., vezano Din 70.—. Ilija Ehrenburg, 10 HP. »Kronika našeg vremena«. Izdanje »Binoze«, Zagreb, 236 str. Cena vez. Din 50. Jack London, »Zlato«. Roman. Izdanje »Binoze«, Zagreb. Cena vez. Din 40. Gjuro Vilović, »Majstor duša«. Roman. Izdanje Binoze, Zagreb. Cena vez. Din 70. Earl Derr Biggero, »Kitajčeva papiga«. Prevel Franc Kremžar. Ljudska knjižnica 45. Izdala Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Str. 196. — Rabindranat Tagor, Nacionalizam. S engleskega preveo dr. Miloš Gjurić. Predgovor napisao dr. Dušan Stojanović. Izdavačka knjižarnica Gece Kohna, Beograd (ciril.) Str. 132+XXIII. — Franjo Pavešić, Niz ponor. Novela iz primorskog života. Zagreb 1932. Str. 70. Cena Din 15. — Vasilije Kukić, Pogrebi. Izdanje književne grupe »Jato«, Beograd. (Pesmi, v ciril.). Str. 32. — Nikola Karanović, Na žuru i druge humoreske. Izdanje književne grupe »Jato«, Beograd. Str. 64 (ciril.). — Zlatna knjiga: Sport klub Kliker. Napisao Vlasta S. Petković. Ilustrovao V. Žedrinski. Beograd 1932. Izdanje Gece Kohna. 160 str. Cena Din 15.—. Glas javnosti o Nolitu i o Nolitovim knjigama. (Pregled dosedanjega delovanja založbe Nolit, načelna izjava v zvezi z znanim sporo mCrnjanski-Bogdanović, izvlečki iz kritik o posameznih knjigah itd.). — O posameznih važnejših knjigah bomo še priobčili knjižna poročila.

Novi uspehi dr. Branka Gavelle v Brnu. Navajamo nekoliko glasov brnskih listov: Brnska premirera Verdijevega »Falstaffa«, je bila vprav blesteča, brez vsakega madeža. V prvi vrsti scena: Václav Skružny je načrtal znamenito in dovtipno scensko opremo, ki je izdatno podpirala režiserja dr. Gavello. Ta je napravil, izhajajoč iz principa »vse na sceni mora igrati« teater v teatru. Oder je spremenil v gledišče, kjer se odigrava komedija á la Shakespeare. Hitro in bogato izmenjavanje scen, ki jih uporablja Shakespeare, je podal s kulisami na kolescih, ki s preprostimi in hitrimi okreti takoj spremene sceno. S tem je dosegel živahen potek dejanja, ki mora še tako ravnodušnega gledalca poraziti. Uspeh pred razprodano hišo ogromen, enak samo onim izrednim premieram, o katerih je treba pisati le z brezpogojnim priznanjem in ki visoko stavijo brnsko opero. (Moravski Přitel Lidu.) Tudi »Moravské Slovo«, ki se sicer ne strinja z aplikacijo moderne režije na Verdijevo godbo — češ, da je njen realizem ne prenese — priznava, da je bila režija dr. Gavelle vprav virtuozen košček modernega odrskega mišljenja.

Lidové Noviny pišejo, da je mogoče doseči čistočo edinstvenega sloga te opere le ob specialno srečnih predpogojih z intenzivnim delom in pronicajočo umetniško intuicijo vodilnih činiteljev. To je bilo doseženo pri premieri Fallstaffa na način, ki daleko izrašča iz stremljenja provincijonalnega gledališča k visokim in čistim umetniškim vrednotam. Prav posebno priznanje zasluži Gavellova, v resnici mojstrska rešitev odrskega stila, ki je navezaval na bujnost in nevezanost comedia del arte in modernizovano shakespearsko odrsko tehniko in razigraval figure in scenski dekoracni inventar v prisrčen, nadosten in neproblematičen ples. Srečen večer! — Zdaj je pozvan Gavella v Prago na Narodno divadlo, da režira »Luizo«.

Ante Cetineo: Za suncem. (Split 1932. Izdanje »Korablje«.)

Mlada založba »Korablja« je izdala kot svojo prvo knjigo zbirko pesmi splitskega profesorja Cetinea. Ante Cetineo v hrvaški književnosti ni novo ime. Že leta 1922. je izdal zbirko pesmi »Zvezdane staje«, ki je bila simpatično sprejeta. Leta 1926. je v splitski »Novi dobi« izhajal njegov roman »Grebeni se rone«, ki je pokazal njegov velikt talent za pripovedništvo. Razen pričujoče zbirke pesmi pripravlja tudi roman »Meštar Ivan«, ki v kratkem izide.

Na 45 straneh, ki pa po literarni vrednosti presegajo marsikatero debelo knjigo, ki smo jo imeli priliko srečati zadnja leta na hrvaškem književnem trgu tudi pod bolj zvenečimi imeni, prinaša 21 izbranih pesmi, med njimi nekaj pravih biserov, ki spominjajo na najboljše Krklečeve dni. Vsem tem pesmim je kumovalo morje in južno solnce. V živih barvah nam slika vse, kar je v njem in izven njega. B. R—ič.

Domače vesti

+ **Predsednik francoske republike dobro pozna Jugoslavijo.** Predsednik francoske republike g. Lebrun, ki je te dni sprejel Nj. Vis. kneza Pavla, je pri tej priliki izjavil, da dobro pozna Jugoslavijo. Kot rudarski inženjer je pred leti prepotoval Jugoslavijo. Bil je v Srbiji, Bosni, v Hrvatski in Sloveniji ter posetil tudi vso dalmatinsko obalo. Zlasti je občudoval prirodno lepoto Jugoslavije in rodoljubnost naših državljanov.

* **Razpis zdravniških mest.** Banska uprava razpisuje na podlagi pooblastila ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje pri državni bolnici za ženske bolezni v Ljubljani dve mesti zdravnikov — uradniških pripravnikov. Prosilci za ti službi morajo izpolnjevati splošne pogoje za sprejem v državno službo. Predpisano kolkovane prošnje, opremljene z zahtevanimi in zadostno kolkovanimi prilogami, je predložiti banski upravi v Ljubljani do 30. t. m. — Dalje razpisuje banska uprava službo banovinskega zdravnika združene zdravstvene občine Cankove s sedežem v Cankovi s plačo uradniškega pripravnika. Prosilci za to mesto morajo izpolnjevati potrebne pogoje ter dokazati, da imajo vsaj 6-mesečno prakso iz porodništva. Lastnoročno pisane in s kolkom za 5 Din kolkovane prošnje, opremljene s pravilnimi in zadostno kolkovanimi prilogami, je vložiti najkasneje do 15. junija pri banski upravi v Ljubljani.

* **Izlet Avtomobilskega kluba kraljevine Jugoslavije, sekcije Ljubljane, k Sv. Križu pod Golico.** Kakor je bilo že javljeno, priredi klub za celotno svoje članstvo v četrtek 26. t. m. izlet k Sv. Križu pod Golico, kjer bo kakih 10 minut više od koče KID piknik na prostem med narcisami. Izleta se udeleži celotno članstvo, torej redni člani, člani Kola avtomobilistov in Kola motociklistov ter je v tem smislu tudi razumeti obvestilo v nedeljski številki našega lista. Naprošajo pa se vsi, ki se nameravajo izleta udeležiti, da to svojo namero eventualno tudi po telefonu javijo tajništvu kluba. Kakor doznavamo, vlada za izlet veliko zanimanje.

+ **Izpremembe uradnih ur pri dravski finančni upravi.** Od 23. t. m. dalje do 1. okt. letos se za stranke uraduje pri dravski finančni direkciji v Ljubljani in v vseh davčnih in katastrskih upravah na njenem področju ob delavnikih od pol 8. do pol 14. ure. Za carinarnice, glavne oddelke in oddelke finančne kontrole ta novi poletni delovni čas ne velja in se vrši služba kakor doslej.

PRIDE! PRIDE!
Ufin najlepši velefilm!
„Zmagovalce"
JUTRI! JUTRI!
Käthe Nagy — Hans Albers

+ **Smrt uglednega škofjeloškega trgovca.** Po daljšem bolehanju je umrl v soboto popoldne v Karlovski ulici v Škofji Loki posestnik in trgovec g. Gašper Čarman v visoki starosti 84 let. Pokojnik je bil prava loška korenina, saj je preživel pod domačim krovom vse svoje življenje. Rojen je kot sin uglednih kmečkih staršev in se je lotil v zrelih moških dobi pekovske obrti in je vodil, še sedaj splošno znano gostilno pri Repetu. Bil je vzor pa vse pridnega in delovnega moža, ki si je s svojimi rokami pridobil znatno premoženje. Kupčeval je z vinom, lesom, ogljem in čreslom ter ni zamudil nobene prilike, da ne bi uveljavil svojih zmožnosti na gospodarskem polju. Kljub veliki zaposlitvi je imel mnogo smisla za napredek domačega kraja. Bil je dalje časa okrajni cestni nadzornik, mlekarska Zadruga v Škofji Loki ga šteje med ustanovitelje in zveste sodelavce, gasilci so izgubili z njim svojega vnetega člana in dolgoletnega funkcijonarja, občinskemu odboru je bil preudaren, uvaževan svetovalec. Pomagal je rad vsakomur z dobrim nasvetom pa tudi z dejanji. Starost je odtegnila poslednja leta dobrega in plemenitega moža hrupnemu svetu. Pokojnik zapušča žalujočo ženo Terezijo in hčer Marijo, soprogo škofjeloškega župana g. Josipa Hafnerja. Gospoda Čarmana ohranimo v častnem spominu, prizadetim naše iskreno sožalje!

+ **Slovensko prosvetno društvo »Triglav« v Karlovcu** se je ustanovilo 12. t. m. Namen društva je gojenje slovenske pesmi, prirejanje dramskih predstav in ureditev čitalnice s slovenskimi knjigami in časopisi.

+ **Enodnevni tečaj za zeleno cepljenje in precepljanje šmarnice** bo v četrtek 9. junija pri banovinski trsnici in drevesnici v Pekrah pri Mariboru. Tečaj bo teoretičen in praktičen ter bo trajal od 8. do 12. in od 14. do 17. ure. Prijave se sprejemajo do vštetega 8. junija. Zadostuje dopisnica.

Vremensko poročilo

Meteorološkega zavoda v Ljubljani

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. Čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperatura, 4. relativna vlaga v %, 5. smer in brzina vetra, 6 oblačnost 1—10, 7. vrsta padavin, 8. padavine v mm. Temperatura: prve številke pomenijo najvišjo, druge najnižjo temperaturo.

23. maja

Ljubljana 7, 758.6, 15.0, 70, S2, 10, dež, 0.3;
Ljubljana 14, 757.7, 16.6, 80, NE2, 10, —, —;
Maribor 7, 759.1, 15.0, 70, N2, 10, —, —;
Zagreb 7, 758.5, 17.0, 70, E2, 10, —, —;
Beograd 7, 757.9, 21.0, 80, SW2, 0.5, —, —;
Sarajevo 7, 761.4, 16.0, 70, E1, 0.5, —, —;
Skoplje 7, 761.1, 17.0, 80, SE1, 0.5, —, —;
Kumbor 7, 758.1, 19.0, 80, SE2, 10, —, —;
Split 7, 758.0, 14.0, 90, NNE2, 10, dež, 30.0;
Rab 7, 757.8, 14.0, 90 mirno, 10, dež, 18.0.

Temperatura: Ljubljana 25.0, 13.8; Maribor 25.9, 150; Zagreb —, 16.0; Beograd 30.0, 16.0; Sarajevo —, 13.0; Skoplje 26.0, 10.0; Kumbor —, 16.0; Split 27.0, 14.0; Rab —, 3.0.

Solnce vzhaja ob 4.24, zahaja ob 19.30.
Luna vzhaja ob 23.50, zahaja ob 6.34.

+ **Parobrodna zveza Beograd-Dunaj.** Včeraj je bila otvorjena parobrodna zveza Beograd-Dunaj. Parobrod »Karadjordje« bo enkrat na teden vozil po Dunavu iz Beograda na Dunaj in nazaj. Cena za enkratno vožnjo v eni smeri znaša v 1. razredu 200 Din, v 2. razredu pa 175 Din.

+ **Rogaška Slatina podaljša** v letošnji sezoni, upoštevajoč gospodarsko krizo in da omogoči zdravljenje čim širšim slojem, veljavnost predsezonskih popustov do 1. julija.

+ **V Zenici zopet delajo.** V znani veliki železarni Zenici, kjer je dolgo časa bilo ustavljeno delo, so včeraj zopet pričeli delo. Odpuščeni delavci in uradniki so bili zopet sprejeti v službo.

+ **Jugoslovenski bogataš v Mehiki.** Dalmatinec Luka Pavlović, jugoslovenski konzul v Mehiki, je najbogatejši človek v tamkajšnji pokrajini Sonori. Kakor javljajo ameriški listi, obstoji njegovo premoženje v neštevilnih poslopjih in obsežnih zemljiščih. Nedavno pa je spet povečal svoje posestvo. Kupil je ogromno posestvo pokojnega predsednika republike Alvara Obregona, ki obsega nad 30.000 vinskih trt, 25.000 stebel pomaranč in 20.000 sadnih dreves.

+ **Izjava.** Na prošnjo izjavljamo, da pisec članka v nedeljskem »Jutru« pod naslovom »Napihovanje govedi« s podpisom K. ni g. Fran Kafol, tajnik Kmetijske družbe v Ljubljani.

? M. Hann ?

+ **Namesto venca** na grob pokojnega g. Hočevarja, župana iz Velikih Lašč, je darovala družina Andolškova iz Karlovice za revne učence 100 Din. Hvala!

+ **Narodna knjižnica in čitalnica v Zagrebu.** Na rednem tedenskem sestanku v sredo 25. t. m. bo predaval dr. Fedor Mikič o snovi: »Kdaj nastopajo nalezljive bolezni pogosteje.«

+ **Nad Čačkom se je utrgal oblak.** Nad Čačkom in okolico se je te dni utrgal oblak. Potoki z gorovja Jelice so silno narasli in preplavili polje, tako da so prebivalci morali zapustiti svoje domove. Najhuje so oškodovani siromašni ljudje na periferiji mesta.

+ **Logar je ustrelil divjega lovca.** Pred sodiščem v Požegi se je vršila razprava proti logarju Josipu Leskovarju, ki je 27. januarja ustrelil divjega lovca Ignacija Sabljanina v gozdu svojega gospodarja. Pri prvi obravnavi v mesecu aprilu je bil Leskovar obsojen na šest mesecev strogega zapora. Stol sedmorice je prvoinstančno razsodbo razveljavil ter odredil novo obravnavo, pri kateri je bil Leskovar od obtožbe oproščen, ker je streljal v silobranu.

+ **Grozen roparski umor.** V vasi Žablju pri Novem Sadu je bil v nedeljo zjutraj izvršen grozen roparski umor. Posestnika Cankića, starega 48 let, ki se je pred letom dni vrnil iz Amerike z lepim premoženjem, so našli mrtvega v postelji. Komisija je ugotovila, da je Cankić postal žrtev roparskega umora. Za storilcem je uvedeno zasledovanje.

Tvrdka Julio Meinl
priredi jutri, dne 25. t. m. v svoji podružnici **Ljubljana, Šelenburgova ulica 3**
poskusno kuhanje
svoje priznano izvrstne mešanice kave **»TRI ZVEZDE«** ter vljudno poziva svoje cenjene odjemalce kakor tudi ostalo občinstvo.
Pri tej priliki bomo nudili cenjenim posetnikom tudi poskušnjo prvovrstnega **JAMA.**
Vsak dobrodošel! 6156

* *Nasilnik z nožem.* Matjašič Anton, posestnikov sin iz Oblakov pri Juršincih je star pretepač in pijanec. Posebno hud pa je na posestnika Slano Jožefa v Botkovcih, kateremu je nekoč zaklal prašiča in bil zato obsojen. Dne 16. t. m. se je nenadno pojavil Matjašič z velikim nožem na njegovem dvorišču in mu grozil. V zadnjem trenutku je Slana pograbil motiko in ga udaril po glavi, nakar mu je utekel. Že naslednjega dne je Matjašič napadel v bližini hiše Čuša Antona v Zagorcih posestnika Golnarja Antona iz Slavščine, ki se je vračal zvečer iz Juršincev domov, noseč na rami na palici usnje. Matjašič ga je pozval, naj usnje odloži. Ker pa Golnar tega ni storil, ga je Matjašič zabodel z nožem v levo pleče. Matjašič, ki je stalno pijan, čeprav so mu zabranjene gostilne za eno leto, pride pred sodnike.

+ **Nepoboljšljiv tat.** Jazbec Anton, kočarja sin v Slapah, je ukradel Verdniku Ivanu posestniku istotam iz šupe z vozov dva tapecirana sedeža in eno kolo. Pri preiskavi so našli pri njem le en sedež, za katerega pa trdi, da ga je kupil v Ptuju. Jazbec je bil že večkrat kaznovan zaradi tatvine.

+ **Kupujte blago na obroke** le potom Kreditne zadruge detaljnih trgovcev v Ljubljani, Trgovski dom.

+ **Kaj je stearin milo za britje?** Zadnja izpopolnitev finega toaletnega mila za britje je Palmira milo za britje. To milo so iznašli Američani in je dosegla ta vrsta — Rasiersoap — zlasti z iznajdbo posebnih strojev za piliranje tako visoko stopnjo popolnosti, da ugodi v popolni meri zahtevam še tako razvajenih Angležev in Američanov. Dobro milo za britje mora namreč izpolniti trojno nalogo: Dlake, in sicer še tako trde in odporne mora s svojo peno hitro omehčati, da pridejo takoj pod nož ter se z britvijo ali aparatom odstranijo brez truda. Pri tem pa dobro milo za britje ne sme slabo vplivati na kožo, marveč mora kožo omastiti ter jo napraviti gladko, mehko in prožno. To je ravno tako potrebno in važno, kakor omehčanje dlak, kajti brez tega je koža po britju, če se jo pogleda s povečevalnim steklom, podobna kakemu bojišču. Dobro milo za britje mora torej kožo

Pyramidon
TABLETE
(proti glavobolu in migreni)
so samo pristne v naslikanih ovojih. Pazite na to pri kupovanju.

lečiti in s svojimi dišečimi sestavinami vplivati na njo osvežujoče. Vse te lastnosti so združene v Palmira milu za britje in zaradi tega je britje s pomočjo tega mila tako prijetno.

+ **Bakrene, medene in aluminijaste predmete izdeluje Josip Otorepec, Ljubljana, Za Gradom 9.**

+ **Tovarna Jos. Reich sprejema mehko in škrobljeno perilo v najlepšo izdelavo.**

Iz Ljubljane

u— **Odredba policijske uprave.** Zaradi pritožb občinstva se zvočniki gramofonov in radijskih aparatov, ki so postavljeni v privatnih in gostilniških vrtovih ter društvenih prostorih, po 22. uri ne smejo več uporabljati. Enako tudi ne v stanovanjih pri odprtih oknih. Prestopki naredbe se bodo kaznovali v smislu člena 69. zakona o notranji upravi z globo od 10 do 50 Din, oziroma z zaporom.

u— **Lepo zborovanje stavbinskega delavstva v Ljubljani.** V nedeljo se je vršil v predavalni dvorani Delavske zbornice občni zbor stavbinske skupine Narodne strokovne zveze. Občnega zbora se je udeležilo veliko število članstva. Vodil in otvoril je zbor namestnik predsednika g. Rudolf Pregarc. Vsa poročila funkcijonarjev so bila soglasno odobrena. Na občnem zboru sta govorila tudi predsednik NSZ g. Rudolf Juvan o položaju delavstva v Jugoslaviji in tajnik g. Kravos o mezdnem boju stavbinskega delavstva. Stavbinski delavci so si potem izvolili nov odbor z g. Simonom Galjotom na čelu.

u— **Krajevna odbora JRKD za šentjakobski in prulski okraj** priredita drevi ob 20. v šentjakobski dekliški šoli predavanje o obrtnem zakonu. Predaval bo glavni urednik »Obrtnega vestnika« g. Vladimir Pfeifer. Obrtniki, trgovci in njih nameščenci vabljeni!

u— **Danes popularni film »Singing Fool« v Kinu Matici.** Kot zaključni spored letošnje sezije prinese danes ZKD Al Jolsonov nepozabni velefilm »Singing Fool«. Ta film o malem Sonny Boyu in o njegovem nesrečnem očetu je zvabil svojčas potoke solz in brezdvomno si ga bo še enkrat prav rad vsakdo ogledal. Predstave se bodo vršile v Elitnem kinu Matici danes in jutri ob pol 3 pop. na praznik v četrtek pa ob pol 11. uri dop. Cene najnižje!

u— **Razstava Fotokluba Ljubljana** v Jakopičevem paviljonu, ki so jo prireditelji zaradi stalno naraščajočega poseta podaljšali do vključno četrtka 26. t. m., je odprta od 9. zjutraj neprekinjeno do večera. Na razstavo opozarjamo zlasti šole, ki je doslej niso obiskale. Za šolske skupine je fotoklub določil izredno nizko vstopnino, na željo pa je v dopoldanskih urah na razpolago tudi strokovno vodstvo po razstavi.

u— **Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«** bo imelo drevi ob 20. občni zbor v društvenih prostorih v Gajevi ulici 2-I.

u— **Francoski institut v Ljubljani** opozarja, da se bo vršilo predavanje o Češkoslovaški, ki je zadnjič odpadlo, v petek 27. t. m. ob 21. v društvenih prostorih v Narodnem domu. Predaval bo g. prof. Marc Vey. Številne skioptične slike bodo spremljale zanimivo predavanje. Vabimo.

u— **Preporodaši!** Danes popoldne se bo vršila ekskurzija v foto-razstavo. Zbirališče v lokalu od 4. do četrt na 5. — V petek 27. t. m. se bo vršil spet debatni sestanek s pričetkom ob 18. — V nedeljo se bo vršil v slučaju ugodnega vremena izlet na Visoko. Podrobnosti dobite v dopisni knjigi ter pri načelniku kulturno znanstvene sekcije.

u— **Sokol Ljubljana III.** poziva članstvo, ki se namerava udeležiti zleta v Pragi, da se najkasneje do 28. t. m. zvečer prijavi v društvenem tajništvu na letnem telovadišču, ki posluje v ta namen vsak dan od 18. do pol 20. Obenem s prijavo je treba vplačati 256 Din za vožnjo od državne meje do Prage in nazaj. Poznejše prijave in prijave brez vplačila navedene vsote se ne bodo upoštevale.

u— **Sokol II.** priredi v sredo 23. t. m. ob 20. društveno mladinsko akademijo v telovadnici I. državne realne gimnazije, Vegova ulica, z izbranim sporedom. Nastopijo vsi mladinski oddelki s posebnimi točkami. Vabimo prijatelje, osobito pa starše naše mladine. Vstopnine ne bo.

Iščemo fotoamaterja-predavatelja
Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 6165

u— **Viški Sokol** poziva člane, ki se nameravajo udeležiti vsesokolskega zleta v Pragi, da se gotovo prijavijo v društveni pisarni do srede 25. t. m., in sicer vsak večer med 19. in 20. uro. Poznejših prijav ne bo mogoče upoštevati.

u— **Češkoslovaška obec v Ljubljani.** Ve čtvrtek 25. t. m. odpoledni vycházka do Domžal spojena s prohlidkom radio stanice. Odjezd vlaku z hl. nádr. 13. hod. — Odbor.

u— **Nesreča dveh motociklistov.** Na Dunajski cesti blizu nove kisarne se je pripetila v nedeljo okrog 23. spet huda motociklistična nesreča. Ob imenovani uri je privozil po Dunajski cesti z motociklom August Pečnik iz Stožic, ki je vozil na socijusu posestnika Franceta Dovča Pečnik je vozil s silno naglico, baje do 80 km, pri čemer pa se je naenkrat zaletel v obcestni kamen in sta oba vozača odletela po cesti, dočim se je vozilo razbilo. Pečnik si je pri padcu zlomil desno nogo, Dovč pa se je poškodoval po vsem telesu ter so morali oba z reševalnim avtom prepeljati v bolnico.

u— **Povožena ženska.** Na cesti Na Kodeljevo se je v nedeljo zvečer zaletel s kolesom neki vojak v 63letno vdovo upokojenega dohodarstvenega nameščenca Leopoldino Škerjančevo s tako silo, da je imenovana padla po tleh, pri tem pa udarila z glavo ob kamen. Nezavestno so odpremili, dočim je vojak, ki je povzročil nesrečo, izginil in ga niso mogli izslediti.

u— **Ogenj v stanovanju.** V II. nadstropju mestne hiše v Janežičevi ulici na Prulah je nastal včeraj popoldne okrog 14.30 majhen požar. Vnel se je lesen tram poleg dimnika in so morali poklicani gasilci razkopati velik del stropa, predno so lahko odstranijo nadaljnjo nevarnost požara. Škoda zaradi ognja znaša okrog 7000 Din.

u— **Huda nezgoda.** Posetnica Ana Trdinova, stanujoča v Slomškovi ulici 21, je imela hudo nesrečo. Na domačem dvorišču jo je brcnil konj, ki jo je zadel v glavo. Poškodbe 72 letne žene so hude ter so morali poškodovanko nemudno spraviti v bolnico.

u— **Hudi ženski.** Med stanovalkami v barakah ob Vodovodni cesti, delavčevo ženo Elo H. ter Matildo Š. je nastal zaradi nekih očitkov hud pretep. Ženski sta se nekaj časa ruvali zunaj med barakami, naenkrat sta pa pograbili kamenje in ga prčeli lučati druga v drugo. Nasprotnici sta s kamenjem razbili tudi šipe v oknih ter ogražali otroke. Ela H. je bila s kameniem tudi ranjena v čelo ter je morala iskati zdravniške pomoči. Pretep pa s tem seveda še ni bil likvidiran in se bo obravnaval še na pristojnem mestu.

PRIDE! PRIDE!
Ufin najlepši velefilm!
„Zmagovalce"
JUTRI! JUTRI!
Käthe Nagy — Hans Albers

u— **Damsko perilo, kopalne obleke,** rokavice, nogavice, kupite najugodneje pri Šterk nasl. Karničnik, Stari trg 18.

Iz Maribora

a— **Ponovitev dijaške operete »Če ljubita se dva«.** Haasova opereta »Če ljubita se dva«, ki so jo naši vrli dijaki začetkoma meseca s tako velikim uspehom uprizorili, stoji še sedaj v središču zanimanja. Opereta se ponovi v sredo 25. t. m. ob 20. v našem Narodnem gledališču. Občinstvu toplo priporočamo, da si rezervira svoje prostore, ker je pričakovati velikega obiska. Prijatelji mladine, pridite!

a— **Na občnem zboru društva zasebnih in avtonomnih nameščencev** so bili izvoljeni: za predsednika Al. Doležal, za tajnika Rado Leban, za blagajnika Pavletič, za odbornike dr. Vatovec, Pivec, Miklavžič, Ogrizek, Neralič, Kos, Weinko, Pintarjeva in Zabavnikova. V nadzorni odbor sta bila izvoljena Al. Strašnik in Slavko Reja.

a— **Prijave za vsesokolski zlet v Pragi.** Ponovno opozarjamo člane sokolskih društev (netelovadce), naj prijavijo svojo udeležbo na praškem zletu od 23. do 25. t. m. od 18. do 19. v društveni sobi v Narodnem domu, kjer se prijave sprejemajo še v četrtek 26. t. m. od 11. do 12. Istočasno s prijavo je treba plačati v naprej 34 Din za zletni znak in 256 Din za vožnjo iz Maribora do Prage in nazaj. Prijave, ki bi prispele po 26. maju, ne pridejo v poštev.

a— **Letošnje konjske dirke** se bodo vršile na praznik 26. t. m. in v nedeljo 29. t. m. na dirkališču na Teznu pri Mariboru, vsakokrat s pričetkom ob 15. Prvi dan je na sporedu 5 enovprežnih in ena dvovprežna vožnja. Številne prijave jamčijo, da bo vsaka dirka jako zanimiva, ker bodo zmage dosegljive le po ostrih borbah posameznih konkurentov. Veliko zanimanje vlada zlasti za jugoslovenski derby, ki bo 29. t. m. To bo težka preizkušnja za našo rejo amerikanskih kasačev. Za prvenstvo se bodo borili Dalila, Samers, Baja, Nina in Nenada. Zadnji dve sta iz naše priznane ljutomerske kmečke reje. Borba se bo bila predvsem med Dalilo in Samersem, vendar zna tudi Nina g. Alojza Slaviča iz Banovcev poseči odločilno v borbo. K dirkam vozi od 14. naprej mestni avtobus z Glavnega trga. Pričakovati je, da bo občinstvo s številno udeležbo posetilo dirke in tako podprlo prizadevanje kasaškega društva za povzdigo naše domače konjereje.

a— **Tečaji za reševanje pri nezgodah v vodi.** V kopalni sezoni je deroča Drava zahtevala še vsako leto svoje žrtve. V mnogih primerih je bila sicer vsaka pomoč nemogoča, toda mnogo ljudi je utonilo zato, ker nismo imeli dovolj izvežbanih reševalcev. Zato moramo pozdraviti zamisel mariborskega Rdečega križa, ki namerava prirediti na Mariborskem otoku tečaje za pouk v reševanju pri nezgodah v vodi. Vsak tak tečaj bo trajal približno teden dni. Vodil jih bo dr. Vrečko v teoretičnem, trener ISSK Maribora pa v praktičnem oziru. Interesenti za te tečaje naj se čim prej prijavijo ustno ali pismeno pri sreskem sanitetnem referentu dr. Zorjanu na sreskem poglavarstvu, soba št. 21, med 10. in 12. dopoldne ali pa na njegovem stanovanju v Maistrovi ulici od 14. do 16. Prednost pri sprejemu imajo absolventi osnovnega samaritanskega tečaja, prijaviti pa se more vsakdo. Udeleženci tečaja bodo imeli na Mariborskem otoku več ugodnosti.

a— **Dijaško letovanje na Martinščici.** Kakor vsako leto bo tudi letošnje poletje prirejeno dijaško letovanje na Martinščici pri Sušaku pod pokroviteljstvom Higijenskega zavoda v Zagrebu. Letovanje na Martinščici bo trajalo dva meseca in sicer od 30. junija do 29. julija za dijake srednjih šol, v avgustu pa za dijakinje vseh srednjih šol, kakor tudi za učence in učenke osnovnih šol. Cela oskrbnina znaša za mesec dni 750 Din. Rok prijav, kakor tudi plačilo oskrbnine in potnih stroškov je do vštetega 14. junija. Vsa natančnejša pojasnila in prospekti se dobe v Zdravstvenem domu v Mariboru, Koroščeva ul. št. 3, kjer se sprejemajo tudi prijave.

Iz Celja

e— **Lepo uspelo zborovanje JRKD v Gaberju.** V soboto zvečer se je vršil v polnem salonu Permozerjeve gostilne v Gaberju pri Celju sestanek članov in somišljenikov JRKD iz celjske okolice. Prisotna sta bila med drugimi tudi celjski narodni poslanec g. Ivan Prekoršek in predsednik sreske organizacije JRKD g. dr. Kalan. Sestanek je otvoril g. inž. Ivo Krulc, ki je po pozdravu naprosil poslanca g. Prekorška, da bi pojasnil članstvu današnji položaj v državi in razne druge aktualne zadeve. G. poslanec se je prošnji drage volje odzval in v temeljitem govoru razložil strukturo državnega proračuna, razne nove zakone, predvsem zakone o odpravi kuluka, odpravi žitnega monopola, o izpremembi trošarine na vino in žganje in o zaščiti kmeta. Opisal je tudi splošni gospodarski položaj pri nas in v svetu, ki bo našel rešitev le v mednarodnem zbližanju, obenem pa je z ostrimi besedami obsodil razširjanje raznih neresničnih vesti po gotovih ljudeh, ki bi radi na ta način škodovali državnemu ugledu. Udeleženci sestanka so izrazili svojemu poslancu za njegova lepa in odkrita izvajanja glasno zahvalo. G. poslanec je potem sprejel razne prošnje za intervencije v raznih nujnih primerih na odločilnih mestih.

e— **Sokolski izlet na Ljubečno.** V nedeljo popoldne je priredil Sokol pešizlet k sokolski četi na Ljubečno, ki se ga je udeležilo okrog 300 članov, članic in sokolstvu naklonjenih Celjanov. Na Ljubečni so bili izletniki res bratsko sprejeti in se je vršila takoj po pozdravu na travniku pred Ropanovo gostilno pod mlajo in slavolokom telovadba vseh oddelkov celjskega Sokola. Prostim vajam je sledila orodna telovadba, pri kateri je žela splošno priznanje zlasti vzorna vrsta br. Poljšaka. Po končani telovadbi se je bratskim gostom zahvalil za obisk starosta tamkajšnjega Sokola br. Tiran, za presrčni sprejem domačinov pa je izrekel toplo zahvalo v imenu Celjanov br. Roš. Sledila je istotam domača, neprisiljena zabava na prostem. Pri vsej prireditvi je sodelovala domača godba na pihala.

e— **Žrtve nesreč in pobojev.** V noči na nedeljo so se stepli na Dolgem polju pri okoliški narodni šoli ponočnjaki in jo je pri tem izkupil 36 letni hlapec Franc Špes iz Celja. Neki napadalec mu je zadal z nožem kar pet vbodov v glavo. V nedeljo pa se je sprla večja vinska družba v Novi vasi pri Celju. V prepir je posegla tudi 43 letna delavčeva žena Josipina Pilkova, ki se ji je pa njena pomirjevalna akcija slabo obnesla. Eden od bojevitejših članov družbe jo je močno udaril s težko lato po glavi in je morala poiskati zdravniško pomoč v celjski bolnici.

Vsak naročnik „Jutra" je zavarovan za 10.000 Din!

e— **Sokolske predstave v mestnem kinu.** V petek ob pol 19. bo predvajal Sokol film: Korčula, Dubrovnik, Kosovo z Gračanico, zlata Praga, vežbe na morju, vežbe za nego in gibčnost telesa. Vstopnina je znatno znižana. Šolska mladina bo imela posebne predstave.

e— **Mestni kino** bo predvajal drevi ob pol 21. zvočno vojaško humoresko »Ljubavni manever«. V glavnih vlogah Svetislav Petrović in Roda Roda.

e— **Lani izgubljena listnica.** Lani v marcu je bila izgubljena od hotela »Balkana« v Gosposki ulici do »Skalne kleti« velika rjava usnjata listnica brez denarja, v kateri so bili nekateri papirji, ki imajo pomen le za lastnika. Med papirji sta bila dva lista z imenoma dr. Osvalda iz Zagreba in Antona Ušaja iz Beograda. Najditelj se prosi, da odda te papirje nemudno proti lepi nagradi v celjski podružnici »Jutra« v Kocenovi ulici.

Iz Škofje Loke

šl— **Sokoli (-ice), ki se nameravajo udeležiti zleta v Pragi,** se pozivajo, da najkasneje do 1. junija plačajo pri društvenem blagajniku br. Dolencu Francu mlajšem predpisani znesek za zlet. Člani, ki ne poravnajo predpisanega zneska, ne bodo pripuščeni na zlet. Dosedaj so prijavljeni 3 naraščajniki in 26 članov.

Iz Ptuja

j— **Priobčevanje razporeda vojaškim obveznikom** za letos bo v nedeljo 29. t. m. ob 8. na sejmišču.

j— **Izpremenba posesti.** Na javni dražbi prodano vilo ge. Maheričeve v Trubarjevi ulici je kupil tukajšnji gostilničar in posestnik g. Ernst Ferdinand.

j— **Občni zbor ptujske gasilske župe** se je vršil v nedeljo 22. t. m. v Gasilskem domu. Občnega zbora se je udeležilo posebno mnogo delegatov iz okoliških občin. Obravnavale so se bolj interne zadeve, tičoče se posameznih gasilskih društev.

j— **Tatvina kolesa.** Posestniku Ogrizku iz Zlatoličja je nekdo ukradel kolo s hodnika na sodišču.

DRŽAVNO PRVENSTVO
na Telovo, dne 26. t. m. ob 17.30 na igrišču SK ILIRIJE
GRADJANSKI (Zagreb) : ILIRIJA
predtekma ob 16.30: hazenska prvenstvena tekma ILIRIJA : ATENA — ob 15.: nogometna predigra. 6164
Ob vsakem vremenu. Ob vsakem vremenu.

Beli zobje: Chlorodont
prijetno osvežujoča zobna pasta s poprovo meto
tuba Din 8.— in Din 13.—

Žrebanje v drž. raz. loteriji

(II. razred)

Dne 19. in 20. maja 1932 so bili izžrebani naslednji dobitki:

Din 30.000.— št. 84.473.

Din 3.000.— št. 45.774.
Din 1.000.— št. 23.470.
Din 600.— št. 5.917, 69; 10.830, 92; 13.012, 15; 13.022, 61, 71, 74, 19.541; 22.718; 31.150; 35.521, 88; 37.003, 6, 42, 61, 96; 51.577; 52.233, 84; 54.239; 58.352, 69, 70; 62.233, 70, 98; 65.331, 94; 69.408, 40, 45, 63, 79, 86; 73.313, 40, 45, 85; 75.601, 51, 57; 81.704; 84.401, 78; 86.626, 52, 76, 89; 93.002, 45, 63, 98; 98.694, 97.

Za točnost številk zaradi telefonskega sprejemanja ne jamčimo.

Izžrebane srečke za male dobitke zamenjamo, da bo igralcem omogočeno igrati na visoke dobitke v V. razredu. Srečke nam takoj pošljite, da Vam pošljemo nove.

Zadružna hranilnica r. z. z o. z., Ljubljana, Sv. Petra c. 19

Gospodarstvo

Občni zbor Zveze slovenskih zadrug

Včeraj dopoldne se je vršil v dvorani Delavske zbornice redni občni zbor Zveze slovenskih zadrug. Od 325 zadrug, ki jih ima Zveza zdaj, se je udeležilo občnega zbora 188 zadrug. Iz te lepe udeležbe se jasno zrcali zanimanje zadrug za svojo matico.

Predsednik g. Ivan Pipan je najprej pozdravil bana in zastopnika kmetijskega ministra g. inž. Židanška, nato pa vse zadrugarje. Dalje je predlagal vdanostno brzojavko Nj. Vel. kralju in pozdravne brzojavke ministru za kmetijstvo g. Demetroviću in ministru za soc. politiko g. Puclju. Zbor so pismeno pozdravili minister gosp. Ivan Pucelj, Glavni zadružni savez in Zveza gospodarskih zadrug za Jugoslavijo, dočim je Savez seljačkih zadrug iz Zagreba poslala na zbor svojega zastopnika g. inž. Račića.

Gospod ban dr. Marušič je pozdravil zbor v imenu kmetijskega ministra in v svojem imenu. V bodrilnih besedah je vzpodbujal zadrugarje k poglobitvi zadružnega dela, ki naj zlasti pomaga podeželskemu ljudstvu prebroditi sedanjo krizo. Dal je zagotovilo, da bo vlada vedno podpirala zadružništvo v njegovem stremljenju in da bo z vsemi sredstvi delovala na omiljenje gospodarske krize. Potrebno pa je tudi, da odvišni zadružni denar ne teče mimo zadružništva, temveč da se ves uporabi za zadružne namene, osobito za financiranje vnovčevanja in izvoza kmetijskih pridelkov. Končno je zagotovil, da je vlada trdno odločena, držati naš dinar na sedanji vrednosti, saj ni samo dovolj krit z zlatom, temveč bi njegovo razvrednotenje (inflacija) bilo le začetek poznejše še hujše krize. Nato so sledila poročila funkcijonarjev, iz katerih posnemamo:

Poročilo predsednika.

Predsednik g. Ivan Pipan se je v svojem poročilu najprej spomnil zvestih zadružnih sodelavcev, ki so nas lani za večno zapustili, zlasti dolgoletnega predsednika nadzorstva in člana načelstva Lovra Sušnika, člana nadzorstva Franca Slanca in zaslužnih zadružnih delavcev Ivana Lavriča iz Loškega potoka in Srečka Robiča iz Limbuša. S pokojniki je zgubilo naše zadružništvo idealne in vztrajne borce za povzdigo gmotnega blagostanja našega podeželja. Nato pa je dejal: Vi vsi dobro veste, kako težka gospodarska in tudi moralna kriza nas tare. Zato vam je ne bom opisoval, saj skoraj ne govorimo in ne pišemo več o drugem kakor o krizi. Poudarim naj na tej lepi zadružni skupščini le to, **da smo prav zadrugarji najbolj poklicani, da zanesemo v gospodarstvo več požrtvovalnosti, poštenja, socialne pravičnosti in medsebojne sloge,** zakaj to so moralni pogoji, da gospodarstvo ozdravi in da ostane zdravo. Treba je pa tudi, da ob tej priliki apeliramo na skupščino in na vlado, da bolj energično nastopita proti gospodarskim defetistom in da pospešita modernizacijo gospodarske zakonodaje ter s trgovsko politiko vplivata, da že enkrat izgine vnebovpijoča razlika med visokimi cenami industrijskih in prenizkimi cenami kmetijskih proizvodov. Apelirati moramo pa tudi na naše sicer vestno ljudstvo, da preneha z obupavanjem, saj to samo škoduje, in to največ njemu samemu. V nevarnosti ni niti naše gospodarstvo, saj smo redko naseljena in na naravnih zakladih bogata država, naš dinar je pa tudi med najbolje fundiranimi valutami v Evropi. Torej pogum in zaupanje v skorajšnjo boljšo bodočnost.

Nato je sledilo obširno poročilo ravnatelja g. Trčka o delovanju zveze in včlanjenih zadrug, o katerem bomo še poročali. Gosp. ravnatelj je podal tudi poročilo o gibanju članstva in o stanju zveze, iz katerega posnemamo:

Članstvo

Ustanavljanje novih zadrug je bilo lani precej živahno. V sili se človek pač rajše zateka k zadružni samopomoči. *Na novo smo lani organizirali 21 zadrug, zaradi likvidacije pa jih je izstopilo 7. Čisti prirastek je znašal torej 14 zadrug, tako da smo imeli na koncu leta 318 zadrug.* Od tega skupnega števila zadrug je odpadlo na kreditne 147, na nabavne in prodajne 18, na mlekarske 23, na živinorejske in pašniške 28, na kmetijske strojne 16, na elektrarniške 23, na obrtne 10, na stavbne 17, na vodovodne 10, na tiskovne in založniške 6, na vinarske in sadjarske 4, na zavarovalne 3, na osrednje kmetijske 2 in na razne 11

Poleg gori navedenih je bilo lani z našim sodelovanjem ustanovljenih tudi 199 pašniških in gozdnih zadrug, to za slučaj, da bi lahko prevzele od agrarne reforme veleposestniške gozdove in pašnike, če bi se ne priglasilo dovolj drugih upravičencev. Ker so se pozneje izjavile občine, da bi prevzele te gozdove, bodo dobile zadruge kvečjemu pašnike, kolikor jih bo sploh na razpolago. Velika večina teh zadrug torej vsaj v tej smeri ne bo dosegla svojega namena. Prav zaradi tega jih tudi še ne vodimo v evidenci naših članic.

Denarno poslovanje Zveze

Denarni promet je bil precej manjši kakor prejšnje leto, saj je vladal drugo polovico leta skoraj popolen zastoj, odnosno smo samo izplačevali, kolikor smo pač mogli. Znašal je 294 milijonov Din. — *Vloge* pri Zvezi so s pripisom obresti in z večjimi prinosi zadrug bivše celjske Zveze od drugih denarnih zavodov celo narastle za okrog stotisoč dinarjev in so znašale ob koncu leta *28,826.605 Din.* Brez tega pa bi nazadovale skoraj za eno petino, zakaj zadruge so se morale pač v veliki meri posluževati svojih blagajniških rezerv pri nas.

Krediti so nazadovali za 2.5 milijona dinarjev in so znašali koncem leta le Din *21,406.939.—*. Na eni strani je par zadrug vrnilo večje kredite, na drugi strani pa v drugi polovici leta nismo mogli izplačevati novih kreditov, zakaj zmrznile so tudi naše naložbe pri drugih denarnih zavodih. *Vrednostne listine* smo imeli tiste kakor prejšnje leto. Bilancirali smo jih za dobro četrtino nižje, toliko, kolikor so v teku lanskega leta nazadovali njihovi borzni tečaji. V bilanci so izkazani v znesku *756.309 Din.*

Hiša je bilancirana po 2 odst. odpisu z *1,020.507 Din.* Njen donos se je za par odstotkov znižal, ker je potekla davčna prostost. Vendar donaša še toliko, da krije obresti za denar, ki je investiran v njej. *Reeskont* pri Narodni banki je znašal ob koncu leta Din *1,200.000 Din.* Porabljali smo ga samo kot najnujnejšo blagajniško rezervo. *Stanje naloženega denarja* pri drugih denarnih zavodih je doseglo *7,144.744* Din in se je skoraj podvojilo napram prejšnjemu letu. Pri naložbah smo pazili predvsem na popolno varnost. Razdeljene so bile na več prvovrstnih denarnih zavodov.

Lastno premoženje se je zvišalo za pripis novih deležev in dobička in je znašalo ob koncu **805.264 Din.** Če prištejemo še deležno jamstvo **3,115.000 Din**, vidimo, da je Zveza že dobro fundirana. **Poslovni prebitek** znaša **53.626 Din** in je za današnje neugodne poslovne razmere primeren. Pripisali ga bomo rezervnemu zakladu. Po poročilu predsednika nadzorstva g. Müllerja je občni zbor soglasno odobril vsa poročila in vse predloge.

Dopolnilne volitve:

V načelstvo je občni zbor na izpraznjena mesta soglasno izvolil: za predsednika gospoda **Ivana Pipana**, posestnika v Št. Vidu nad Ljubljano, za odbornike pa gg.: Antona Kašmana, posestnika in trgovca v Škofji Loki in Ivana Sancina, kmetijskega načelnika v p. v Ljubljani. V nadzorstvo so bili izvoljeni vsi dosedanji člani, in sicer: za predsednika Karel Müller, župan v Črnomlju, za podpredsednika Stanko Vrhovec, šolski upravitelj na Logu, za člane pa gg.: Golja Ivan, župan v Črnomlju, Krulej Ernest, župan v Sevnici, Šumer Hinko, šolski upravitelj v Šmarju pri Jelšah, Arko Ivan, posoj. tajnik v Ribnici, namesto umrlega Franca Slanca pa Matija Goričar, posestnik in banovinski svetnik v Mozirju.

Zadružna koferenca. Nato se je vršila obširna zadružna konferenca. Najprej je poročal ravnatelj Trček o sedanji denarni krizi in potrebnih ukrepih zoper njo, nato tajnik Smodiš o ukrepih, ki so potrebni pri poslovanju kreditnih zadrug v sedanji krizi, končno pa revizor Šifrar o sodelovanju kreditnih zadrug pri organizaciji kmetijskega zadružništva za vnovčevanje kmetijskih pridelkov. Po lepo uspelem in plodnem zborovanju se je predsednik zahvalil zadrugarjem za zanimanje in požrtvovalno delo ter nato zaključil občni zbor.

Povečan izvoz v aprilu

Kakor znano je naš izvoz z novim letom hudo padel, tako da se je njegova mesečna vrednost gibala v prvih 3 mesecih tekočega leta le med 203 in 218 milijonov Din. Generalna direkcija carin pa je pravkar objavila podatke o našem izvozu v aprilu, ki kažejo, da se je naš izvoz v tem mesecu zopet občutneje dvignil.

V aprilu smo izvozili 195.790 ton (lani v aprilu 302.224 ton) **v vrednosti 271,0 milijona Din naproti 429.5** milijona Din v lanskem aprilu. Po količini znaša torej nasproti lanskemu aprilu nazadovanje 106.434 ton ali 35.2 odst. (v marcu 47 odst.), po vrednosti pa 158,5 milijona Din ali 36.9 odst. (v marcu 54,6 odst.).

Glavni predmeti našega izvoza v aprilu so bili: pšenica (35.7 milj. Din), koruza (8.3), tobak (56.3), konoplja (3.2), konji (2,7), govedo (3.9), svinje (16.5), perutnina (6.0), sveže meso (5.7), jajca (25.9), drva (1.3), gradbeni les (34.7), oglje (2.4), izdelki iz lesa (1.6), ekstrakti za strojenje (1.8), kalcijev cijanamid (6,0), cement (4.7), baker (12.9), rude (7.0).

Povečanje vrednosti izvoza je skoro v celoti pripisati znatnemu izvozu tobaka, in sicer v vrednosti 56.3 milijona Din. Povečal se je nasproti zadnjemu mesecu tudi izvoz jajc in izvoz pšenice.

Gibanje našega izvoza je bilo v zadnjih mesecih naslednje (v milijonih Din):

november	1931	349.4
december	»	382.0
januar	1932	218.3
februar	»	203.7
marc	»	212.7
april	»	271.0
jan.-april	1932	905.6
jan.-april	1931	1588.6
jan.-april	1930	2311.8

V primeri z lanskim letom je bil letos v prvih 4 mesecih naš izvoz za 683 milijonov dinarjev ali 43 odst. manjši: v primeri z l. 1930 pa je naš izvoz padel kar za 1406 milijonov Din ali za 61 odst.

= **Konferenca o izvozu lesa.** Kakor smo poročali že v sobotni številki, so se pret. petek sestali v Beogradu predstavniki vse jugoslovenske lesne industrije h konferenci, ki se je pečala z vprašanjem našega izvoza lesa v zvezi s sklepi ženevske mednarodne konference in glede na novo mednarodno konferenco, ki se bo vršila 9. junija na Dunaju. Na konferenci so bili izvoljeni 3 delegati (in 3 namestniki), ki bodo odpotovali na dunajsko konferenco skupaj z delegati ministrstva za trgovino in industrijo ter ministrstva za šume in rudnike. Izvoljen je bil tudi še ožji odbor, ki mu je bila poverjena naloga, da izdela načrt, ki naj predstavlja stališče naše delegacije v pogledu mednarodne organizacije za kontrolo izvoza lesa. V ta odbor so bili izvoljeni: dr. I. Tomičić, ravnatelj Zavoda za pospeševanje izvoza; inž. Katić, svetnik ministrstva za šume in rudnike; dr. Despić iz Sarajeva; inž. Milan Lenarčič iz Ljubljane in gen. tajnik Saveza lesnih trgovcev in industrijcev v Zagrebu Mautner.

= **Kontrola najemninskih pogodb.** Oddelek za davke pri finančnem ministrstvu je izdal navodilo za kontrolo izvajanja zakonskih predpisov glede obveznega sklepanja najemninskih pogodb in glede izdajanja potrdil o plačani najemnini na monopoliziranih taksnih obrazcih. Kontrolo bodo vršili organi finančne kontrole, in sicer po navodilih šefov davčnih uprav.

= **Deficit družbe Kreuger & Toll.** Preiskovalna komisija je te dni končala svoje delo glede ocenitve stanja družbe Kreuger & Toll. Iz bilance, ki jo je sestavila londonska revizijska tvrdka Price, Waterhouse & Co., je razvidno, da znašajo vsa aktiva družbe 352.3 milijona švicarskih kron, dolgovi pa 1039 milijonov, tako da izhaja deficit od 687 milijonov švicarskih kron (6.5 milijarde Din). Pri tem je upoštevati še obveznosti iz garancij in poroštev v višini 200 milijonov kron, in terjatve nasproti zapuščini Kreugerja v višini 200 milijonov. Stanje Kreugerjeve zapuščine izkazuje dolgove v višini 517 in poroštva v znesku 430 milijonov kron, skupaj torej 947 milijonov kron, dočim znaša likvidno premoženje zapuščine komaj 0.8 milijona kron. V petek se je zaradi formalnosti vršil izredni občni zbor družbe Kreuger & Toll, ki so mu prisostvovali le 4 delničarji. Občni zbor je bil odgoden. Konkurz o imovini družbe bo v kratkem razglašen.

= **Razstava pohištva.** Ena izmed mnogih zanimivosti na letošnjem XII. ljubljanskem velesejmu bo brezdvomno tudi razstava mizarskih del. Pohvalno bodi omenjeno, da so se odločili kompaktno razstaviti svoje izdelke mizarski mojstri iz Št. Vida pri Ljubljani, Ljubljane in iz okolice. Izdelki naših mojstrov so priznani po svoji kakovosti in solidnosti ter po skrajno zmernih cenah. Razstavljene bodo kuhinjske, spalne, jedilne oprave, pisarne in drugo od najpriprostejše do najfineiše in najbogatejše izdelave. Za svoje izdelke vsak mojster jamči, tako za kakovost in prvovrstnost lesa, kakor tudi za kakovost izvršitve vsakega posameznega kosa. Vsak razstavljalec nudi vsakomur brezplačen proračun, brezplačne načrte in vse informacije in pojasnila. Zlasti tujci naj se prepričajo, da pri nas mizarski izdelki ne zaostajajo za onimi tujih tvrdk v kakovosti, cene naših izdelkov pa so v vsakem pogledu konkurenčne

= **Mizarji**, kovači, ključavničarji, kleparji, mesarji, krojači, čevljarji naj ne naročajo strojev, ki jih potrebujejo za svoje delavnice, preje, dokler si niso ogledali strojev in orodja, ki bo v bogati izbiri razstavljeno na letošnjem XII. ljubljanskem velesejmu od 4. do 13. junija. Najmodernejše stroje in orodje za vse te stroke razstavljajo prvovrstne tvrdke. Z nabavo teh strojev si vsak obrtnik olajša svoje delo in doseže izdatne prihranke na času in denarju.

= **Dobave.** Direkcija državnega rudnika Banja Luka sprejema do 27. t. m. ponudbe glede dobave 10.000 kg ovsa; do 8. junija glede dobave 600 kg fižola in 600 kg kave. Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 2. junija ponudbe glede dobave 2000 kg masti za jamske vozičke; do 9. junija na glede dobave 4 vagonov lubja. Direkcija državnega rudnika Senjski Rudnik sprejema do 7. junija ponudbe glede dobave 300 kg firneža, 20.000 kg koruze, 2300 kg bakrenih vrvi in 120 m³ hrastovega jamskega lesa. Komanda pomorskega arsenala v Tivtu sprejema do 15. junija ponudbe glede dobave razpršilcev. (Predmetni oglasi so na vpogled v Zbornici za TOI.)

= **Dobava čevljev.** Dne 6. julija se bo vršila pri primorski direkciji pošte in telegrafa v Splitu ofertna licitacija glede dobave 500 parov čevljev. (Oglas je na vpogled v Zbornici za TOI, pogoji pa pri ekonomski sekciji te direkcije.)

Borze

23. maja.

Na ljubljanski borzi so danes tečaji deviz deloma popuščali. Predvsem so nazadovale devize Amsterdam, Berlin, Bruselj in deloma tudi London in Trst.

Na zagrebškem efektnem tržišču je Vojna škoda danes nekoliko popustila in se je trgovala za kaso po 176, za junij in december pa po 170. Pri tem moramo zopet ugotoviti, da je nazadovanje opažati le na zagrebškem tržišču, dočim se je Vojna škoda trgovala v Beogradu za 7 do 8 točk višje. V ostalem je bil zabeležen še promet v 7% Blairovem posojilu po 42 (v Beogradu 44 in 43.75) in v 8% Blairovem posojilu po 47 in 49.

Devize.

Ljubljana. Amsterdam 2271.52 — 2282.88, Berlin 1332.87 — 1334.67, Bruselj 786.30 — 790.24, Curih 1097.35 — 1102.85, London 205.57 — 207.17, Newyork (ček) 5582.63 — 5610.89, Pariz 221.22 — 222.34, Praga 166.23 — 167.09, Trst 287.68 — 290.08

Zagreb. Amsterdam 2271.52 — 2282.88, Berlin 1332.87 — 1343.64, Bruselj 786.30 do 790.24, London 205.57 — 207.17, Milan 287.68 do 290.08, Newyork kabel 5604.63 — 5632.89, Newyork ček 5582.63 — 5610.89, Pariz 221.22 do 222.34, Praga 166.23 — 167.09, Curih 1097.35 — 1102.85.

Curih. Beograd 9.05, Pariz 20.16, London 18.77, Newyork 510.75, Bruselj 71.625, Milan 26.26, Madrid 41.80, Amsterdam 207, Berlin 121.55, Stockholm 96.50, Oslo 93.75, Kobenhavn 102.40, Sofija 3.70, Praga 15.15, Varšava 57.35, Bukarešta 3.06.

Efekti.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 170 — 178, za junij 165 — 170, za julij 167 do 170, za december 170 — 172, 7% investicijsko 53 bl., 4% agrarne 21.50 — 25, 6% begluške 30.50 — 33, 7% Blair 42 — 42.50, 8% Blair 45 — 47, 7% Drž. hipotek. banka 50 bl.

Beograd. Vojna škoda 183, 184, 185 zakl., 7% investicijsko 51 den., 4% agrarne 23 den., 6% begluške 34 zaklj., 7% Blair 44, 43.75, 8% Blair 49.75 zaklj., Narodna banka 4450 bl., Priv. agrarna banka 209 zaklj.

Dunaj. Bankverein 10.80, Eskomptegesell. 100, Dunav-Sava-Jadran 13.40, Staatseisenbahngesell. 16, Trboveljska 18.65, Alpine-Montan. 9.05, Sečerana 16.25.

Blagovna tržišča

LES

+ **Ljubljanska borza** (23. t. m.) Tendenca za les slaba. Zaključen je bil 1 vagon tramov

ŽITO

+ **Chicago.** 23. maja. Začetni tečaji: **Pšenica:** za december 64.625; **koruza:** za september 35.375, za december 35.50; **oves:** za maj 22.75, za september 22.875; **rž:** za julij 40.875.

+ **Winnipeg.** 23. maja. Začetni tečaji: **Pšenica:** za maj 63.125, za julij 64, za oktober 66.125.

+ **Ljubljanska borza** (23. t. m.) Tendenca za žito nespremenjena. Zaključkov ni bilo. Nudi se **pšenica** (slov. postaja, po mlevski tarifi, plačljivo v 30 dneh): slavonska, 78 kg po 182.50 — 185, okolica Sombor, 79 kg po 187.50 — 190; potiska, 80 kg težka po 192.50 — 195; **moka:** baška »0«, franko Ljubljana, plačljivo v 30 dneh po 325 — 330, banatska po 335 do 340; **koruza** (slov. postaja, plačilo v 30 dneh): baška pri mlevski voznini po 145 do 147.50, po navadni voznini po 150 do 152.50.

+ **Novosadska blagovna borza** (23. t. m.) Tendenca mirna. Promet 42 vagonov. — **Pšenica:** baška, okol. Novi Sad, 79 kg 131 do 133; okol. Sombor, 78 kg 131—133; srednjebaška, 79 kg 132—134; gornjebaška, baška potiska in baška, ladja Tisa, 79 kg 132 do 134; baška ladja Begej, 79 kg 125—131; gornjebanatska, 79 kg 128—130; banatska, par. Vršac, 79 kg 127—129. **Oves:** baški 140 do 142; sremski, slavonski 142.50 do 147.50. **Oves:** baški 145 — 150; sremski, slavonski 147.50 — 152.50. **Ječmen:** baški, sremski, 63/64 kg 140—145; pomladni, 67/68 kg 155 do 160. **Koruza:** baška 93 — 97, okol. Sombor 96—98; baška bela 111—113; banatska 97—98; sremska 95—96; okol. Šid 99—101. **Moka:** baška, banatska »0« in »00« 230 do 240; »2« 205 — 215; »5« 190 — 200; »6« 175 — 185; »7« 145 — 150; »8« 92.50 do 97.50. **Otrobi:** baški, sremski 85 — 87.50; banatski 82.50 — 85

+ **Budimpeštanska terminska borza** (23. t. m.) Tendenca slaba. Promet miren. **Pšenica:** za maj 12.10 den., za junij 12.23 do 12.24; **koruza:** za maj 16.80 — 16.81, za julij 15.50 — 15.55; **rž:** za maj 14.40 — 14.50, za junij 14.20 — 14.25.

GLEDALIŠČE

DRAMA

Torek, 24.: Zaprto
Sreda, 25.: Kralj Oidipus. A.
Četrtek, 26.: Zaprto.

OPERA

Torek, 24.: Zaprto.
Sreda, 25.: Mala Floramye. Opereta. Premijera. Izven.

Ljubljanska drama. Prva repriza Sofoklejeve tragedije »Kralj Oidipus« bo v sredo, za A. Premijera Pagnolove igre »Marius« v režiji dr. Branka Gavelle bo v petek 27. t. m. Igra »Marius« si je osvojila vse odre po vsej Evropi. Po vsebini je izredno prisrčna in režija dr. Branka Gavelle bo privedla to delo tudi pri nas do popolnega uspeha.

Ljubljanska opera. Vsebina Tijardovićeve operete »Mala Floramye« je pesem ljubezni in ponosa do mesta Splita, ki je ponos vseh njegovih prebivalcev. Saj je znan rek »Kaj bo pusti London proti Splitu«. V opereti nastopa vse prebivalstvo Splita, predvsem originalni tipi kakor šjor Bepo Pegula, šjor Felicio, šjor Dane, jezikava šjora Petronila in drugi. Predstavili nam bodo povsem nov originalen svet, poln humorja in živahnosti, poln nedolžne, a sočne in zdrave zafrkljivosti. Poslušalci se bodo v resnici od srca in izvrstno zabavali. Premijera operete bo v sredo 25. t. m. izven abonmaja.

ŠENTJAKOBSKI GLEDALIŠKI ODER.

Sreda, 25.: Študentje smo...«
Petek, 27.: Študentje smo...

Šentjakobski oder ponovi v sredo in petek ob 20.30 veseloigro s petjem »Študentje smo...« Občinstvo naj blagovoli kupiti vstopnice že v prodaji v naprej v trgovini g. Karničnika na Starem trgu. Zasedba kakor pri premijeri, le ulogo profesorja Goloba bo igral namesto obolelega g. Lavriča g. Kunc. Zadnja predstava se je morala zaradi nenadne obolelosti g. Lavriča odpovedati. Vstopnice, kupljene za to predstavo, bodo veljale za predstavo v sredo 25. t. m.

Stanko Janež:

Srečka

Onemogel se je naslonil na kostanjevo deblo. Za trenotek je prenehal misliti. Bil je čisto sam.

V možgane se mu je zarezala kakor svinec težka misel. Onemogel je padel pod njo, brez moči, brez vsakega upanja.

Videl je, da ni nikogar, ki bi mu pomagal. Sleherni trenotek mu je postajalo temno pred očmi. Roka se je kakor mrtva oprijemala debla.

Občutil je, da se zgrinja okrog težka, neprodirna megla, da bo zdaj zdaj utonil v nepremagljivo noč in da se bo zdaj zdaj strnil z vsem, kar ga obdaja.

Kakor mrtev je obležal ob deblu.

Večer.

V mestu so zagorele neštevilne luči.

Ulice so bile polne šuma, življenja in smeha. Kakor blazno se je smejalo življenje.

Medla svetloba žarnic se je odbijala v oknih kavarn in izložb.

V drevoredu je vse oživelo. Od vsepovsod je dihala pomlad, bil je krasen večer. Čutiti je bilo prijeten vonj pomladanskega zelenja. Izza bezgovega grma je odmeval prešeren smeh.

V pozno noč so polagoma zamirali glasovi.

Nad mestom se je razgrnilo sivo nebo.

V daljavi je vse potihnilo.

Po tlaku so odskakovale kaplje dežja. Zbudil se je.

Odprl je oči in videl, da je vsenaokrog sama tema. Od kostanjevih vej so mu kapale kaplje dežja po obrazu. Čutil je, da je slab.

»Brez moči«.

Potegnil je veter, da se je stresel kostanj. Ploha kapelj se je usula nanj. Mraz mu je pretresel ude. Bil je popolnoma moker.

V daljavi se je lesketalo mesto od številnih luči.

*

Kakor tat se je splazil na ulico. Stisnil se je k zidu.

Nekje v zvoniku je ura udarila enajstkrat.

Nasmehnil se je. Ni bilo povoda, da bi se nasmehnil. Ali se je nasmehnil raztrganim čevljem, ali mar svoji razcapani obleki?

Utrujeno je pogledal okrog sebe. Zobje so mu šklepetali, stiskal se je v dve gube.

Ulica je bila prazna. Nikjer nikogar.

Sam se je plazil dalje kakor senca.

»Srečka — —«, mu je mahoma planilo sam Bog si ga vedi odkod v možgane.

Poiskal je z roko v žepu in privlekel iz njega napol moker in zmečkan papir.

Obraz se mu je stisnil v trpek nasmeh.

»Srečka — —«, nekaj grenkega in veselega obenem mu je prišlo na um.

Nocoj je umiral, brez upanja, brez misli, morda z edino željo, da bi zazmerom utonil v nepremagljivo noč. Zdaj pa mu je nekaj novega, silnega napolnilo misli. Oči so dobile prezirljiv izraz, neka mržnja do smrti je sijala iz njih; stisnil je pesti in zamrmral skozi zobe:

»Živeti hočem —! Živeti!«

Ni vedel, kje bo spal nocoj.

V glavi mu je gorelo kakor ogenj.

Pomislil je, da se je včeraj vršilo žrebanje državne loterije.

Njegova srečka je Se 0.0001. Če zadene —? Potlej začne novo življenje, čisto novo. Vse je mogoče. Kupil si bo dom, ustvaril si bo srečo. Vse bo imel: dom, ženo, otroke. Da, da, živeti hočem!

Stiskal je pesti, obraz se je režal, oči so izražale zaničevanje.

»Vsaj malo ljubezni si kupim —«, je mrmral.

Stopal je mimo gostilnice.

Smeh mu je udarjal na uho, petje in harmonika. Ni se ozrl.

Nad mestom je legal mir, jutranja tišina je padala na vrtove, na ulice in na trg. Vse je odmrlo.

V baru je nekdo igral na klavir.

Brez večerje je legel v travo in zaspal.

*

Zbudilo ga je vrvenje okrog njega. Zemlja je dihala: sveže in krepko. Voda se je počasi prelivala po strugi.

Z roko si je pomel oči, glava mu je bila težka kakor svinec. Bolel ga je hrbet, utrujen in zlomljen se je skušal polagoma dvigniti.

Ozrl se je naokrog: bilo je jasno jutro, solnce je sijalo in na grmu so čivkali vrabci.

S prijaznimi očmi je premotril breg in umazano vodo, ki se je leno pretakala po strugi.

Brezupno se je nasmehnil novemu dnevu v pozdrav.

»Srečka —«, se je domislil.

V roki je tiščal srečko. Se 0.0001.

V ustih je čutil zoprn okus, v ušesih mu je brnelo.

Padel je brez moči nazaj v travo.

»Sam«.

Prvi ljudje so hodili mimo, nihče se ni ozrl.

V daljavi se je zbujalo mesto iz jutranjega sna in se kakor blazno smejalo. Kakor maček je ležalo mirno in negibno ob vodi in se ni menilo za nič. V tem je bilo nekaj neopredeljenega: tiščalo je na dušo, jo stiskalo in mrcvarilo pod seboj, da ni dalo dihati.

Potem je malo odjenjalo.

Za trenotek.

Z novo silo se je vrglo na človeka, mu zlomilo misli in planilo v kri.

Grabilo ga je za grlo.

Zavpil bi ljudem, naj pridejo na pomoč. A kakor s kleščami mu je stisnilo glavo ob sencih, da je telebnil na tla. Od nikoder ni bilo pomoči.

Ni mogel dati glasu od sebe.

Vse zaman.

Mesto ob vodi se je dramilo zmerom bolj; dvigalo je hrbet, prežeče oči so se svetile kakor zveri, ki čaka, da plane na plen.

V daljavi, daleč iz podzavesti se mu je dvigal krik, pretrgan in udušen: Živeti! Živeti —! Da, potlej začne novo življenje, potlej postane človek.

V pesti je z vso močjo stiskal srečko.

Krik je bil zmerom manjši, tišji, kakor brez moči.

Nihče ga ni slišal, polagoma je čisto onemel.

Pri ustih so se mu prikazale pene.

Zadnjikrat je v njem na ves glas zakričalo: Živeti!

Razprostrl je dlan.

Srečka je padla v travo kakor ptička s polomljenimi perotmi. Telo se je poslednjič dvignilo in padlo naprej ter se zvalilo po bregu.

Z mosta je nekdo zakričal: Na pomoč. Toda krik je zamrl, kakor da ga ni bilo.

Videti je bilo, kako se je voda samo malo vzkalila. Potem je tekla dalje, kakor da ni nič. Od človeka je ostal na bregu samo pomečkan klobuk in srečka v travi.

Iz življenja in sveta

Najnovejše morske pošasti

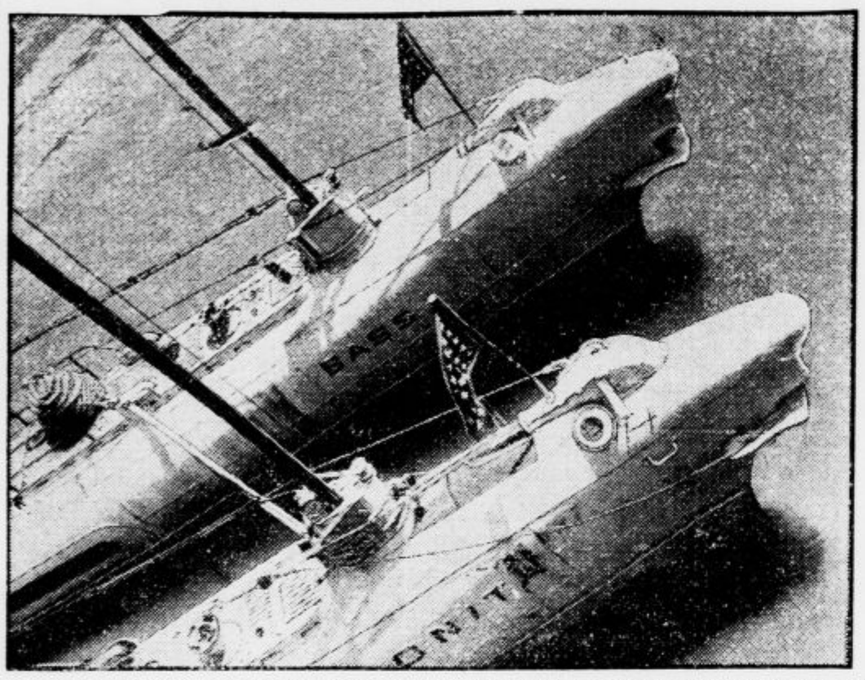

Dve ameriški podmornici najnovejšega tipa s kljunom, ki sliči glavi lajajočega psa

Ali so naočniki odveč?

V Ameriki, Nemčiji in drugih državah obstoje že dalj časa tako zvane »šole za vid«, ki obljubljajo brljavim pacientom popolno ozdravljenje oči in odpravo naočnikov. Gibanje je započel ameriški zdravnik za očesne bolezni dr. Bates s svojo senzacionalno knjigo »Dovršeni vid brez naočnikov«. Bates je bil sam kratkoviden in je s proučevanjem tega zla prišel na to, da ni anatomično zlo, temveč ga povzroča le kriva privada očesnih mišic in se da torej s primerno vajo odpraviti. Večina raziskovalcev pa je odločno proti temu naziranju.

»Šolam za vid« očitajo, da nimajo nobenega večjega pomena nego gibanje, ki ga je povzročil sedaj že definitivno odpravljeni Zeileis. Dr. Bates je prišel do svojih trditev na podlagi živalskih eksperimentov, ki jim je mogoče marsikaj oporekati. Pri tem je enostavno kratkomalo ignoriral vse dotedanje znanstvene posledke o bistvu kratkovidnosti nastajanju očesnih bolezni, vrednosti naočnikov itd. Še slabše je to, da je malenkosti uporabnega v njegovih naukih primešana kopa cirkuške »mistike«. Razne mrene, pojave ostarelosti na vidu itd. zdravijo n. pr. tako, da zakrivajo obolele oči z dlanjo po več minut do 20 ur in pacientom naročajo, naj si med tem intenzivno predstavljajo črno piko! Drug način zdravljenja je ta, da mora pacient ritmično premikati oči v določeno smer ali da mora čitati vedno iste poskusne table za vid, pri čemer ni glavno, da določeno črko vidi, temveč da si jo predstavlja! Napenjanje vida v nenormalnih okoliščinah, n. pr. z gledanjem v sonce, s čitanjem najdrobnejšega tiska itd., je nadaljnja metoda. Sugestija ima pri vsem tem veliko vlogo.

V Ameriki, kjer kritičnega občinstva ni, so takšne metode lahko učinkovale na ljudi, v Evropi je šlo malo težje in ni čudno, da so si morali poklicati na pomoč še vsakovrstne aparature za obsevanje z rdečico, modro, rumeno, rjavo in ultravioletno svetlobo, dalje za biokemične, električne in druge postopke. Takšni pripomočki v rokah strokovnjakov lahko koristijo, v nekritičnih rokah pa povzročajo ogromno škodo. Največja škoda nastane lahko zavoljo tega, ker se marsikatera bolezen, ki bi jo strokovnjak o pravem času še lahko omilil — razne mrene, obolenja mrežnice, obolenja očesnih živcev — med obravnavanjem v »šoli za vid« tako razvije, da je vsak poznejši postopek zaman.

„Lady Lindy" preletela Ocean

Znana ameriška prekomorska letalka miss Amelija Earhart-Putnam je v petek zvečer ob 10. uri 50 minut startala v Harbour Graceu na Novi Fundlandiji in v soboto popoldne ob 14. uri in pol prispela na

Američanka Amelija Earhart

Irsko ter pristala pri London Derryju. To je prvi primer v zgodovini letalstva, da je ženska brez spremstva premagala Ocean. Prevozila je progo v dobrih 16 urah in postavila nov prekomorski hitrostni rekord, in sicer ravno ob 5. obletnici Lindberghovega poleta, ki je prinesel letalcu svetovno junaštvo in slavo.

Polet je bil silno težaven, najrazburljivejši in najstrašnejši, kar jih je letalka doživela do danes. Tudi pristanek v London Derryju je bil zasilen pristanek, kajti letalka je bila namenjena v Pariz, kjer jo je pričakoval na letališču v Le Bourgetu ameriški poslanik in številno občinstvo.

Miss Earhart je podvzela poskus prekomorskega poleta že l. 1928., a ne sama, temveč v spremstvu pilota Stultza in mehanika Gordona. Takrat je letela s Fokkerjevim trikrovnikom »Friendship«. Letalo je imelo smolo, da je moralo pristati na nabrežju Walesa. L. 1931. je Earhartova absolvirala polet čez Zedinjene države od vzhoda proti zapadu. Ta polet je trajal nad 150 ur.

Razume se, da se vsa Amerika raduje najnovejše zmage Atlantika. Proga od Harbour Gracea do London Derryja je dolga 3200 km. Takoj po pristanku je letalka telefonirala v Ameriko, da je srečno prispela v Evropo. Earhartova je zdaj stara 34 let in je omožena z znanim ameriškim založnikom Putnamom, ki je denarno omogočil njen zmagoviti podvig.

Predsednik Hoover je, čim je izvedel za uspelo zmago letalke, sporočil po kablogramu Earhartovi brzojavko naslednje vsebine: »Vaš polet je ne le dokaz neustrašnega poguma, ampak tudi dokaz, da so ženske zmožne doseči moške v spretnosti najsmelejših in najopasnejših podvigov.«

Premagana smrt

Pred dnevi so ameriške časopisne agencije razširile vest, da se je zrušil predor pod Andami in da je pri tem prišlo ob življenje okolu 50 delavcev, ki so bili ob času nesreče v predoru. Oblasti so takoj, ko so izvedele za katastrofo, poslale rešilno ekspedicijo 2000 mož in jim dale poveljе, naj za vsako ceno skušajo rešiti delavce žive izpod razvalin. Po nad tridnevnem kopanju se je reševalcem res posrečilo priti v stik s ponesrečenci, ki pa so bili zaradi lakote in prestanega strahu tako izčrpani, da niso mogli niti stati na nogah. Reševalcem je bilo v neskončno zadoščenje, ko so videli, da morejo rešiti 45 delavcem življenje. Vse ponesrečence so oddali v bolnišnice, kjer bodo ostali v zdravniški oskrbi tako dolgo, da si opomorejo, potem pa jih bodo poslali še na daljši dopust, da se popolnoma okrepijo od duševnih muk in telesnega trpljenja.

Smrt zaradi izpušnega plina

V garaži letoviščarskega posestva v Surrevu so našli mrtva londonskega advokata Herberta Freemana in njegovo ženo. Zakonca sta se odpeljala iz Londona kakor vsak teden, v soboto pred binkoštno nedeljo, a se nista več vrnila. London sta zapustila v avtomobilu. Šele ko ni bilo odvetnika in njegove žene nazaj po praznikih, so postali otroci pozorni na nenavadno dolg izostanek roditeljev. Devetnajstletna hči se je nato s svojim zaročencem odpeljala v Surrev, kjer je našla očeta in mater mrtva v garaži. Pokrivalo nad motorjem je bilo sneto, luči avtomobila so še gorele, bencinski tank pa je bil čisto prazen. Komisija, ki so jo poklicali z namenom, da ugotovi vzrok smrti, je izjavila, da sta advokat in njegova žena najbrže podlegla zastrupljenju z ogljikovim monoksidom.

Najmočnejši zvočnik na svetu

V Washingtonu so izgotovili najmočnejši zvočnik na svetu. Jakost prejema od dvanajstih cevi, njegove reprodukcije pa so tako močne, da se slišijo na daljavo 3 km. Sosedje zvočnika pač ne bodo veseli njegovega razgrajanja.

Razstava kruha

To poletje nameravajo v Italiji prirediti razstavo o kruhu, ki se je udeleži po dosedanjih prijavah kakšnih dvajset držav. Razstava bo obsegala dva dela, in sicer v dveh različnih mestih, v Bologni in v Rimu. V Bologni razstavijo mednarodne industrije priprave in stroje, s katerimi se danes meri kruh, v Rimu pa bo razstavljen samo kruh. Cela vrsta držav je že odposlala poskusne količine narodnega peciva, ki bo ohranjeno sveže v posebnih celofanskih zavitkih. Razstava pa se bo vršila v prodajalnih celicah nekdanjega Trajanovega fora, torej v prvi veleprodajalni instituciji sveta. Razume se, da se bo vršil ob tej priliki tudi tehnično-znanstveni kongres o izdelovanju kruha, na katerem bo zastopanih več držav.

Po drugi operaciji

Angleški premier Mac Donald

zapušča v spremstvu svoje hčere kliniko za očesne bolezni, kjer je bil v drugo uspešno operiran

Prof. Bosch v Stockholmu

Letošnji Noblov nagrajenec za kemijo prof. dr. Bosch je imel v Stockholmu, kakor veli običaj za Noblove nagrajence, svoje slavnostno predavanje, v katerem je razpravljal o uvedbi sinteze z visokim tlakom v tehniko. Samo za izdelavo učinkovitih katalizatorjev za amonijačno sintezo je bilo treba 10.000 poskusov. Govoril je tudi o sintetski izdelavi metilnega alkohola in sečne snovi ter o pridobivanju umetnega kurilnega olja iz premoga.

Otroci — tihotapci

Na nemško-holandski meji se je v zadnjem času tako močno razvilo tihotapstvo, da so izdale obmejne oblasti posebne ukrepe glede preiskavanja potnikov na meji. Tihotapiti so začeli celo otroci. Zato carinski pregledniki ne prizanašajo niti tem, zavedajoč se, da se jih starejši poslužujejo povsod tam, kjer ne morejo uspeti sami

Campbell trenira

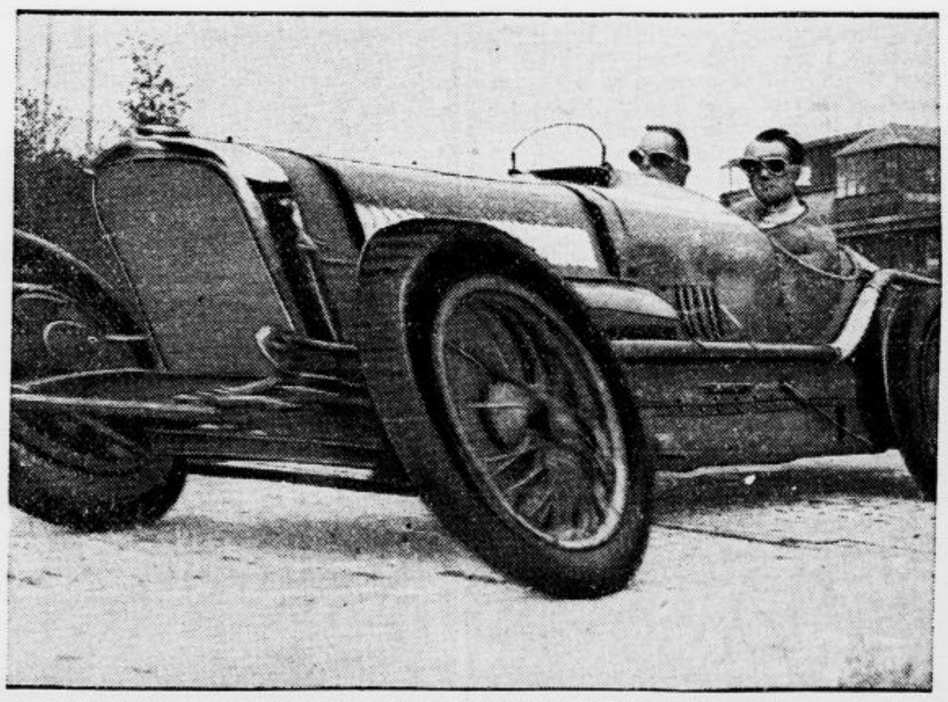

in drvi s svojim vozom z brzino 200 km po dirkališču berlinskega Avusa, kjer bo prihodnje dni odločilna bitka z avtomobili

Nemiri v Bombayu

Policija razganja demonstrante Inde in mohamedance

Teror na Japonskem

Atentat na japonskega ministrskega predsednika Inukaja je pokazal, da se zvija tudi Japonska v težkih notranjih krčih. Treba je poseči precej daleč v njeno zgodovino, da si pojasnimo njih vzroke.

Pred vsem je treba vedeti, da revolucija, s katero je mikado Mutsuhito l. 1868. odpravil nadvlado dvornih skrbnikov, šogunov, ni bila revolucija, temveč povratek k starim izročilom, k ustavi iz l. 768. po Kr. r., s katero je mikado Džimu Teno odpravil državo velikašev in osnoval uradniško hierarhijo po kitajskem vzoru. To pa ne velja popolnoma.

Na šogunat ne misli seveda nihče več; rodbina Tokugava, ki je dve stoletji vladala v tej funkciji na Japonskem, je brez pomena, in moč je poleg v mikadovih rokah spet v rokah prastarega dvornega plemenitaštva, gosekov. Ta stan je mikadu pomagal spet do vlade.

Če odštejemo te paladine, pa je vladajoče japonsko plemenitaštvo povsem demokratično in dostopno selfmademanu. Finančni ter industrijski baroni zavzemajo v njegovi sredi enakovredno mesto in obvladujejo vsa področja javnega življenja.

Kar se tiče ljudstva, živi kakor nekoč v stanju nesvobode, saj so mu šele pred nekoliko desetletji priznali n. pr. pravico, da se sme prosto kretati po državi, toda marksizem v to maso brez vsakih zahtev v življenju ne more prodreti, japonski proletariat je marveč neomejeno nacionalističen.

Nezadovoljen je samo vojaški stan, to je nekdanji vojaški stan, ki ga tvorijo mali plemiči, samurajiali, kakor jih sedaj imenujejo, šozuki. Ta stan je z odpravo šogunskega fevdalizma 1868 izgubil tla in eksistenčno pravico in samo Mutsuhito mu je še ohranil življenje s tem, da ga je kot predstavnika pogumnih vojakov sprejel v svojo armado in mornarico, kjer zavzemajo samuraji nižja, toda važna mesta do poročnika in stotnika. V teh razmerah ni čudno, da je armada, ki jo predstavljata poročnik in stotnik, v najostrejši opoziciji proti politiki »velikih«, da se je odtegnila njihovemu vplivu in da so samuraji sčasoma zasedli vsa odločilna mesta v armadi in tudi v vojnem ministrstvu. Pred kakšnimi desetimi leti so morali pod pritiskom Washingtona razpustiti staro nacionalistično stranko kakušin, ki je delovala nekako v njihovem smislu, in nje tedanji šef, te dni umorjeni Inukaj, je po mnogih težavah spravil svoje pristaše v tabor stranke sejukaj. Od takrat pa izvira tudi nasprotje med armado in politiko.

Kar se tiče namreč te stranke in njene druge velike nasprotnice, stranke minsaito, je treba povedati, da kakšnih načelnih nasprotstev med njima ni in da zastopata obe samo različne interese veleplemenitašev in velefinančnikov. Sejukaj se je pred nastopom Inukaja proslavila s številnimi finančnimi škandali. Samurajska opozicija, ki je vsa prepojena s fašističnimi in zlasti antikapitalističnimi idejami, se torej ne more ogrevati niti za prvo niti za drugo in to nasprotje se kaže ob vsaki priliki. V tej poziciji je zbrana pred vsem vsa radikalno nacionalistična mladina v častniškem zboru in na račun teh mladih fanatikov gre cela vrsta političnih umorov, ki so na Japonskem že nekaj časa na dnevnem redu. Kot prvi je padel ministrski predsednik Hamaguči, vodja stranke minsaito in odkritosrčen liberalec ter pacifist. Sledil mu je drugi prvak minsaito in odlični finančnik Inuje ter vsemogočni bančni ravnatelj baron Takuma Dan. Drugi voditelji »velikih« so na proskripcijski listi organizacije »Črnega zmaja«, organizacije fašistične častniške zveze. Teror ni sicer v japonski zgodovini nič novega, a takšnega razmaha kakor danes še ni doživel. Podpira ga splošna »radikalizacija lojalnosti« v ljudstvu, ki jo je povzročila svetovna gospodarska kriza, in edini cilj, ki ga ima japonska politika od vselej: pobiti nasprotnika in zmagati brez kompromisa. Po mnenju armade so se »veliki« v zadnji vojni s Kitajsko pregrešili zoper ta cilj in celo Inukaj, ki nikakor ni bil prijatelj Kitajcev, v ostalem pa tipičen zastopnik »velikih«, se je videl častnikom preveč miroljuben. Zato je moral pasti. Pasti pa mora ves sistem visokih uradnikov in trustnih magnatov, ki delajo za svoj žep. Pasti mora politiziranje, Japonska se mora vrniti k viteški preteklosti vsaj v toliko, da pokaže Kitajcem in eventuelno Rusom svojo pest. To je duh revolucije, ki jo predstavlja japonska armada. In ker brez te armade ni mogoča nobena vlada na Japonskem, je jasno, da bodo nastali na Vzhodu še hujši zapletljaji, nego smo jih bili vajeni doslej.

On odloča

Japonski princ Sajonji,

najstarejši japonski državnik, brez katega sodelovanja ni mogoče rešiti sedanje vladne krize. Po njegovem nasvetu se bo sestavila nacionalna vlada pod močnim vplivom vojaških krogov

Mravlje objedle starko

Iz Pasove poročajo: 83 letna vdova Margareta Stengklein iz Treppendorfa je šla te dni nabirat drva v gozd. Pri delu pa se je tako utrudila, da je morala počiti. Sedla je na mravljišče, ne da bi se zavedala, da se s tem izpostavlja nevarnosti. Ko je hotela čez nekaj časa vstati, je padla v omedlevico, ker je opazila, da sedi na mravljišču. Nekaj ur pozneje jo je našel samoten popotnik skozi gozd. Mravlje so starko docela pregrnile in objedle. Onemoglo vdovo so prenesli v bolnišnico, kjer dvomijo, če bo ostala pri življenju.

Strela udarila v dežnik

Ko je šla te dni posestnikova žena Reisinger iz Oberkrumbacha čez Michaelberg pri Pasovi, jo je medpotoma zalotila nevihta, med katero je strela udarila v dežnik, ki je popolnoma zgorel v rokah prestrašene žene. Čudno naključje je hotelo, da je ostala Reisingerjeva pri tem popolnoma nepoškodovana.

Zlato na zgoreli ladji

Pariški »Matin« poroča, da je bil na zgoreli ladji »Georges Philippar« tudi tovor zlata v palicah. Zlato je bilo poslano v Pariz Indokitajski banki in se je z drugimi vrednostmi, ki so bile na ladji ob času nesreče, pogreznilo na dno morja.

Piccardova gondola v Bruslju

Gondola prof. Piccarda je naposled prispela na svoj cilj v Bruselj. Piccard je osebno nadzoroval njen prevoz s postaje na vseučilišče, kjer jo bodo postavili na častni prostor. Prebivalci in obiskovalci Gurgla so gondolo popisali z najrazličnejšimi opazkami, kar dela gondolo še bolj privlačno in vabljivo za radovedneže.

Sončni mrk bodo snemali

Po poročilih iz Chicaga se pripravlja več ameriških učenjakov, da bi na čim modernejši način in s čim modernejšimi sredstvi filmali sončni mrk letos 31. avgusta. Mrk bo trajal 99 sekund. Nekateri znanstveniki se nameravajo ob tej priliki dvigniti v višino 10.000 m, kjer se jim bo po lastni sodbi nudila najugodnejša prilika zasledovati potek pojava s filmsko kamero. S posebnim letalom se bodo istočasno dvignili v zrak štirje filmski operaterji, ki bodo snemali sončni mrk s štirih strani. Poleg tega bodo spustili v zrak več balonov, ki bodo opremljeni s posebnimi merilnimi instrumenti, ki bodo beležili temperaturo in gostoto ob času sončnega mrka.

Predsednik Lebrun v Elizeju

Predsednik Albert Lebrun, ki je zadnje leto stanoval v Luksemburški palači, je te dni ostavil dosedanje bivališče in se je preselil v sedež predsednika francoske republike, Elizejsko palačo.

Pri lenivosti črevesja, bolezni jeter in žolča, odebelelosti in protinu, katarju želodca in črevesja, obolenjih danke, odpravi naravna **»Franz Josefova« grenčica** zastajanje v trebušnih organih hitro in brez bolečin. Dolgoletne izkušnje po bolnišnicah uče, da uravna **»Franz Josefova« voda** izborno delovanje črevesa. **»Franz Josefova« grenčica** se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Michel Zévaco: 48

Pardaillanov sin

Zgodovinski roman.

Jehan je z občudovanjem pogledal Pardaillana, ki je malo prej stopil v sobo in čul, kaj je vojvoda o njem pripovedoval. Vitez pa se zato ni menil, kakor bi poslušal povest o kom drugem. Tedaj je vojvoda spet izpregovoril:

»Vsa ta dolga leta ni minul dan, da se ne bi s hvaležnostjo spominjal njega, ki mu vse dolgujem, in prosil Boga, da bi mi izkazal poslednjo milost... da bi se mogel izkazati hvaležnega za prejete dobrote... Nikdar ni vitez zahteval niti najmanjše usluge.«

Pardaillan se je nasmehnil in mirno rekel:

»Nikdar ni naneslo, da bi vas bil potreboval. Zdaj pa ste videli, don Cezar, da sem se vas vendar spomnil.«

»Saj ta malenkostna usluga ni vredna besede,« mu je očitaje odvrnil vojvoda.

Obrnil se je k Jehanu in dodal:

»Naj bo že karkoli, srečen sem, da vas je zaneslo v moj dom. Računajte name in če me boste kdaj potrebovali, bodite prepričani, da imate v meni dobrega prijatelja, ki vam bo iz srca rad pomagal.«

»Tudi jaz sem vesela,« je dejala vojvodka, ki se je prav takrat vrnila iz sosednje sobe. »Naj bo najin dom tudi vaš. Ne pozabite, da vas bova zmerom z veseljem sprejela.«

Jehanu Hrabremu je nekaj neznanega stisnilo grlo. Glas mu je drhtel, ko je dejal:

»Milostna, naj mi Bog nakloni srečo, da bom mogel kdaj za vas preliti svojo kri.«

Potem je stopil k Pardaillanu in mu stisnil roko:

»Ne vem, kako bi se vam zahvalil...«

Pardaillan pa je samo resno odkimal.

»Ni se vam treba zahvaljevati. Čakajte, ali vam ni vojvodka pozabila povedati, da odide jutri z vojvodo na Andillyški grad? Bodite pa prepričani, da se gospodični med tem ne bo nič zgodilo. Domači bodo nanjo pazili. Razen tega pa nihče ne ve, kje se skriva. Vojvodka se že čez dva dni vrne. Le toliko bo nerodno, da ta dva dneva svoje izvoljenke ne boste mogli videti.«

Jehan je bil v zadregi. Vojvodka, ki je to opazila, je vzkliknila Pardaillanu:

»Zakaj ne greste z nama, gospod de Pardaillan? Lahko bi obiskali svoje posestvo.«

»O kakšnem posestvu govorite?« se je začudil Pardaillan.

»Nu, o Margencyju.«

»Draga Giralda, pozabili ste, da Margency ni več moj. Saj sem ga podaril...«

»Podaril!« je vzkliknil vojvoda. »Recite rajši, da ste dovolili vsem okoličanom po mili volji pleniti in pustošiti po zemljišču. Zdaj sede na njem kakor knezi.«

Pardaillan se je samo nasmehnil.

»Delajo,« je mirno odvrnil, »in to ni pustošenje, kakor ste vi rekli. Kar se pa tiče graščine, sem prepričan, da še nihče ni stopil vanjo.«

Čudno razburjenje se ga je lotilo. Z drhtečim glasom je nadaljeval:

»Tam je umrla moja Luiza... ona, ki za njo jokam že štirideset let... Ne, nihče ne bo oskrunil s svojo navzočnostjo prostranih dvoran. Nekoč so se tam blesteli parketi, zdaj pa jih pokriva debel prah. Ne, nikdar več se ne vrnem v to hišo, kjer me vse spominja nje, ki je ni več, nje, ki sem jo tako ljubil...«

Kakor da ne bi čul njegovih besed, je vojvoda skoraj jezno vzkliknil:

»Še tega je bilo treba. Če pomislim, da sem kupil Andillyško posestvo le zato, ker meji na Margency!... Sanjal sem, da se kdaj umaknemo iz Pariza in da bomo potem sosedje. Ali ne bi bilo lepo? Kolikrat sva vas prosila, da bi prišli k nam stanovat, vi pa prebivate rajši po gostilnah...«

»Dragi prijatelj,« ga je prekinil Pardaillan, »če bi mi bili vse to povedali preden ste kupili Andilly, bi vam bil odsvetoval. Zaradi gostiln pa ne bodite hudi. Stanoval sem po njih, ker se zavedam, da živim. In zadovoljen sem bil. Če je še kuhinja dobra — kaj morete več zahtevati?«

Jehan je z začudenjem poslušal. Nehote se mu je vsililo vprašanje: kaj je moralo biti vzrok, da se je ta mož bojeval s princezo Favsto, ki mu je Saëtta nekaj o njej pripovedoval, s španskim kraljem in inkvizicijo, le zato, da bi dosegel bogastvo in ime za svojega prijatelja?

Ta mož, ki je z nezaslišano drznostjo postavil svoje življenje na kocko, ki se je predrzno uprl samemu kralju, da bi pomagal človeku, ki ga je prvič v življenju srečal! Ta mož, ki je imel posestvo, kjer bi lahko živel v razkošju, pa je razdelil svoje premoženje med siromake, in šel stanovat v gostilno kakor kakšen pustolovec? Kakšno srce je utripalo v njegovih junaških prsih? Kakšna nebeška dobrota se je skrivala za njegovim hladnim, skoraj osornim obrazom? Ali je bil to samo človek? Ali ni bil božji poslanec?

Iz tega razmišljanja ga je zmotil Pardaillanov oštevajoč glas:

»Hudiča, kaj ste še zmerom tu? Zakaj ne greste k njej? Uf, vitez, ki ga morajo ženske čakati! Fej! V mojih časih je bilo vse drugače. Obrnite se, obrnite se! Nu, nikar me tako prestrašeno ne glejte! Čudno, ko ste imeli kup biričev za vratom, ste gledali kakor ris... zdaj pa... Tak pojdite že! Saj vas ne bo sedla!«

In Pardaillan ga je nežno potisnil v sobo, kjer je čakala Bertille, in vrata za njim zaprl. Potem pa je dejal vojvodi in njegovi soprogi, ki sta smehljaje opazovala ta prizor:

Sport

Tekme za drž. prvenstvo

Gradjanski : Ilirija

Včeraj so se pričele tekme za drž. prvenstvo, samo zagrebška liga, pod katero spadajo tudi Ilirija, Primorje in Maribor, je počivala. V Zagrebu so namreč že igrali tekmo Hašk - Concordija, ki je odločila plasma in prvaka. Hašk je zmagal z 2:0 in postal prvak ZNP, na drugem mestu je Gradjanski, tretja Concordia in četrta Viktorija. Kakor znano, igrata na drugem in četrtem mestu plasirana zagrebška kluba z našimi klubi. Naši klubi bodo torej imeli za nasprotnika Gradjanskega in Viktorijo. Tekmovanje za državno prvenstvo se prične že na Telovo, in sicer igrata kot prva Gradjanski in Ilirija v Ljubljani. Stara tekmeca se letos srečata že tretjič. Pozimi je gostoval Gradjanski v prijateljski tekmi in je izgubil zasluženo s 3:1, pred 14 dnevi je Ilirija z njim Zagrebu remisirala. Po obeh rezultatih je Ilirija favorit, toda upoštevati je treba dejstvo, da bo najbrže morala v boj brez svojih izvrstnih kril Iceta in Pipana in okrnjena tudi v krilski vrsti. Zatorej njeni izgledi niso najpovoljnejši. Upati pa je, da bodo zelenobeli zaigrali z znano jim borbenostjo in da se jim posreči spraviti obe točki na varno. Podrobnosti o tekmi bomo še objavili.

Službeno iz LNP

Ker je tiskovni škrat v zadnjih službenih objavah pokvaril pravilni razpored prvenstvenih tekem v liginem tekmovanju, objavljamo ponovno razpored tekem:

26. maja: Ljubljana I : Zagreb II., Zagreb IV : Ljubljana III.
5. junija: Ljubljana II : Zagreb IV, Ljubljana III : Ljubljana I.
10. julija: Ljubljana II : Zagreb II, Zagreb IV. : Ljubljana I
17. julija: Zagreb II : Ljubljana III, Ljubljana I : Ljubljana II.
24. julija: Zagreb II : Ljubljana I, Ljubljana III : Zagreb IV.
31. julija: Zagreb IV : Ljubljana II, Ljubljana I : Ljubljana III.
7. avgusta: Zagreb IV : Zagreb II, Ljubljana II : Ljubljana III.
21. avgusta: Zagreb II : Ljubljana II, Ljubljana I : Zagreb IV.
28. avgusta: Ljubljana III : Zagreb II, Ljubljana II : Ljubljana I.
4. septembra 1932: Zagreb II : Zagreb IV, Ljubljana III : Ljubljana II. — Tajnik I.

Svoboda Ljubljana : Čakovečki SK 5:2 (4:1)

V nedeljo je ljubljanska Svoboda igrala prijateljsko tekmo s prvakom Čakovca in prvakom III župe ZNP ter je zelo dobro zastopala ljubljanski nogomet. Moštvo Čakovca igra visoko igro, vendar je Svobodi uspelo domačinom vsiliti svoj sistem nizke tempo, dočim je bila igra drugi polčas izenačena. Domačini so dosegli en gol iz enajstmetrovke. Najbolje je v moštvu Čakovca funkcionirala obramba in desno krilo, pri igralcih Svobode pa je treba naglasiti njih izredno požrtvovalnost. Posebno je zadnje čase napredoval Lave, ki se zopet odlikuje s svojimi ostrimi streli. Enako dober je bil tudi Janežič, ki sta zabila vsak po dva gola. En gol pa je zabil že v prvi minuti Starman iz desnega krila. Soloh so bili vsi igralci Svobode na svojem mestu, najbolj pa se je izkazal vodja napada Rudi, ki je s svojo premišljeno igro dosti pripomogel k lepemu rezultatu. Golman Manojlo je branil izredno dobro in tudi ožja obramba je bila na mestu.

Službeno iz LNP. Opozarjata se SK Ilirija in I. SSK Maribor na službene objave JNS, glasom katerih se tekmi Ljubljana I : Zagreb II in Zagreb IV : Ljubljana III, določeni v prvem kolu za 22. maja t. l., predložita na 26. t. m. Tajništvo.

Službeno iz LNP. Seja poslovnega odbora LNP danes ob 19 v Delavski zbornici.

SK Svoboda (Ljubljana). Redna odborova seja danes ob 20. v Delavski zbornici. Igralcu Janši Antonu se izreče do nadaljnjega suspenz.

Motokolesarski klub Ilirija opozarja članstvo motosekcije, da je I. Hrv. Motoklub v Zagrebu razpisal za 5. junija avtomobilsko, motocikliščno in kolesarsko dirko v Zagrebu. Točnejši razpis in prijavnice pri gl. tajništvu kluba. Zaključek prijav dne 31. t. m. — Kolesarska sekcija MK Ilirije se opozarja na III. Zvezdno skupinsko vožnjo k otvoritvi veleseima v Ljubljano, katero razpisuje Triglavski poddobor Kot. saveza kralj. Jugoslavije tudi na dan 5. junija. Pozivajo se člani dirkači in turisti k polnoštevilni udeležbi. Točni razpis na klubski deski.

Nogomet v Kranju. Domači SK Korotan to nedeljo doma ni nastopil. Rezerva je gostovala v Pristavi proti tamkajšnjemu sportnemu klubu in zmagala s 4 : 1. V četrtek na Telovo pa se odigra že težko pričakovani »derby« med domačima rivaloma Korotanom in Triglavom. Oba kluba nastopita v najmočnejših postavah in bosta kranjski publiki nudila izreden sportni užitek. Občni zbor SK Korotana bo v soboto 28. t. m. ob 20. v knjižnični dvorani Narodnega doma.

Stari in moderni maraton

Tek na 42.2 km dolgi progi, ki ga danes poznamo kot tako zvani maratonski tek, ima med vsemi lahkoatletskimi disciplinami najslavnejšo in najstarejšo tradicijo. Ta disciplina, ki ima »samo« 2400 let zgodovine za seboj, igra tudi v modernem sportu zelo pomembno vlogo. L. 490. pr. Kr. se je vršila pri Maratonu blizu Aten odločilna bitka med Grki pod vodstvom Miltiada in Perzijci, ki sta jima poveljevala slavna vojskovodji Datis in Artafern. V tej bitki, ki je odločila o rešitvi Aten in osvoboditvi Grške iz azijskega jarma, so izvojevali številčno mnogo šibkejši Grki veliko zmago. Zmagovalci so s to veselo vestjo poslali v 42 km oddaljene Atene svojega vojaka v polni bojni opremi. Do smrti izčrpan je vojak pritekel na glavni atenski trg ter z zadnjimi silami sporočil prestrašenemu prebivalstvu, da je bitka dobljena.

Spomin na junaški tek grškega sla v zmagi je preživel stoletja. Ko je l. 1896. oživela ideja starih olimpijskih iger s prireditvijo prve moderne olimpiade v Atenah, so uvedli Grki kot prireditelji med konkurence tudi tek na 42.2 km dolgi progi, ki naj bi bil simbol njihove nekdanje osvoboditve in naj bi najbolj impozantno pokazal, da sport druži vse narode brez ozira na zmage in poraze. Grški tekač **Louis** je bil prvi, ki je v radost in nepopisno veselje svojih 70.000 rojakov, ki so bili takrat navzoči v stadionu, odnesel prvo olimpijsko lovoriko na tej progi v času 2:55:20. Njegov kralj je bil prvi, ki mu je čestital za krasno zmago.

Štiri leta pozneje (l. 1900) je v Parizu zopet zmagal Evropec. Francozu **Theatu** se je posrečilo prekiniti serijo ameriških zmag z maratonskim prvim mestom v času 2:50:45. Pri olimpiadah l. 1904 in l. 1908 so tudi v tej disciplini zmagali Američani. V St. Louisu je bil prvi **Hicks**, ki je znižal čas na 2:28:53; proga pa je bila to pot nekoliko krajša. V Londonu (l. 1908) je bila borba v maratonskem teku zelo dramatična; prvo mesto je bilo končno prisojeno **Hayesu** s časom 2:36:12, toda moralični zmagovalec je bil Italijan Dorando, ki ga je pa sodišče na protest Amerike diskvalificiralo. V Stokholmu (l. 1912) je hudo bitko za maratonsko lovoriko odločil **Arthur** iz Južne Afrike, ki je tekel 2:36:54,8, medtem ko je na prvi povojni olimpijadi v Anversu (l. 1920) sigurno zasedel prvo mesto znani finski tekač na dolge proge Hannes **Kolehmainen**, in sicer v času 2:32:35. L. 1924 je usoda njegovem rojaku **Stenroosu** v Parizu naklonila čast, da je mogel na isti progi s časom 2:41:22.6 kot prvak zastopati belo-modro finsko zastavo. Vročina je bila neznosna in vsi udeleženci se še spominjajo na pretresujoče podrobnosti te »bitke s soncem v Colombesu«. Na zadnji olimpijadi v Amsterdamu je presenetil svet mali in žilavi Tunižan **El Quasi**, ki se je s svojim rezultatom 2:32:57 uvrstil med najboljše maratonske tekače, kar jih je sploh kdaj bilo na svetu.

»Per aspera ad astra!« so rekli Latinci. Če velja pregovor, da je vsak uspeh združen z napori, za katerokoli panogo, velja v prav posebni meri za maratonski tek, za katerega je treba ogromno sportne discipline in še več trdega in neizprosnega treninga. Šele po večletnih pripravah in skušnjah na raznih krajših progah lahko teknovalec računa s tem, da se bo na tej razdalji uveljavil tudi v mednarodni konkurenci. Trenirati mora začeti zgodaj pomladi, in sicer sprva na delnih krajših progah, pozneje pa — pred odločilnim nastopom — dvakrat ali trikrat na vsej progi, ker se le tako lahko priuči na to ogromno razdaljo in pridobi nekaj praktičnih skušenj med tekom. Pri tem odločajo poklic, način življenja, masaža, kopeli prav tako kot vremenske razmere in kakovost nasprotnikov. Za maratonske specialiste je najprikladnejša mešana hrana: alkoholu in nikotinu se morajo odreči, ker sicer ni verjetno, da bi telo vzdržalo fizične napore, ki jih zahteva dve ali triurni tek.

Z ozirom na vse posebne težave pri treningu, dolgost proge in napet potek konkurence smatra širša javnost prav maratonski tek za višek vsake olimpijade, kar je običajno še tembolj očividno, ker se vsak narod v tej konkurenci lahko predstavi le z enim ali dvema močnima zastopnikoma. Zato se tek na 42.2 km vrši običajno na zaključni dan atletskih tekmovanj. Maratonski zmagovalec je na vsaki olimpijadi deležen posebne pozornosti in njegovo ime zveni takrat po vsem sportnem svetu najbolj častno. Olimpijske zmage v maratonskem teku so najbolj zaželjene, ker se z njimi zaključuje največji dogodek modernih olimpijad.

Sokol

I. vsesokolski zlet v Pragi

Z IX. vsesokolskim zletom, ki se bo vršil letos v Pragi, bo združena proslava 100-letnice Tyrševega rojstva, istočasno bo pa tudi proslava 50 letnice I. vsesokolskega zleta, ki je bil 18. junija 1882.

Petdeset let je minulo, odkar je Praga prvič združila vse Sokole iz Češkoslovaške, iz Zagreba, Ljubljane in celo iz Amerike. Zlet se je vršil pod skromnim naslovom »Javna telovadba Praškega Sokola«, vendar ga lahko upravičeno imenujemo »I. vsesokolski zlet«, ker je imel značaj vseh poznejših vsesokolskih zletov.

Sprevod je vodil dr. Tyrš in njegov prednjaški zbor — vsi na konjih. V njem je stopalo 1600 članov s 57 prapori. Zletno telovadišče na Strelskem otoku je bilo obdano s tribunami, na katerih je bilo prostora za 1700 gledalcev.

Proste vaje je izvajalo 720 članov. Gibe so izvajali na znake, ki jih je dajal Tyrš z udarci ob zvon. Iste vaje bodo izvajali letos v Pragi starejši bratje. Pri orodni telovadbi je nastopilo 40 vrst na bradljah, 12 vrst na drogovih, 9 vrst na konjih, 6 vrst na kozah in 1 vrsta na stolu.

Proračun zletnih stroškov je znašal 3270 goldinarjev.

Ako primerjamo te podatke s statistiko zadnjih zletov, si lahko ustvarimo že primerno sliko ogromnega razmaha, ki ga je zavzelo Sokolstvo v zadnjih 50 letih.

Odlični zastopniki severnih listov na zletu. Čsl. zunanje ministrstvo javlja, da so sprejeli vabilo na zlet sledeči švedski in norveški listi: »Stockholms Tidningen — Stockholm Dagblad« pošlje na zlet odličnega sportnega referenta Oskarja Söderlunda, »Dagens Nyheter« (Stockholm) bo zastopal Sten Söderberg, »Aftenposten« (Oslo) sportni referent P. Chr. Anderson.

Zavarovanje proti dežju. »Banka Slavia« v Pragi je uvedla zavarovanje udeležencev vsesokolskega zleta proti dežju. Vsak udeleženec zleta se lahko zavaruje za katerikoli predzletni ali glavni zletni dan. Ako pade na dan, za katerega je bilo zavarovanje sklenjeno najmanj 3 mm vode med 14. in 17. uro, po merjenju državnega meteorološkega zavoda, izplača »Banka Slavia« zavarovanje.

Tekme sokolskih pevskih zborov. Na letošnjem zletu bodo uvedli novost: Tekme sokolskih pevskih zborov (moških, ženskih in mešanih), ki bodo oddržane 1. in 2. julija. Za te tekme, ki imajo namen, dvigniti v Sokolstvu zanimanje za lepo narodno pesem, se je prijavilo 22 zborov.

Prvi gosti v Pragi. V nedeljo popoldne ob 5. je prispela v Prago preko Cherbourga in Pariza prva odprava 400 čeških Sokolov iz Amerike. Na meji jih je sprejela delegacija ČOS. Po navdušenem sprejemu na Wilsonovem kolodvoru v Pragi so odkorakali ameriški Sokoli v sprevodu v Tyršev dom.

Novo cepljenje proti davici

Francoska zdravnika Vincent in Vellur sta odkrila baje novo sredstvo, ki nevtralizira učinek bacilov davice in izredno olajšuje zdravljenje. Gre za neki kisikov preparat, ki popolnoma imunizira organizem.

Sredstva zoper davico so našli že večkrat, a vsa so v praksi odrekla, razen nekega seruma, ki pa ni popolnoma siguren, in nekega mazila, ki ima samo profilaktičen pomen.

Radio

Izvleček iz programov

Torek, 24. maja.

LJUBLJANA 11.30: Šolska ura: Naši metulji in vešče. — 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče, borza. — 18: Otroški kotiček. — 18.30: Salonski kvintet. — 19.30: Nemščina. — 19.55: Prenos Straussove opere »Elektra« z Dunaja. — 22.30: Napoved časa in poročila.

Sreda, 25. maja.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče, borza. — 18: Salonski kvintet. — 19: Ruščina. — 19.30: Literarna ura. — 20: Glasbeno predavanje. — 20.30: Samospevi g. Jože Likoviča. — 21: Samospevi ge. Helene Lapajne. — 22: Čas, poročila. — 22.15: Salonski kvintet.

BEOGRAD 12.05: Radio - orkester. — 17: Popoldanski koncert. — 19.30: Ciganska godba. — 21.15: Lahka godba. — 22.05: Poročila. — Prenašanje tujih postaj. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 20.30: Komorna glasba. — 22.40: Prenos zvočnega filma. — PRAGA 19.30: Prenos opere iz gledališča. — BRNO 19.30: Prenos opere iz Prage. — VARŠAVA 17.35: Lahka glasba. — 20.15: Zborovski koncert. — 21: Skladbe Szymanovskega. — 23: Godba za ples. — DUNAJ 11.30: Godalni kvartet. — 12.40: Plošče. — 17.10: Koncertna ura. — 17.40: Zborovsko petje. — 19.55: Sluhoigra. — 22.40: Skladbe Stravinskega. — 22.45: Barska muzika. — BERLIN 20: Koncert Šlezke filharmonije. — 21.10: Sluhoigra. — Plesna glasba. — KÖNIGSBERG 17.30: Koračnice. — 20: Mešan glasbeni program. — 21.10: Sluhoigra. — Plesna glasba. — MÜHLACKER 19.30: Lahka glasba. — 21: Mešan program. — BUDIMPEŠTA 18.40: Orkester. — 20: Dramski večer. — Plesna glasba. — RIM 17.30: Mešan glasbeni program. — 20.45: Večer Puccinijeve glasbe.

Iz Trbovelj

t— **Avtobusni promet.** Ker se z 22. t. m. izpremeni vozni red vlakov, se zaradi tega izpremeni tudi vozni red avtobusov, ki vozijo iz trga na kolodvor, in sicer bodo vozili: iz Trbovelj k vlaku za Ljubljano ob 5.15, 8., 12., 16.30 in ob 20.; k vlaku za Zidani most ob 5.15, 8., 14.30 in ob 19. Odhod od pošte Vode bo 10 minut kasneje kakor iz Trbovelj.

Farma je nagrajena

1929 leta s pokalom Nj. Vel. kralja
1930 „ s pokalom Nj. Vel. kralja
1931 „ v Milanu 5 zlat. kolajnami
1931 „ v Grčiji z Grand Prix
1932 „ v Milanu 2 pokala. Nudim

JAJCA ZA VALJENJE

Zahtevajte cenik! Prvo jugoslov. selekcijsko odgajališče plemenske živine. Last. Sava Vujić, Novi Sad 6148

JUGOFARM

6149

SLIKARJI!

Gotove so toletne vzorčne knjige slikarskih šablon znamenitega umetnika

ŠEBEŠČENA,

ki jih dobite pri novem zastopniku

»OBLIK«

Beograd, Obilićev venac 9

telefon 26-249.

Velika zaloga šablon.

Zobje bolj beli za

tri nijanse v treh dneh

Ničesar ni bolj zoprnega kot če se zobje grdi, rumenkasti, pokvarjeni. To stanje povzročajo mikrobi v ustih, poper katere so brez moči navadne paste za zobe. »Kolynos« uganablja vse mikrobe in beli zobje za 3 nijanse v 3 dneh. En centimeter Kolynosa na suhi ščetkici za zobe. V trenotku se pasta pretvori v antiseptično peno in zavrelo, ki popolnoma čisti in ukine vzrok bolezni. Uporabite ta postopek: Vaš nasmeh bo odkril Vaše veličanstvene zobe.

Antiseptična

KREMA ZA ZOBE

KOLYNOS

ASANOL

UNIČI sigurno ŠČURKE MRAVLJE in drugi MRČES

Pekarne-slaščičarne-gostilne-hoteli-bolnice-ekonomije uporabljajo ASANOL s sigurnim uspehom-Dobi se povsod.

Suhe smrčke (mavrohe) kupuje Sever & Komp., Ljubljana, Gosposvetska c. 5. 16477-33

Zahvala

Ob smrti dobrega soproga in očeta, gospoda

Gruden Karla

šol. upravitelja

se tem potom najtopleje zahvaljujem vsem, ki so ob času njegove bolezni in smrti sočustvovali z nami, stanovskim tovarišicam in tovarišem iz domačega sreza, kakor tudi ostalim za spremstvo na njegovi poslednji poti in vsem darovalcem cvetja.

Prav posebno se zahvaljujem g. dr. L. Kramariču za njegovo skrb za časa pokojnikovega bivanja v bolnici, g. priorju Učaku in g. kaplanu Iv. Štrusu za ves njegov trud. 6147

Dobliče, 21. maja 1932.

Žalujoča soproga z otroci.

Zahvala

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja in sožalja, ki so nam došli ob nenadomestljivi izgubi naše predobre, ljubljene mamice

Josipine Sedej

roj. Berlot

se tem potom iskreno zahvaljujemo. Posebno zahvalo izrekamo čč. duhovščini, gosp. zdravniku dr. Oražmu, gg. pevcem za ginljive žalostinke, učiteljstvu dekliške šole za poklonjeni venec in za spremstvo s šolsko mladino.

Iskrena hvala tudi vsem, ki so drago pokojnico spremili v tako obilnem številu na njeni zadnji poti.

Ribnica, dne 23. maja 1932.

ŽALUJOČI.

6155

Cene malim oglasom

Ženitve in dopisovanja: vsaka beseda Din 2.— ter enkratna pristojbina za šifro ali za dajanje naslova Din 5.—. Oglasi trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda Din 1.—. Po Din 1.— za besedo se zaračunajo nadalje vsi oglasi, ki spadajo pod rubrike »Kam pa kam«, »Auto-moto«, »Kapital«, »V najem«, »Posest«, »Lokali«, »Stanovanja odda«, »Stroji«, »Vrednote«, »Informacije«, »Živali«, »Obrt« in »Les« ter pod rubrikama »Trgovski potniki« in »Zaslužek«, če se z oglasom nudi zaslužek, oziroma, če se išče potnika. Kdor si pa pod tema rubrikama išče zaslužka ali službe, plača za vsako besedo 50 par. Pri vseh oglasih, ki se zaračunajo po Din 1.— za besedo, se zaračuna enkratna pristojbina Din 5.— za šifro ali za dajanje naslova. Vsi ostali oglasi socialnega značaja se računajo po 50 par za vsako besedo. Enkratna pristojbina za šifro ali za dajanje naslova pri oglasih, ki se zaračunajo po 50 par za vsako besedo, znaša Din 3.—.

Najmanjši znesek pri oglasih po 50 par za besedo, je Din 10.—, pri oglasih po 1 Din za besedo pa Din 15.—.

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vposlati v pismu obenem z naročilom.

Mali oglasi

Za odgovor 3 Din v znamkah

Službo dobi

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (1)

14letno deklico
čedno, pošteno in ubožno sprejmem k otroku takoj. Julka Povšnar, Kokra. 18440-1

Trgov. učenca
s potrebno šolsko izobrazbo, poštenih staršev, zdravega, sprejme takoj veletrgovina v večjem mestu na Gorenjskem. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Trgovski vajenec 156«. 18319-1

Knjigovodjo
dobro verziranega, vešča nemščine in francoščine sprejmem v večjo tovarno pohištva. Tozadevne ponudbe na ogl. oddel. »Jutra« pod »Knjigovodja 156«. 18318-1

Kuharico
ki zna nemško, dobro, samostojno, ki bi poleg sobarice opravljala tudi druga domača dela, iščem na deželo. Dopise je poslati na oglas. oddel. »Jutra« pod šifro »S.« 18275-1

Natakarico
kavcije zmožno sprejmem takoj. Na pismene ponudbe se ne ozira. Predstaviti se je osebno na naslov, ki ga pove oglasni oddelek »Jutra«. 18599-1

Krojači, pozor!
Radi odpotovanja prodam krojaško delavnico v Ljubljani za 5000 Din z novim strojem. Najemnina lokala 300 Din mesečno. Naslov v oglasnem oddelku Jutra 18592-1

Dva lesostrugarja in vajenca
sprejme tvrdka H. Pečjak & drug. Ljubljana, Zalokarjeva 13. 18531-1

Mlad praktikant
nadarjen, s primerno trgovskošolsko izobrazbo — dobi mesto v pisarni. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Zvesta«. 18541-1

Prekajevalca
vešča vseh prekajevalskih del, samostojnega in nenženjenega sprejme v trajno službo Kozlevčar v Šoštanju. Vajen mesarskih del ima prednost. 18517-1

Otroško vrtnarico
ali varuhinjo otrok, zanesljivo, z znanjem nege dojenčka, sprejmem s 15. junijem k 1 in tri četrt leta stari deklici in novorojenčku. Ponudbe s sliko na Dr. Aleksander, Zagreb — Tuškanac 18, Jugoslavija. 18523-1

Pek. pomočnika
sprejme takoj pekarna Kačič Karl, Trbovlje. 18556-1

Izurjeno šiviljo
mlajšo moč sprejmem takoj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 18569-1

Knjigovodstva
zmožno in neodvisno žensko z dežele, sprejme tovarnar. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Gospodinja in prijateljica« 18577-1

Brivskega vajenca
poštenih staršev, ki bi imel veselje do te obrti, sprejme takoj Ivo Breskvar v Domžalah. 18592-1

Čevljar. pomočnika
mladega in izobraženega, dobro izurjenega v zbitem delu, s plačo po dogovoru sprejme takoj Franc Beve, čevljar, Kozje 45. 18574-1

Brivca
hitrega v britju in striženju, 20—25 let starega, ki govori tudi nemško, sprejme Matija Bukovčan, Celje V poštev pridejo samo dobri delavci. 18584-1

Vajenca
s primerno šolsko predizobrazbo, iz boljše hiše — sprejme takoj specialna galanterij. trgovina v Ljubljani. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 18573-1

Mesar. vajenca
sprejme Edvard Šulc, Trbovlje I. 18562-1

Učenko
poštenih staršev sprejme slaščičarna Kosak v Prešernovi ulici. 18562-1

Zaslužek

Kdor išče zaslužka, plača za vsako besedo 50 par; za naslov ali šifro 3 Din. — Kdor nudi zaslužek, pa za vsako besedo 1 Din, za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (3)

Zastopnika
išče svetovna tvrdka, ki prodajva radium produkte. Javijo naj se samo gospodje ali tvrdke z lastnimi pisarnami in ki razpolagajo s cca. 15.000 Din, ter ki so v stanju s svojo agilnostjo organizirati prodajo po potnikih v Ljubljani in južnem delu dravske banovine. Ponudbe na Jugomosse, Zagreb, Jelačičev trg 5 — pod 4209. 18525-3

Zastopnika
inteligentnega, z znanjem knjigovodstva in kartoteke iščemo za zelo dobičkanosen predmet. V poštev pridejo samo osebe, ki stalno stanujejo v Mariboru. Čimprejšnje ponudbe na podr. »Jutra« v Mariboru pod »St. 597«. 18581-3

Avto, moto

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (10)

Motorno kolo
Ct. J. S. 500 O. H. V. s krasno prikolico (Schwingachse), nov model, električno opremljen, socius i. t. d., garantirano novo — prodam. Naslov v oglas. oddel. »Jutra«. 18265-10

2 osebna avtomobila
tabljena, bosta dne 25. maja t. l. dražbenim potom prodana. Pričetek dražbe ob 9. uri v Kristanovi delavnici na Dunajski cesti, ozir. ob 11. uri v Weiblovi delavnici na Miklošičevi c. 18550-10

Chevrolet motor
in šasijo, dobro ohranjeno pnevmatiko prodam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 18580-10

Avtotaks. podjetje
z 2 vozovoma, dobro vpeljano, rentabilno in brezkonkurenčno, zelo ugodno prodam. Le resne ponudbe na podružnico »Jutra« v Mariboru pod značko »Zelo dobičkanosno 225«. 18585-10

Prodam

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (6)

Slamnike
vseh vrst po najnižji ceni samo v modnem salonu Stuchly - Maške, Ljubljana, Židovska ulica. 17978-6

Perutnino
prvovrstno štajersko, živo ali zaklano nudim hotelirjem po najnižji dnevni ceni. Cenik brezplačno. A. Ekart, Rače. 18524-6

Nalrbtnik
nov, velik, prostoren, norveškega tipa, s šibičastim ogrodjem za cirkulacijo zraka, prodam. Cena 250 namesto 450 Din. Na ogled pri g. Alšinu Šifrerju, puškarju, Gosposvetska cesta. 18258-6

Več vrat, oken in peč
prodam. Naslov pove ogl. oddelek »Jutra«. 18519-6

Čevlji na obroke
»Tempo«, Gledališka ul. 4 (nasproti gledališča). 114-6

Trgovske stelaže
skoraj nove radi preselitve poceni prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 18563-6

Lesena baraka
z 2 stanovanji naprodaj po nizkih obrokih. Pojasnila daje hišnica Mirtič v Ljubljani, Dunajska cesta št. 47. Istotam se proda
z opeko krita šupa 18569-6

Amer. pisalna miza
originalna omara za knjige, s cca. 200 knjigami, brezhibno, naprodaj. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 18591-6

Službe išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (2)

Prošnja na podjetja
Mlad in vesten mož, simpatične zunanjosti, kvalificiran delavec pri mizarskih strojih, prosi zaposlitve — da bo v stanju skromno vzdrževati družinico. Zelo primerem za slugo ali kaj podobnega. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Zasluži pomoč«. 18385-2

Natakarica
vešča vseh gostilniških poslov, spretna, želi namestitve. Cenj. ponudbe na podružnico »Jutra« v Trbovljah pod šifro »Poštena«. 18520-2

Prodajalka
začetnica, vešča slov. in nemškega jezika ter knjigovodstva, ki bi pomagala tudi pri gospodinjstvu — želi kjerkoli namestitve. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Poštena«. 18267-2

Pošteno dekle
vešča nemškega in slov. jezika ter ročnega dela, zanesljiva, ki bi pomagala tudi pri gospodinjskih delih, želi namestitve k otrokom. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Zanesljiva«. 18268-2

Za čas velesejma
išče zaposlenje gospa kot prodajalka ali slično. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Velesejem«. 18545-2

Trgovski pomočnik
verziran v mešani stroki, želi kjerkoli službo. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Vojaščine prost 24«. 18542-2

Trgovski pomočnik
manufakturne, špecerijske in modne stroke, želi premeniti mesto. Za en mesec gre tudi na poizkušnjo. — Nastopi lahko takoj ali po dogovoru. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Dobro mesto«. 18558-2

Gospodična
ki je bila že pri otrocih in v pisarni, z znanjem slov., nemškega, italijanskega in francoskega jezika, išče mesto vzgojiteljice ali kontoristinje. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Vzgojiteljica 224«. 18566-2

Kupim

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (7)

Vosek
čist, kupuje po najvišjih cenah Fr. Stupica, železnina in zaloga čebelarskih potrebščin, Ljubljana, Gosposvetska cesta štev. 1. 18007-7

Kamero Voigtländer
9 × 12 kupim. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 18521-7

4 sode
od belega vina, po 250 do 300 l kupi gostilna Martinc v Zg. Šiški. 18575-7

Restavracijo
dobro idočo takoj oddam v najem v centru Ljubljane, proti prevzemu inventarja. — Dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Ugodnost«. 18572-17

Kapital

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (16)

Hranilno knjižico
15—20.000 Din naložite popolnoma varno za dobo 1 leta, proti mesečni nagradi do 200 Din. Po enem letu knjižica garantirano takoj na razpolago. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Obresti in nagrada«. 18386-16

Proti posojilu
3000 Din sprejmem dijaka v desetmesečno popolno in dobro oskrbo. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Nujno«. 18518-16

Karkoli, človek, poželiš
v oglasih »Jutrovih« dobiš.
Tu si poglej gospoda Jaka,
ki dnevno k »Jutru« prikoraka,
ker vsaka želja in zadeva
le potom »Jutra« mu uspeva;
popoldne cenjeni upravi
oglasek majhen sam dostavi.
In komaj zjutraj se zbudi
na mizi pisem sto leži.
Vse gre po sreči, vse dočaka
navihani gospodin Jaka...

★

**Da so oglasi res uspešni
in ne proč vrženi denar,
je potreben velik in za oglase
dovzeten čitateljski krog,
kakršnega ima pri nas samo »Jutro«**

Kdor poseduje vlož. knjižico
Ljubljanske kreditne banke
na 1.000.000 Din, lahko to vsoto plasira proti zajamčeni sigurnosti v večje podjetje. Ni treba gotovine, zadostuje samo prepis. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Večja sigurnost«. 18561-16

Družabnika
iščem v svrho povečanja mesarskega obrata na zelo prometnem kraju. Denar sigurno naložen. Resne ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »St. 225«. 18567-16

Vrednote

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (35)

Vsakovrstno zlato
kupuje po najvišjih cenah
ČERNE — juvelir
Ljubljana, Wolfova ulica 3 77

Pohištvo

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (12)

Obrabljeno pohištvo
za sobo in kuhinjo po ugodni ceni naprodaj za Bežigradom, Staničeva ul. 21/II Poizve se istotam med 8. in 12. ter 14. in 16. uro. 18549-12

Lokali

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (19)

Zidan atelje
v neposredni bližini centra, pripraven za slikarja, kiparja, arhitekta ali fotografa, ugodno prodam. — Poizve se dnevno od 13. do 15. ure na Bleiweisovi cesti 18, pritličje, desno. 18317-19

Pekarno
staro, dobro idočo, z dobrimi in stalnimi odjemalci, z dnevnim prometom 60—70 l, oddam radi selitve v svojo hišo. Potrebno je le nekaj kapitala za prevzem inventarja. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Dobro idoča pekarna«. 18334-19

Posest

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (20)

Prostor za les
na prometnem kraju v Zagrebu naprodaj, radi odhoda. Poleg stanovanje, pisarna in šupa. Stanarina nizka. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Zagreb«. 18159-20

Zemljišče
obsegajoče 6700 m², pripravno za razparceliranje ali odpiranje gramoza, zelo ugodno prodam ob Pokopališki cesti. 18536-20

Dve novi vili
enonadstropni, z lepim vrtom in s trgovino mešanega blaga, 8 minut od cestne železnice naprodaj. Plača se lahko s knjižico. Pojasnila daje Fr. Matušek vsak delavnik na Grudnovem nabrežju med 11. in 12. ter 17. in 18. uro. 18186-20

2 štiristanovanj. hiši
naprodaj v Zelenj jami — Hindnška ulica 22 in 24 — poleg Pokopališke ulice 18554-20

Hišo
z vpeljano trgovino mešanega blaga in kurivom, s skladiščem in velikim vrtom itd., na prometni cesti oddam v najem ali prodam z vsemi pritiklinami. Pojasnila daje Zohar v Mariboru, Tržaška c. 18586-20

Lepa hiša
novozidana, enonadstropna, v Zgornji Šiški naprodaj za ugodno ceno 190.000 Din. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 18595-20

Večja hiša
z vrtom je ugodno naprodaj v bližini Celovške ceste v Ljubljani. Pojasnila daje Društvo posestnikov, Salendrova 6, Ljubljana. 18568-20

V najem

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (17)

Cepanic
bukovih in brastovih večjo količino, kakor tudi bukovih in brastovih okroglic kupim za dobavo do 1. avgusta 1932. — Resne ponudbe za m³ franko vagon nakladalna postaja na naslov: Jos. Osolin, Laško 18164-15

2 samostojni ženski
kavcije zmožni, natakarica in kuharica, želita vzeti v najem ali na račun delikatesno, gostilno ali kako restavracijo. — Ponudbe na podružnico »Jutra« v Celju pod značko »Kavcije zmožne«. 18583-17

Stanovanje odda

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (21)

Stanovanje
2 sob, pohištva, kuhinje in vseh pritiklin, oddam takoj v vili. Naslov v ogl. odd. »Jutra«. 18458-21

Dvosob. stanovanje
takoj oddam v Trnovem, Valjavčeva ulica štev. 17. 18530-21

Stanovanje
sobe in kuhinje oddam s 1. junijem na Glincah — cesta I št. 6. 18547-21

Štirisob. stanovanje
lepo, s pritiklinami, v lepi hiši v centru mesta, električna postaja, oddam s 1. avgustom mirnim, odraslim osebam, dobrim plačnikom, po zmerni ceni. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 18553-21

Stanovanje
sobe in kuhinje oddam za junij eni ali dvema gospodičnama v Križevniški ul. št. 14. 18559-21

Trisob. stanovanje
solnčno, vse komfort, centralna kurjava, oddam s 1. avgustom. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 18570-21

Stanovanje
2 sob, kabineta, kuhinje, sobe za služkinjo in pritiklin takoj oddam v vili. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 18458-21

Veliko prazno sobo
tik univerze oddam boljši osebi. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 17536-23

Prijazno sobico
z dobro domačo hrano oddam solidnemu in stalnemu gospodu. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 18495-23

Samsko stanovanje
obstoječe iz 2 sob, predsobe, kopalnice in klozeta, v centru mesta oddam v najem s 1. junijem 1932. — Naslov pove oglas. oddelek »Jutra«. 18419-23

Sobo
prostorno, z elektriko, pečjo in postrežbo, najnujnejše opremljeno, išče starejši stalen gospod. Ponudbe s ceno na oglas. oddel. »Jutra« pod »Čim prej«. 18312-23a

Solnčno sobo
z električno razsvetljavo in parketom oddam stalnemu gospodu. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 18534-23

Sostanovalko
sprejmem s 1. junijem. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 18514-23

Sobo
lepo opremljeno, s posebnim vhodom takoj oddam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 18539-23

Opremljeno sobo
takoj oddam kraj banovine — Grohar jeva ulica 5. 18557-23

Opremljeno sobo
oddam takoj ali s 1. junijem mirnemu gospodu. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 18535-23

Sobo
elegantno opremljeno, s posebnim vhodom, v centru mesta oddam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 18543-23

Sobo
takoj oddam 2 gospodoma ali gospodičnama pri kolodvoru. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 18544-23

Kot sostanovalko
išče mirno in solidno gospodično Püchler, Bleiweisova cesta 15/III. 18551-23

Opremljeno sobo
s separatnim vhodom, električno in parketom, s hrano takoj oddam za 900 Din. Gostilna Brezovšek, Komenskega ulica 26. 18589-23

Sobe išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (25-a)

Iščem sobico
čedno in zračno, od 150—200 Din, blizu Šmartinske ceste ali Tabora. Naslov sporočite v kavarni »Vladukt«. 18546-23/a

Sobo
z vhodom iz stopnišča išče gospodična za takoj. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Takoj 147«. 18544-23/a

Prazno mes. sobo
s posebnim vhodom, električno razsvetljavo, tudi na periferiji, išče višji uradnik s 15. junijem ali 1. julijem. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Solidnost 211«. 18538-23/a

Dopisi

Vsaka beseda 2 Din; za dajanje naslova ali šifre pa 5 Din. (34)

Vila v mestu
Dvignite pismo v oglasnem oddelku »Jutra«. 18507-24

Vila v mestu
Danes ob ½ 9. uri istotam 18578-24

Izgubljeno

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (28)

Medaljon
z verižico, s sliko deklice in gospoda sem izgubila v soboto na potu Šiška tramvaj, Zvezda, Dunajska cesta. Najditelja prosim, da proti nagradi odda na naslov: Simonišek, Dravska 7 18552-28

Zamenjava
V soboto v popoldanskem vlaku od Kranja do Škofje Loke sem v gnječi pomotoma zamenjal paket, v katerem se nahaja suknjič, nekaj perila in Algaka doza z J. R. monogramom. — Lastnik debi istega pri klobučarju J. Tavčarju v Škofji Loki. 18587-28

Od Škofje Loke do kolodvora Škofja Loka — po bližnici, je bila v nedeljo
izgubljena listnica
s srednjo vsoto denarja in raznimi dokumenti. Pošten najditelj se naproša, da jo proti nagradi odda v oglasnem oddelku »Jutra«. 18593-28

Informacije

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (31)

Nisem plačnik
za dolgove, ki bi jih napravila moja žena Reze. — Janez Miklavčič, Pot na rakovo jelšo. 18533-31

Obrt

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (30)

Schlaraffia žimnice
(modroci) izredno dobre in trajne si oglejte v delavnici za dekorativno in tapetniško obrt Dragotin Pue Ljubljana, Koledvorska ul. št. 26. 18154-30

Fotoamaterska dela
kakor tudi vsa strokovna dela naredi do sedaj najbolje in najceneje fotograf Joško Šmuc, Wolfova ul. 12 in specijalna foto-trgovina A. Šmuc, Marijin trg št. 8 vogal Wolfove ul. 1. 31

Gumi-cevi
za škropljenje vrtov dobite stalno v zalogi pri tvrdki Rudolf Deržaj, Ljubljana, Kolodvorska ul. št. 28. 18047-30

Razno

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (37)

Telefon 2059
PREMOG suha drva
POGAČNIK
Bohoričeva ulica št. 5

Kegljišče
takoj na razpolago klubom ob petkih, sobotah in nedeljah, v gostilni Brezovšek. 18588-37

Drva
Trgovina s kurivom
Iv. Schumi
Dolenjska c., tel. 2951.
Premog

Malinovec
pristen in naraven, s čistim sladkorjem vkuhan se dobi na malo in veliko v lekarni dr. G. Piccoli, Ljubljana, Dunajska cesta 6. 226

Gostilno v Ptuju

(tako zvano Švicarijo v Ljudskem vrtu)
oddamo v najem z avgustom 1932.

Gostilna ima 2 gostilniški sobi, 2 stanovanjski sobi s kuhinjo ter veliko dvorano in verando v I. nadstropju. Kegljišče, vrt, sadonosnik tik gostilne.

Za gostilno je letno telovadišče, v neposredni bližini tenis igrišče in park.

Ponudniki z osebno pravico naj se javijo Sokolskemu društvu do 1. julija 1932.

6152

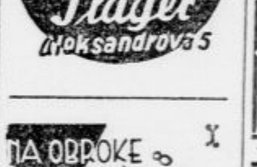

Kdor je pameten, uporablja „OLLA" dokazano nenadkriljiva. 249/V

Edgar Rice Burroughs:

Tarzan, kralj džungle

236

Mala odprava, ki je iskala Jane, si je počasi krčila pot do neprodirne džungle. Poročnik d' Arnot je stopal na čelu, kakih sto korakov pred svojimi ljudmi. Ko se je najmanj nadejal, je zagledal pred šestorico črnih bojevnikov. Zakričal je, da bi posvaril mornarje, a preden je utegnil izdreti samokres, so ga črnci že potegnili v goščavo.

Brez posebnega obvestila

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

Potrti neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da nas je naša predobra soproga, mati, stara mati, sestra, teta, tašča in svakinja, gospa

Ana Accetto

soproga stavbenika

danes dopoldne ob 10. uri za vedno zapustila.

Pogreb predrage pokojnice bo v sredo, dne 25. maja 1932 ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Trnovski pristan štev. 14, na pokopališče k Sv. Križu, kjer se položi truplo v rodbinski grobnici k večnemu počitku.

V Ljubljani, dne 23. maja 1932. 6162

Pavel Kreutzer, trgovec, sin — **Valentin Accetto**, stavbenik, soprog
Marija Kmet, Rozi Accetto, sestri — **Josip Kreutzer**, inšpektor drž. žel., brat
Albina Kreutzer roj. **Accetto**, sinaha, nečaki in nečakinje, vsi vnuki in vnukinje, pravnuki in pravnukinje ter ostalo sorodstvo.

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.